

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กงเดช ประพัฒน์ทอง. การวิจัยเอกสารโบราณ. กรุงเทพมหานคร : หอสมุดแห่งชาติ, 2520.

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. รายงานการศึกษาและจัดทำ

แนวทางการพัฒนาภาคใต้เล่มที่ 1 : ภาพรวมภาคใต้. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขล

นครินทร์, 2540.

คณะกรรมการพิจารณาและจัดพิมพ์เอกสารทางประวัติศาสตร์. ประชุมศิลาจารึก ภาคที่ 1.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2521.

จำปา เยื้องเจริญ. ศิลาจารึกวิหารโพธิ์ลังกา. ศิลปากร 23 (พฤศจิกายน 2522) : 94-98.

ชวน เพชรแก้ว และปรีชา นุ่นสุข. ตำนานพระธาตุเมืองนครศรีธรรมราช. ใน กำแพงเมือง

มรดกทางวัฒนธรรมของชาวนคร, หน้า 136-153. สงขลา : โรงพิมพ์มณฑลการพิมพ์,

2520.

ชวน เพชรแก้ว และปรีชา นุ่นสุข. ตำนานเมืองนครศรีธรรมราช. ใน กำแพงเมือง มรดกทาง

วัฒนธรรมของชาวนคร, หน้า 117-134. สงขลา : โรงพิมพ์มณฑลการพิมพ์, 2520.

ชิน อยู่ดี. ชิน อยู่ดี : บิดาแห่งวิชาก่อนประวัติศาสตร์ไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์

พิมพ์แฉศ, 2529.

ชิน อยู่ดี. บ้านดอนตาเพชร : รายงานเบื้องต้นการขุดค้นทางโบราณคดี พ.ศ. 2518-2519.

กรุงเทพมหานคร : พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร, 2519.

ชิน อยู่ดี. สมัยก่อนประวัติศาสตร์ในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์รุ่งศิลป์การพิมพ์

จำกัด, 2529.

ชิน อยู่ดี และสุด แสงวิเชียร. อดีต. กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายวิชาการนักศึกษา คณะโบราณ

คดี มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2517.

ชูศักดิ์ ทิพย์เกษร และชะเอม แก้วคล้าย. ศิลาจารึกหุบเขาช่องคอย. ศิลปากร 24 (กันยายน

2523) : 89-93.

เซเดส, ยอร์ช. ประชุมศิลาจารึก ภาคที่ 2 จารึกทวารวดี ศรีวิชัย ละโว้. กรุงเทพมหานคร :

กรมศิลปากร, 2504.

ณัฐภัทร จันทวิช. เครื่องถ้วยจีนที่พบจากแหล่งโบราณคดีในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร :

กรมศิลปากร, 2529.

ตำราพระราชานุญาต, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยา. ตำนานพราหมณ์เมืองนครศรีธรรมราช.

พระนคร : โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร, 2473.

ตำนานพราหมณ์เมืองนครศรีธรรมราช. เอกสารโบราณประเภทหนังสือบุค ฉบับลายมือเขียน
ยังไม่เคยมีการตีพิมพ์ ค้นพบ ณ เทวสถานโบสถ์พราหมณ์ กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัย
ถ่ายเอกสารมาใช้ในการศึกษาเมื่อปี พ.ศ. 2527.

ทักษิณคดีศึกษา, สถาบัน. สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ พุทธศักราช 2529 1 (2529) : 392.

ทักษิณคดีศึกษา, สถาบัน. สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ พุทธศักราช 2529 2 (2529) : 445
และ 613.

ทักษิณคดีศึกษา, สถาบัน. สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ พุทธศักราช 2529 3 (2529) : 1221.

ทักษิณคดีศึกษา, สถาบัน. สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ พุทธศักราช 2529 5 (2529) : 1942.

ทักษิณคดีศึกษา, สถาบัน. สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ พุทธศักราช 2529 6 (2529) : 2333.

ทักษิณคดีศึกษา, สถาบัน. สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ พุทธศักราช 2529 8 (2529) : 3240
และ 3248.

ทักษิณคดีศึกษา, สถาบัน. สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ พุทธศักราช 2529 10 (2529) : 4236.

ธนาคารแห่งประเทศไทย สาขาภาคใต้. เอกสารประกอบการบรรยายสรุปสำหรับนักศึกษา

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร. สงขลา : หน่วยวิชาการ ธนาคารแห่งประเทศไทย
สาขาภาคใต้, 2540.

ธราพงศ์ ศรีสุชาติ. การลำดับอายุสมัยประวัติศาสตร์วัฒนธรรมภาคใต้จากหลักฐานโบราณคดี.

ใน เอกสารประกอบการสัมมนาการวิจัยวัฒนธรรมภาคใต้ ครั้งที่ 1, หน้า 161-163.

นครศรีธรรมราช : ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดนครศรีธรรมราช วิทยาลัยครุนครศรีธรรมราช,
2532.

ธิดา สาระยา. คาบสมุทรไทย. เมืองโบราณ 10 (มกราคม – มีนาคม 2527) : 7-8.

ธิดา สาระยา. (ศรี)ทวารวดี ประวัติศาสตร์ยุคต้นของสยามประเทศ. กรุงเทพมหานคร : เมือง
โบราณ, 2532.

ธิดา สาระยา. อารยธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร : เมืองโบราณ, 2539.

นครศรีธรรมราช, วิทยาลัยครู. พระนิพนธ์โสทร ฉบับศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ จำนวนที่ 4.

นครศรีธรรมราช : ศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ วิทยาลัยครุนครศรีธรรมราช และมูลนิธิโตโยต้า
แห่งประเทศไทย, 2528.

- นิธิ เอียวศรีวงศ์. การเปลี่ยนแปลงอำนาจทางการเมืองของนครศรีธรรมราชระหว่างปลาย
อยุธยาถึงต้นรัตนโกสินทร์. ใน รายงานการสัมมนาประวัติศาสตร์นครศรีธรรมราช
ครั้งที่ 4 : ศิลปวัฒนธรรมนครศรีธรรมราชกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและ
สังคมของนครศรีธรรมราช, หน้า 164-165. นครศรีธรรมราช : วิทยาลัยครู
นครศรีธรรมราชและกรมศิลปากร, 2531.
- ประทุม ชุ่มเพ็งพันธุ์. เมืองท่าสำคัญบนแหลมมลายู. ศิลปากร 25 (กรกฎาคม 2524) : 62.
- ประพิศ ชูศิริ. ประวัติการศึกษาโครงการควบคุมมนุษย์ที่ผ่านมา. กรุงเทพมหานคร : กรมศิลปากร,
2540.
- ประพิศ ชูศิริ. ผลการวิเคราะห์โครงการควบคุมมนุษย์ : รายงานการขุดค้นแหล่งโบราณคดีบ้านชัย
บาดาล อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี. กรุงเทพมหานคร : กรมศิลปากร, 2539 -
2540.
- ประพิศ พงศ์มาศ. หม้อกระดูก : พิธีกรรมผสมผสานระหว่างยุค. ศิลปากร 42 (กรกฎาคม -
สิงหาคม 2542) : 78-88.
- ประเสริฐ ฉน นคร. จารึกที่พบในนครศรีธรรมราช. ใน รายงานการสัมมนาประวัติศาสตร์
นครศรีธรรมราช, หน้า 443-450. นครศรีธรรมราช : วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช,
2521.
- ปรีชา กาญจนาคม และปรีชา นุ่นสุข. มนต์ลึงที่ควนลูกปัด. อนุสาร อ.ส.ท. 21 (พฤษภาคม
2524) : 47 - 55.
- ปรีชา กาญจนาคม, สิ้นชัย กระบวนแสง และชาติชาย ร่มสนธิ์. รายงานการสำรวจโบราณ
คดีลุ่มน้ำคลองแสง อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี. กรุงเทพมหานคร :
ภาควิชาโบราณคดี คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2522.
- ปรีชา นุ่นสุข. จารึกบนตราประทับรุ่นแรกในภาคใต้. ใน ประวัติศาสตร์และโบราณคดี
นครศรีธรรมราช ชุดที่ 5, หน้า 102-112. นครศรีธรรมราช : วิทยาลัยครู
นครศรีธรรมราช, 2531.
- ปรีชา นุ่นสุข. ชุมชนโบราณ โมคลาน บันทึกหน้าต้นของประวัติศาสตร์นครศรีธรรมราช.
เมืองโบราณ 26 (เมษายน - มิถุนายน 2543) : 26 - 43.
- ปรีชา นุ่นสุข. บทนำ. ใน พระนิพนพานโสทร ฉบับศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ ลำานวนที่ 4, หน้า 1 -
47. นครศรีธรรมราช : ศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช และมูลนิธิ
นิธิโตโยต้า แห่งประเทศญี่ปุ่น, 2528.

- ปรีชา นุ่นสุข. ประวัติศาสตร์นครศรีธรรมราช. นครศรีธรรมราช : สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช, 2540.
- ปรีชา นุ่นสุข. ประวัติศาสตร์ศิลปะ เล่ม 3 : ศิลปะในประเทศไทย. นครศรีธรรมราช : โปรแกรมวัฒนธรรมศึกษา และศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ วิทยาลัยครุนครศรีธรรมราช, 2535.
- ปรีชา นุ่นสุข. ประวัติศาสตร์ศิลปะ เล่ม 6 : ศิลปะในประเทศไทย ศิลปะแบบทวารวดี. นครศรีธรรมราช : โปรแกรมวัฒนธรรมศึกษา และโครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ วิทยาลัยครุนครศรีธรรมราช, 2535.
- ปรีชา นุ่นสุข. ร่องรอยชุมชนโบราณของพราหมณ์ในนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ภาควิชาโบราณคดี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2527.
- ปรีชา นุ่นสุข. รายงานการวิจัย เรื่อง การค้าระหว่างจีนกับคาบสมุทรภาคใต้ของประเทศไทย ในสมัยราชวงศ์ถังและราชวงศ์ซ่ง : ศึกษากรณีเครื่องถ้วยจีน. นครศรีธรรมราช : สำนักวิจัย สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช, 2542.
- ปรีชา นุ่นสุข. รายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษาวิจัยแหล่งโบราณคดีในภาคใต้ของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2540.
- ปรีชา นุ่นสุข. รายงานการวิจัย เรื่อง ประวัติศาสตร์พุทธศาสนาในคาบสมุทรภาคใต้ของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : คณะกรรมการวิจัยการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมของกระทรวงศึกษาธิการ, 2543.
- ปรีชา นุ่นสุข. วัฒนธรรมชาวเล : กรณีจังหวัดภูเก็ต. นครศรีธรรมราช : โปรแกรมวัฒนธรรมศึกษา และศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ วิทยาลัยครุนครศรีธรรมราช, 2534.
- ปรีชา นุ่นสุข. ศิลปะศรีลังกา. กรุงเทพมหานคร : เมืองโบราณ, 2541.
- ปรีชา นุ่นสุข. ศิลปินหุบเขาชองคอย : หน้าใหม่ของประวัติศาสตร์ภาคใต้ ศิลปวัฒนธรรม 1 (พฤษภาคม 2523) : 48 – 59.
- ปรีชา นุ่นสุข. หลักฐานทางโบราณคดีในภาคใต้ของประเทศไทยที่เกี่ยวกับอาณาจักรวิชัย. นครศรีธรรมราช : ศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ วิทยาลัยครุนครศรีธรรมราช, 2525.
- ปรีชา นุ่นสุข. แหล่งโบราณคดีถ้ำคูหา อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมืองโบราณ 25 (กรกฎาคม – กันยายน 2542) : 49 – 65.
- ผาสุข อินทรารุช. โบราณคดีอินเดีย. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาโบราณคดี คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2522.

- พรทิพย์ พันธุ์โกวิท. การศึกษาประติมากรรมสมัยทวารวดี ณ เมืองโบราณอำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาโบราณคดี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2530.
- พรทิพย์ พันธุ์โกวิท และภักดิ์ อยู่คงแก้ว. โบราณวัตถุที่ได้จากการขุดแต่งโบราณสถานบ้านจาละ กลุ่มเมืองโบราณยะรัง อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี. ศิลปากร 40 (กรกฎาคม – สิงหาคม 2540) : 85 – 97.
- พรพรรณ เลหาศรีนาถ. กลองมโหระทึกในประเทศจีนภาคใต้. ศิลปากร 25 (พฤศจิกายน 2542) : 99 – 108.
- พระไตรปิฎก ฉบับสยามรัฐ เล่มที่ 29. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2523.
- พริยะ ไกรฤกษ์. การปรับเปลี่ยนยุคสมัยของพุทธศิลป์ในประเทศไทย. เมืองโบราณ 25 (เมษายน – มิถุนายน 2542) : 10 – 43.
- พริยะ ไกรฤกษ์. ประวัติศาสตร์ศิลปะในประเทศไทย ฉบับคู่มือนักศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อมรินทร์การพิมพ์, 2528.
- พริยะ ไกรฤกษ์. ประวัติศาสตร์ศิลปะและโบราณคดีในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้ง กรุ๊ป จำกัด, 2533.
- พริยะ ไกรฤกษ์. ศิลปทัศนศึกษาก่อนพุทธศตวรรษที่ 19. กรุงเทพมหานคร : กรมศิลปากร, 2523.
- มยุรี วีระประเสริฐ. พระพิมพ์ดินเผาสมัยทวารวดีที่พบที่นาคุณ จังหวัดมหาสารคาม. ใน ดินแดนไทยจากยุคประวัติศาสตร์ตอนต้นจนถึงคริสตศตวรรษที่ 15 การประชุมทางวิชาการระดับชาติฝรั่งเศส – ไทย ครั้งที่ 1, หน้า 75 – 123. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2531.
- มานิต วัลลิโกดม. สภาพของอาณาจักรต่าง ๆ ในภาคใต้ของประเทศไทยก่อนศรีวิชัยมีอำนาจ. ใน รายงานการสัมมนา เรื่อง ประวัติศาสตร์ – โบราณคดีศรีวิชัย, หน้า 68. กรุงเทพมหานคร : กรมศิลปากร, 2525.
- มิลินทปัญหา ฉบับมหาหมกุฎราชวิทยาลัย. หน้า 464.
- ศรีศักร วัลลิโกดม. การค้ากับการเกิดของรัฐในประเทศไทย. เมืองโบราณ 10 (เมษายน – มิถุนายน 2527) : 7.
- ศรีศักร วัลลิโกดม. ชุมชนโบราณในภาคใต้. ใน รายงานการสัมมนาประวัติศาสตร์ นครศรีธรรมราช, หน้า 22 – 42. นครศรีธรรมราช : วิทยาลัยครุศรีธรรมราช, 2521.

- ศิลปากร, กรม. การสำรวจโบราณสถานเมืองยะรัง. กรุงเทพมหานคร : บริษัทสยามศิลป์การพิมพ์จำกัด, 2535.
- ศิลปากร, กรม. จารึกในประเทศไทย เล่ม 1 – 5. กรุงเทพมหานคร : หอสมุดแห่งชาติ, 2529.
- ศิลปากร, กรม. นำชมพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช. กรุงเทพมหานคร : บริษัทรุ่งศิลป์การพิมพ์ (1977) จำกัด, 2543.
- ศิลปากร, กรม. โบราณคดีสี่ภาค. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์หัตถศิลป์, 2531.
- ศิลปากร, กรม. พระราชพงศาวดาร ฉบับพระราชหัตถเลขา เล่ม 1. กรุงเทพมหานคร : กองวรรณคดีและประวัติศาสตร์, 2534.
- ศิลปากร, กรม. ภาพเขียนสีสมัยก่อนประวัติศาสตร์ในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2522.
- ศิลปากร, กรม. แหล่งโบราณคดีโมคคาน อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช. กรุงเทพมหานคร : กองโบราณคดี, 2536.
- สว่าง เลิศฤทธิ์. เมืองโบราณยะรัง. ปัตตานี : ศูนย์การศึกษาเกี่ยวกับภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 2531.
- สุด แสงวิเชียร และวัฒนา สุภวัน. วิถีแบ่งชนิดเครื่องมือหินวัฒนธรรมโฮบีนเนียน. ศิลปการ 25 (กรกฎาคม 2524) : 27 – 29.
- สุภัทรดิศ ดิศกุล, หม่อมเจ้า. โบราณวัตถุสถานในภาคใต้ของประเทศไทย. ใน รายงานการสัมมนาประวัติศาสตร์นครศรีธรรมราช, หน้า 414 – 429. นครศรีธรรมราช : วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช, 2522.
- สุภัทรดิศ ดิศกุล, หม่อมเจ้า. ศาสนาพราหมณ์ในอาณาจักรขอม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิมพ์เกษตร, 2516.
- สุภัทรดิศ ดิศกุล, หม่อมเจ้า. ศิลปะในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538.
- สุภัทรดิศ ดิศกุล, หม่อมเจ้า. ศิลปะอินเดีย. นครปฐม : แผนกบริการกลาง สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์, 2526.
- สุรพล นาดพินทุ. หลักฐานทางโบราณคดีจากบ้านท่าแคและข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับชุมชนโบราณในภาคกลางตอนล่าง. ใน แหล่งโบราณคดีบ้านท่าแค, หน้า 1 – 22. กรุงเทพมหานคร : กรมศิลปากร, 2517.

- สุรินทร์ ภู่งจร. ข้อมูลใหม่ทางโบราณคดียุคหินเก่าตอนปลายถึงยุคหินใหม่ที่อำเภอเขียว
จังหวัดกระบี่. ศิลปากร 35 (2535) : 93 – 121.
- สุรินทร์ ภู่งจร. รายงานขั้นสรุปการขุดค้นที่อำเภอเขียว จังหวัดกระบี่ อำเภอไชยา จังหวัดตรัง
และการศึกษาชาติพันธุ์วิทยาทางโบราณคดี ชนกลุ่มน้อยเผ่าชาไก จังหวัดตรัง.
กรุงเทพมหานคร : โครงการวิจัยวัฒนธรรมโหบินเนียนในประเทศไทย มหาวิทยาลัย
ศิลปากร, 2537.
- สุวิทย์ ชัยมงคล. หลักฐานก่อนประวัติศาสตร์ริมฝั่งทะเลอันดามัน บริเวณอ่าวพังงา อ่าวลึก.
ใน ถलग ภูเก็ต และชายฝั่งทะเลอันดามัน : โบราณคดี ประวัติศาสตร์ ชาติพันธุ์
และเศรษฐกิจ, หน้า 20. กรุงเทพมหานคร : กรมศิลปากร, 2532.
- แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย. สทนากกลางเมืองยะรัง. เมืองโบราณ 5 (ธันวาคม 2521 – มกราคม
2522) : 87 – 101.
- อมรา ศรีสุชาติ. โบราณวัตถุที่สำคัญในประเทศไทยที่สัมพันธ์กันกับการค้าทางทะเล. ศิลปากร
33 (มกราคม – กุมภาพันธ์ 2533) : 4 – 23.
- แอนเดอร์ตัน, ดักลาส ดี. และพรชัย สุจิตต์. ภาพเขียนสีสมัยก่อนประวัติศาสตร์ที่ถ้ำผีหัวโต
จังหวัดกระบี่. เมืองโบราณ 6 (ธันวาคม 2522 – มกราคม 2523) : 7 – 10.

ภาษาต่างประเทศ

- A Board of Scholars. **The Siva – Purana**. Delhi : Motilal Banarsidass, 1970.
- Aiyappan, A., and P.R. Srinivasan. **Story of Buddhism with special reference to South
India**. Madras : Government of Madras, 1960.
- Altekar, A.S., and V. Misra. **Report on Kumrahar excavations, 1951 – 1955**. Patna :
1959.
- Ambrose, W.R. An early bronze artifact from Papua New Guinea. **Antiquity** 62 (1988)
: 483 – 491.
- Ardika, I Wayand., and P. Bellwood. **The Beginnings of Indian contacts with Bali**.
Yogyakarta : 1990.
- Avalon, Arthur. **Tantra of the great liberation**. London : Luzac and Company, 1913.
- Aung Thaw, U. **Historical sites in Burma**. Rangoon : Ministry of Culture, 1972.

- Aung Thaw, U. **Report on the excavation at Beikthano.** Rangoon : Ministry of Culture, 1968.
- Banerjea, J.N. **The development of Hindu iconography.** Calcutta : 1956.
- Banerji, Aparna. **Traces of Buddhism in South India.** Calcutta : Scientific Book Agency, 1970.
- Basham, A.L. **The wonder that was India.** London : Sidgwick and Jackson, 1956.
- Batuta, Ibn. **The travel of, in Asia and Africa, 1324 – 1325.** London : 1829.
- Bayard, Don T. A tentative regional phase chronology for Northeast Thailand. In **Southeast Asian archaeology**, pp. 87 – 128. Otago : Otago University, 1984.
- Beal, Samuel. **Buddhist records of the Western World.** Delhi : Oriental Books Reprint Corporation, 1969.
- Beal, Samuel. (tr.), **Si – Yu – Ki : Buddhist records of the Western World translated from the Chinese of Hiuen Tsiang (A.D. 629). Vol. 2.** London : 1884.
- Beck, H.C. Etched carnelian beads. **Antiquaries Journal** 12 (1933) : 384 – 398.
- Beck, H.C. The beads from Taxila. In **Memoire of the archaeological survey of India**, Pls. XI, 3 and 12. New Delhi : 1941.
- Begley, B. Arikamedu reconsidered. **American Journal of Archaeology** No. 87 (1983) : 461 – 481.
- Begley, Vimala. **The ancient port of Arikamedu : New excavations and researches 1989 – 1992. Vol. I.** Paris : Ecole Francaise d' Extreme – Orient, 1996.
- Bellwood, P. Prehistory of the Indo – Malaysian archipelago. In **Academic Press**, Ch. 7. Sydney : 1985.
- Benisti, Mireille. **Contribution a l' etude du stupa bouddhique indien : Les stupas mineurs de Bodh – Gaya et Ratnagiri. Tome 2.** Paris : 1981.
- Bennett, A. The contribution of archaeometallurgical studies to Southeast Asian archaeology. **World Archaeology** 20 (1989) : 329 – 351.
- Bhattacharyya, A. **Historical geography of ancient and early medieval Bengal.** Calcutta : 1977.

- Bhattacharyya, B. **The Indian Buddhist iconography**. Calcutta : Firma K.L. Mukhopadhyay, 1958.
- Bhattacharyya, Haridass., (ed.). **The cultural heritage of India**. Calcutta : The Rama – Krishna Mission Institute Culture, 1966.
- Bintarti, D.D. Prehistoric bronze objects in Indonesia. **Bulletin of the Indo – Pacific Prehistory Association** 6 (1985) : 64 – 73.
- Boner, Alice., and Sada Siva Rath Sarma. **New light on the Sun Temple of Konarka**. Varanasi : Chowkhamba Sanskrit Series Office, 1972.
- Bourke, W. Walter. Some archaeological notes on Monthon Phuket. **Journal of the Siam Society** 2 (1905) : 56 - 57.
- Brecks, J.W. **An account of the primitive tribes and monuments of the Nilgiri**. London : William H. Allan, 1873.
- Brill, Robert H. The scientific investigation of ancient glasses. In **Proceedings 8th International Congress on Glass**, pp. 53 – 54. Sheffield : Society of Glass, 1968.
- Bronson, Bennet. Chinese and Middle Eastern trade in Southern Thailand during the 9th century A.D. In **Ancient trades and cultural contacts in Southeast Asia**, pp. 181 – 200. Bangkok : The Office of the National Culture Commission, 1996.
- Bronson, Bennet. Glass and beads at Khuan Lukpad, Southern Thailand. In **Southeast Asian Archaeology**, pp. 213 – 230. Oxford : Oxford University Press, 1990.
- Bronson, Bennet. Model for Southern Thai pre – and proto – history. In **SPAFA (SEAMEO Project in Archaeology and Fine Arts) Final Report on Seminar in Prehistory of Southeast Asia (T – W 11), Bangkok and South Thailand, January 12 – 15, 1987**, pp. 259 – 261. Bangkok : SEAMEO, 1987.
- Bronson, Bennet. The late prehistory and early history of Central Thailand with special reference to Chansen. In R.B. Smith and W. Watson., (eds.), **Early South East Asia**, pp. 315 – 336. Oxford : Oxford University Press, 1979.
- Bronson, Bennet., and Ian C. Glover. Archaeological radiocarbon dates from Indonesia : A first list. **Journal of the Indonesia Circle** 34 (1984) : 37 – 44.

- Brookfield, H.C., and D. Hart. **Melanesia : A geographical interpretation of an island world.** London : Muthuen, 1971.
- Brown, Roxanna. **The ceramics of Southeast Asia : Their dating and identification.** Kuala Lumpur : Oxford University Press, 1976.
- Burkill, I.H. **The economic products of the Malay Peninsula.** London : Crown Agents, 1935.
- Chakravarti, U. **The social dimensions of early Buddhism.** New Delhi : Oxford University Press, 1987.
- Chhibber, H.L. **The mineral resources of Burma.** London : 1934.
- Choo, Alexandra Avieropoulou. **Archaeology.** Singapore : National Museum of Singapore, 1987.
- Chowdhury, A.M. Bengal and Southeast Asia : Trade and cultural contact in the ancient period. In **Ancient trades and cultural contacts in Southeast Asia**, pp. 95 – 114. Bangkok : The Office of the National Culture Commission, 1996.
- Chutiwongs, Nandana. Trade route and the diffusion of artistic traditions in South and Southeast Asia. In **Ancient trades and cultural contacts in Southeast Asia**, pp. 3 – 34. Bangkok : The Office of the National Culture Commission, 1996.
- Clason, A.T. Wild and domestic animals in prehistoric and early historic India. **The Eastern Anthropologist** 30 (1977) : 241 – 289.
- Coedes, George. Fouilles en Cochinchine, le site de Go – Oc – eo, ancien port du royaume de Fou – nan. **Artibus Asiae** 10 (1947) : 197.
- Coedes, George. **Inscriptions du Cambodge. Vol. IV.** Paris : 1937 – 1966.
- Coedes, George. Siamese votive tablets. **Journal of the Siam Society** 20 (1926) : 150 – 187.
- Coedes, George. The excavations at P'ong Tuk and their importance for the early history of Siam. **Journal of the Siam Society** 21 (1928) : 195 – 209.
- Coedes, George. **The Indianized states of Southeast Asia.** Canberra : Australian National University Press, 1968.
- Collis, Maurice. **Into hidden Burma.** London : 1953.

- Coomaraswamy, Ananda K. **Introduction to Indian art.** Delhi : Munshiram Manoharlal, 1966.
- Coomaraswamy, Ananda K. **The dance of Shiva.** Delhi : Asia Publishing House, 1956.
- Coomaraswamy, Ananda K. **Yaksha. Vol. 2.** New Delhi : Munshiram Manoharlal, 1971.
- Cortesao, Armando. **The Suma Oriental of Tome Pires. Vol. II.** London : Hakluyt Society, 1944.
- Craven, Roy C. **A concise history of Indian art.** New York : Oxford University Press, 1984.
- Cribb, Joseph. Dating South East Asia's earliest coins. In **Sraddhanjali, studies in ancient India history**, pp. 4 – 9. New Delhi : Sundeep Prakashan, 1988.
- Cunningham, Alexander. **Mahabodhi or the great temple under the Bodhi Tree at Buddha – Gaya.** London : 1892.
- Dalsheimer, Nadine., et Pierre – Yves Manguin. Visnu mitres et reseaux marchands en Asie du Sud – Est : nouvelles donnees archeologiques sur le Ier millenaire apr. J. – C. **Bulletin de L' Ecole Francaise d' Extreme – Orient** 85 (1998) : 87 – 123.
- D'Ancona, M.L. Amaravati, Ceylon and the three imported bronzes. **The Art Bulletin** 34 (1952) : 1 – 17.
- Das, S.R. **Rajbadidanga.** Calcutta : 1968.
- Davids, T.W. Rhys., (tr.). **Mahaparinibbana Suttanta.** Oxford : 1881.
- Davidson, J.C.H.S. Urban genesis in Vietnam. In R.B. Smith and W. Watson (eds.). **Early South East Asia**, pp. 304 – 314. Oxford : Oxford University Press, 1979.
- De Casparis, J.G. **Inscripties uit de Cailendra – Tijd.** Bandung : 1950.
- De Lajonquierre, M.L. Essai d'inventaire archeologique du Siam. **Bulletin de la Commission Archeologique de l' Indochine** (1909 – 1912) : 19 – 181.
- De Lajonquierre, M.L. Le domain archeologique du Siam. **Bulletin de la Commission Archeologique de l'Indochine** (1909) : 188 – 262.
- Desai, M.D. Some Roman antiquities from Akota near Baroda. **Bulletin of the Baroda State Museum** 7 (1949 – 1950) : 22.
- Dikshit, M.G. **Etched beads in India.** Poona : Deccan College, 1949.
- Diskalkar, D.B. Excavations at Kasrawad. **Indian Historical Quarterly** 25 (1949) : 1 – 18.

- Douglas, Mary. **Purity and danger**. London : Routledge and Kegan Paul, 1966.
- Dowson, John. **A classical dictionary of Hindu mythology and religion**. Delhi : Lyal Book Depot, 1976.
- Dubey, Manjulika., and Bikram Grewal. **South India**. Singapore : Hofer Press, 1992.
- Eck, Diana L. **Banaras, city of light**. Princeton : Princeton University Press, 1982.
- Eggeling, Julius., (tr.). The Satapatha Brahmana. In **The Sacred Books of the East Series**.
Vol. 26, pp. X – XL. Delhi : Banarsidass, 1964.
- Eicholz, R.E., (ed.). **Pliny's natural history, Book 37**. London : Heinemann, 1962.
- Eliade, Mircea. **Cosmos and history : The myth of the eternal return**. New York : Harper and Row, 1959.
- Ellen, Roy F. The trade in spices. **Journal of the Indonesia Circle** 12 (1977) : 21 – 25.
- Emmerick, R.E. **A guide to the literature of Khotan**. Tokyo : Reiyukai, 1979.
- Evans, I.H.N. Excavations at Tanjong Rawa, Kuala Selinsing. **Journal of the Federated Malay States Museums** 15 (1932) : 79 – 134.
- Evans, I.H.N. Further notes on remains from Kuala Selinsing. **Journal of the Federated Malay States Museums** 12 (1928) : 129 – 142.
- Evans, I.H.N. Notes on the remains of an old boat from Pontian. **Journal of the Federated Malay States Museums** 12(1927) : 93 – 96.
- Evans, I.H.N. On ancient remains from Kuala Selinsing. **Journal of the Federated Malay States Museums** 12 (1928) : 121-131.
- Fisher, Robert E. **Buddhist art and architecture**. London : Thames and Hudson, 1993.
- Francis, Peter. Beads and the bead trade in Southeast Asia. In **Contributions of the Center for Bead Research**, pp. 1 – 15. New York : Center for Bead Research, Lake Placid, 1989.
- Francis, Peter. **Glass beads of India**. New York : Lapis Route Book, 1982.
- Frankel, Beverly. The water, the king and the mountain : Khmer cosmology. In **The artistic heritage of Thailand**, pp. 67 – 78. Bangkok : Sawaddi Magazine and National Museum Volunteers, 1979.

- Fraser, Thomas M. **Rusembilan : A Malay fishing village in Southern Thailand.** Ithaca : Cornell University, 1960.
- Frazer, Sir James. **The golden bough.** London : Macmillan, 1959.
- Gaur, R.C. **Excavation at Atranjikhera, early civilization of the upper Ganga Basin.** Delhi : Motilal Banarsidass, 1983.
- Getty, Alice. **Ganesha. A monograph on the elephant – faced god.** Oxford : Clarendon, 1936.
- Giles, A.H. **The travels of Fa – hsien.** Cambridge : 1877.
- Giles, F.H. Remarks on land routes across the Malay Peninsula. **Journal of the Siam Society** 28 (1935) : 79 – 84.
- Glover, Ian C. Archaeology in Eastern Timor, 1966 – 1967. In **Terra Australis**, p. 153 and Pl 36. Canberra : Australian National University, 1986.
- Glover, Ian C. Ban Don Ta Phet and its relevance to problems in the pre and protohistory of Thailand. **Bulletin of the Indo – Pacific Prehistory Association** 2 (1980) : 16 – 30.
- Glover, Ian C. Ban Don Ta Phet : The 1984 – 1985 excavation. In **South Asian Archaeology**, pp. 139 – 184. Oxford : Oxford University Press, 1990.
- Glover, Ian C. Excavation at Ban Don Ta Phet, Kanchanaburi Province, Thailand, 1980 – 1981. **Southeast Asia Studies Newsletter** 10 (1983) : 1 – 3.
- Glover, Ian C. The southern Silk Road : Archaeological evidence for early trade between India and Southeast Asia. In **Ancient trades and cultural contacts in Southeast Asia**, pp. 57 – 94. Bangkok : The Office of the National Culture Commission, 1996.
- Gray, Basil. **Buddhist cave painting at Tun – huang.** Chicago : University of Chicago Press, 1959.
- Griswold, Alexander B. Imported images and the nature of copying in the art of Siam. In **Essays Offered to G.H. Luce**, p. 57. Ascona : Artibus Asiae, 1966.
- Griswold, Alexander B. **Toward a history of Sukhodaya art.** Bangkok : 1967.
- Guralnik, David B., (ed.). **Webster's new world dictionary.** pp. 509 and 1360. New York : The World Publishing House, 1970.

- Guruge, Ananda W.P. Sri Lankan influences on the art of Sukhothai and Lanna Thai. In **The artistic heritage of Thailand**, pp. 117 – 124. Bangkok : Sawaddi Magazine and National Museum Volunteers, 1979.
- Hamilton, A.W. The old Kedah – Pattani trade route. **Journal of the Straits Branch of the Royal Asiatic Society** 86 (1922) : 386 – 392.
- Harrison, Tom. Gold and Indian influence in West Borneo. **Journal of the Malayan Branch of the Royal Asiatic Society** 22 (1949) : 33 – 110.
- Harrison, Tom. **The Malays of Southwest Sarawak before Malaysia**. London : 1970.
- Harvey, G.E. **History of Burma**. London : 1925.
- Hasling, James.. (ed.). **Encyclopaedia of religion and ethic** (1909) : 810.
- Ha Van Tan. Nouvelles recherches prehistorique et protohistoriques au Vietnam. **Bulletin de L’Ecole Francaise d’Extreme – Orient** 68 (1980) : 113 – 154.
- Havell, E.B. **Benares. the sacred city**. London : Blackie and Son, 1905.
- Higham, Charles F.W.. and Amphan Kijngam. **Prehistoric investigation in Northeastern Thailand**. Oxford : Oxford University Press, 1984.
- Ho Chuimei., and others. Newly identified Chinese ceramic wares, from ninth century trading ports in Southern Thailand. **SPAFA Digest** 3(1990) : 12 – 17.
- Honey, William Bowyer. **Glass, a handbook**. London : Victoria and Albert Museum, 1946.
- Hunt, P.D.R. William. Archaeological discoveries in Malaya, 1951. **Journal of the Malayan Branch of the Royal Asiatic Society** 15(1952) : 186 – 188.
- Huntingford, G.W.B.. (ed.). **The periplus of the Erythrean Sea**. London : The Hakluyt Society, 1980.
- Hutton, Perter. **Java**. Singapore : Tien Wah, 1980.
- Indraningsih, Ratna. Research on prehistoric beads in Indonesia. **Bulletin of the Indo – Pacific Prehistory Association** No. 6 (1985) : 133 – 141.
- Indrawooth, Phasook. A study on local ceramics of Southern Thailand and their relation to Dvaravati and Srivijayan culture. In **SPAFA (SEAMEO Project in Archaeology and Fine Arts) Final Report Consultative Workshop on Archaeological and Environmental Studies on Srivijaya (I - W2A), Jakarta,**

- Palembang and Jambi, Indonesia, August 31 - September 12, 1982**, Appendix 3 e. Jakarta : SEAMEO, 1982.
- Israel, Samuel., and Bikram Grewal. **India**. Seoul : Pyung Hwa Dang Printing, 1986.
- I - tsing. **A record of the Buddhist religion as practiced in India and the Malay Archipelago, (A.D. 671 - 695)**. Translated by J.A. Takakusu. Delhi : Munshiram Manoharlal, 1966.
- Jacq - Hergoualc'h, Michel.; Thiva Supajanya.; et Wichapan Krisanapol. Une etape de la Route maritime de la Soie la partie meridionale de l' Isthme de Kra au IXe Siecle. **Journal Asiatique** 286. 1 (1998) : 301 - 304.
- Jacq - Hergoualc'h, Michel., et. al., La region de Nakhon Si Thammarat (Thailande peninsulaire) du veau XIVe Siecle. **Journal Asiatique** 284.2(1996) : 397 - 398.
- Kemper, A.J. Bernet. **Ancient Indonesian art**. Amsterdam : 1959.
- Kemper, A.J. Bernet. The Kettledrums of Southeast Asia. In **Modern quaternary research in Southeast Asia**, p. 240. Rotterdam : Balkema, 1988.
- Kennedy, James. **Life and work in Benares and Kumaon**. New York : Cassell and Company, 1885.
- Kern, H., (tr.). **The Saddharma - Pundarika or Lotus of the True Law**. Oxford : Clarendon, 1884.
- Kerr, A. Notes on a trip from Prachuap (Kaw Lak) to Mergui. **Journal of the Siam Society** 26 (1933) : 203 - 214.
- Khan, M.A.W. **A monograph on Yeleswaram excavations**. Hyderabad : Andhra Pradesh Government Archaeological Center, 1963.
- Krairiksh, Piriya. **Art in Peninsular Thailand prior to the fourteenth century A.D.** Bangkok : The Fine Arts Department, 1980.
- Krairiksh, Piriya. **The sacred image, sculptures from Thailand**. Koln : Museen der Stadt Koln, 1979.
- Krom, N.J. **Hindoe - Javaansche geschiedenis - (Hindu - Javanese History)**. The Hague : 1931.

- Lal, B.B. Sisulpalgarh an early historical fort in Eastern India. **Ancient India** 5 (1948) : 62 - 105.
- Lamb, Alastair. A visit to Siraf, an ancient port on the Persian Gulf. **Journal of the Malayan Branch of the Royal Asiatic Society** 37 (1964) : 1 - 19.
- Lamb, Alastair. **Report on the excavation and reconstruction of Candi Bukit Batu Pahat, Central Kedah**. Kuala Lumpur : Museums Department, 1982.
- Lamb, Alastair. Some glass beads from Kakao Island, Takuapa, South Thailand. **Federation Museums Journal** 6 (1961) : 48 - 55.
- Landes, C. Piece d'epoque Romaine trouvee U-Thong, Thaïlande. **Journal of Silpakorn** 26 (1982) : 113 - 115.
- Lawson, Simon D. **A catalogue of Indian Buddhist clay sealing in British Museums**.
 Doctoral dissertation, Graduate School, University of Oxford, 1982.
- _____. Votive objects from Bodhgaya. In **Bodhgaya the site of enlightenment**, pp. 64 - 71. Bombay : Marg Publications, 1988.
- Lester, Robert C. **Theravada Buddhism in Southeast Asia**. Ann Arbor : University of Michigan Press, 1973.
- Liu Xinru. **Ancient India and ancient China**. New Delhi : Oxford University Press, 1988.
- Loewenstein, Sir J. The origins of the Malayan Metal Age. **Journal of the Malayan Branch of the Royal Asiatic Society** 29 (1956) : 74.
- Los Angeles County Museum of Art, **Light of Asia : Buddha Sakyamuni in Asian art**.
 Seattle : University of Washington Press, 1984.
- Lyons, E. Dvaravati : A consideration of its formative period. In R.B. Smith and W.Watson., (eds.). **Early South East Asia**, p.355. Oxford : Oxford University Press, 1979.
- Mabbett, I.W. The Indianization of Southeast Asia : Reflections on historical sources. **Journal of Southeast Asian Studies** 8(1986) : 143 - 161.
- Mackay, E. Decorated carnelian beads. **Man** (September 1933) : 143 - 146.
- Mahavastu II**. Translated by J.J. Jones. London : Luzac and Company, 1949.
- Majumdar, R.C. **Champa history and culture of an Indian colonial kingdom in the Far East, 2nd - 16th centuries A.D.** Delhi : 1985.

- Majumdar, R.C. **Hindu colonies in the Far East**. Calcutta : 1973.
- Majumdar, R.C. **History of ancient Bengal**. Calcutta : 1974.
- Malleret, Louis. **L'archeologie du delta du Mekong**. Paris : Publications de l'Ecole Francaise d'Extreme - Orient, 1960 - 1962.
- Malleret, Louis. Pierres gravees et cachets de divers pays du Sud - Est de l'Asie. **Bulletin de L'Ecole Francaise d'Extreme - Orient** 50(1963) : 99.
- Marshall, John. **A guide to Taxila**. Karachi : Department of Archaeology, 1960.
- Marshall, John. **Taxila : An illustrated account of the archaeological excavations**. Cambridge : Cambridge University Press, 1951.
- Maxwell, W.E. A journey on foot to the Patani frontier in 1876. **Journal of the Straits Branch of the Royal Asiatic Society** 9(1982) : 1-67.
- Miller, J.I. **The spice trade of the Roman Empire, 29 B.C. - A.D. 641**. Oxford : Oxford University Press, 1969.
- Mills, J.V. Arab and Chinese navigators in Malayan waters in about A.D. 1500. **Journal of the Malayan Branch of the Royal Asiatic Society** 47 (1974) : 1 - 82.
- Mishra, V.B. **Religious beliefs and practices of North India during the early Mediaeval Period**. Leiden : Brill, 1973.
- Mitchiner, Michael. Four more hoards of early South - east Asian symbolic coins. **Numismatic Chronicle** 148 (1988) : 181 - 191.
- Mitra, D. **Bronzes from Achutrajpur, Orissa**. Delhi : Agam Kala Prakashan, 1978.
- Mitra, Rajendralala. **Buddha - Gaya, the great Buddhist temple, the heritage of Sakya Muni**. Calcutta : 1878.
- Mitra, Rajendralala. **Lalitavistara**. Calcutta : 1896.
- Moore, Elizabeth H. **Moated sites in early Northeast Thailand**. Oxford : Oxford University Press, 1988.
- Naudou, Jean. **Buddhists of Kashmir**. Delhi : Motilal Banarsidass, 1980.
- Noonsuk, Preecha. **A concise history of Brahmanism in Peninsular Thailand : From the earliest times to the 25th century B.E**. Tokyo : The National Museum Tokyo, 1997.

- Noonsuk, Preecha. The study of local placenames on the Thai Peninsula : Takuapa, Jaiya and Nagara Sri Dharmaraja (Takua Pa, Chaiya and Nakhon Si Thammarat). In **SPAFA (SEAMEO Project in Archaeology and Fine Arts) Final Report Consultative Workshop on Archaeological and Environmental Studies on Srivijaya (T - W3), Bangkok and South Thailand, March 29 - April 11, 1983**, pp. 145-187. Bangkok : SEAMEO, 1983.
- O'Connor, Stanley J. An Ekamukhalinga from Peninsular Siam. **Journal of the Siam Society** 54 (1966) : 43 - 49.
- O'Connor, Stanley J. **Hindu Gods of Peninsular Siam**. Ascona : Artibus Asiae, 1972.
- O'Connor, Stanley J. Satingphra : An expanded chronology. **Journal of the Malayan Branch of the Royal Asiatic Society** 39 (1966) : 137 - 165.
- O'Connor, Stanley J. Sichon : An early settlement in Peninsular Thailand. **Journal of the Siam Society** 56 (1968) : 14.
- Oertel, F.O. Excavation at Saranath. **Archaeological Survey of India** (1904 - 1905) : Pl. 28 d.
- Oey, Eric. **Indonesia**. Singapore : Singapore National Printers, 1986.
- O'Flaherty, Wendy Doniger. **Asceticism and eroticism in the mythology of Siva**. London : Oxford University Press, 1973.
- Oldenberg, H., and T.W. Rhys Davids., (trs.). **Vinayapitaka, Mahavagga, sacred books of the east. Vol. XII**. Oxford : 1881.
- Pandey, Lalta Prasad. **Sun worship in ancient India**. Delhi : Motilal Banarsidass, 1971.
- Parmentier, H. **L'art Khmer primitif**. Paris : 1927.
- Paranavitana, Senarat. **Ceylon and Malaysia**. Colombo : Lake House Investment, 1966.
- Paranavitana, Senarat. **The stupa in Ceylon**. Colombo : Archaeological Survey of Ceylon, 1947.
- Pargiter, F.E. **Ancient Indian historical tradition**. Delhi : Motilal Banarsidass, 1962.
- Peacock, B.A.V. The Kodiang pottery cones : Tripod pottery in Malaya, with an note on the Bukit Tengu Lembu blackware. **Federation Museum Journal** 13 (1964) : 4 - 20.

- Peacock, B.A.V. The later prehistory of the Malay Peninsula. In R.B. Smith and W. Watson., (eds.). **Early South East Asia**, pp. 199 - 214. Oxford : Oxford University Press, 1979.
- Pendleton, Robert L. **Thailand : Aspects of landscape and life**. New York : 1962.
- Petch, L. **Northern India according to the Shuni - Ching Chu**. Rome : 1950.
- Picard, Charles. A figurine of Lysippan type from the Far East : The Tra Vinh dancer. **Artibus Asiae** 19 (1959) : 342 - 352.
- Picard, Charles. La lampe Alexandrine de P'ong Tuk (Siam). **Artibus Asiae** 18 (1955) : 137 - 149.
- Piggott, Vincent C., and Surapol Natapintu. The Thailand archaeometallurgy project. **Muang Boran Journal** 10(1984) : 126 - 127.
- Pisnupong, P. **Aspects of stone working at Khok Phanom Di**. Master's Thesis, Department of Anthropology, Graduate School, Otago University, 1988.
- Proceedings. In **SPAFA (SEAMEO Project in Archaeology and Fine Arts) Final Report on Seminar in Prehistory of Southeast Asia (T -W 11), Bangkok and South Thailand, January 12 - 25, 1987**, pp. 1 - 31. Bangkok : SEAMEO, 1987.
- Quaritch Wales, H.G. A newly explored route of ancient Indian cultural expansion. **Indian Art and Letters** (1935) : 1-35.
- Quaritch Wales, H.G. **The Malay Peninsula in Hindu times**. London : Bernard Quaritch, 1976.
- Radhakrishnan, S. **Indian philosophy**. London : George Allen and Unwin, 1966.
- Rahula, Walpola. **History of Buddhism in Ceylon**. Colombo : M.D. Gunasena, 1956.
- Rajapitak, W., and N. Seely. The bronze bowls from Ban Don Ta Phet : An enigma of prehistoric metallurgy. **World Archaeology** 11(1979) : 26 - 31.
- Rarguher, J.N. **An outline of the religion literature of India**. Delhi : Motilal Banarsidass, 1968.
- Raschke, M.G. **New studies in Roman commerce with the East**. New York : 1978.
- Ray, Haraprasad. The South East Asian connection in Sino - Indian trade. In **South East Asia and China : Art, interaction and commerce**, pp. 42 - 43. Singapore : 1995.

- Ray, Himanshu Prabha. Early historical trade : An overview. **The Indian Economic and Social History Review** 36 (1989) : 437 – 458.
- Ray, Himanshu Prabha. Early maritime contacts between South and Southeast Asia. **Journal of Southeast Asian** 10 (1989) : 42 – 54.
- Ray, Himanshu Prabha. Early trans – oceanic contacts between South and Southeast Asia. In **Ancient trades and cultural contacts in Southeast Asia**, pp. 43 – 56. Bangkok : The Office of the National Culture Commission, 1996.
- Ray, Himanshu Prabha. **In search of Suwannaphum : Early sailing networks in the Bay of Bengal**. Yogyakarta : 1990.
- Ray, Himanshu Prabha. **Monastery and guild : Commerce under the Satavahanas**. New Delhi : Oxford University Press, 1986.
- Rao, T.A. Gopinatha. **Elements of Hindu iconography. Vol. II. Part I**. Delhi : Motilal Banarsidass, 1968.
- Rawson, Philip. **The art of Southeast Asia**. London : Thames and Hudson, 1967.
- Rea, A. **Catalogue of prehistoric antiquities from Adichanallur and Perumbair**. Madras : Madras Government Museum, 1979.
- Reade, J. **Early etched beads and the Indus – Mesopotamia trade**. London : British Museum, 1979.
- Renfrew, C.; J.A. Sabloff.; and C.C. Lamberg – Karlovsky. (eds.). **Trade as action at a distance : Question of integration and communication, ancient civilization and trade**. Albuquerque : University of New Mexico Press, 1975.
- Robinson, Richard H., and Willard L. Johnson. **The Buddhist religion : A historical introduction**. California : Wadsworth, 1982.
- Roland, Benjamin. **The art of Central Asia**. New York : Crown, 1974.
- Sankalia, H.D., and M.G. Dikshit. **Excavation at Brahmapuri (Kolhapur), 1945-1946**. Poona : Deccan College, 1952.
- Santoni, M., et al. Excavations at Obluang, Province of Chiang Mai, Thailand. In **Southeast Asian archaeology 1986**, pp. 37 – 54. Oxford : Oxford University Press, 1990.
- Sarkar, H.B. **Corpus of the inscriptions of Java. Vol. I**. Calcutta : 1971.

- Sastri, Hiranand. **Nalanda and its epigraphic material**. Delhi : Sri Satguru Publications, 1942.
- Sastri, K.A. Nilakanta. Takuapa and its Tamil inscription. **Journal of the Malayan Branch of the Royal Asiatic Society** 22 (1949) : 25 – 30.
- Sastri, K.A. Nilakanta. **The Cola. Vol. I**. Madras : 1935 – 1937.
- Schingloff, D. Stamp seal of a Buddhist monastery. **Journal of the Numismatic Society of India** 31 (1969) : 69 – 70.
- Schopen, Gregory. Burial 'Ad Sanctos' and the physical presence of the Buddha in early Buddhism, a study in the archaeology of religion. **Religion** 17 (1987) : 193 – 225.
- Schopen, Gregory. The Bodhigarbhalankarakaksa and Vimalosnisa Dharanis in Indian inscriptions. **Wiener Zeitschrift für die Kunde Sudasiens** 19 (1985) : 144.
- Seckel, D. **The art of Buddhism**. London : 1964.
- Senaveratne, J.M. Some notes on the Chinese reference. **Journal of the Ceylon Branch of the Royal Asiatic Society**, 24 (1917) : 106 - 108.
- Sherratt, A., et al. **Resource, technology and trade : An essay in early European metallurgy, problems in economic and social archaeology**. London : Duckworth, 1976.
- Shuhaimi, Nik Hassan. The Bukit Seguntang Buddha, a reconsideration of its date. **Journal of the Malayan Branch of the Royal Asiatic Society** 12 (1979) : 33 – 40.
- Shuhaimi, Nik Hassan. **The later prehistory of the Malaysian Peninsula**. Yogyakarta : 1990.
- Shukla, D.N. **Vastu – Sastra. Vol. I. Hindu science of architecture (with special reference to Bhoja's Samarangana – Sutradhara)**. Chandigarh : 1961.
- Sieveking, G. de G. The Iron Age collection of Malaya. **Journal of the Malayan Branch of the Royal Asiatic Society** 29 (1956) : 79 – 138.
- Sinha, Surajit., and Baidyanth Saraswati. **Ascetics of Kashi, an anthropological exploration**. Varanasi : N.K. Bose Memorial Foundation, 1978.
- Sivaramamurti, C., **South Indian bronzes**. New Delhi : 1963.
- Smith, R.B., and W. Watson., (eds.). **Early South East Asia**. Oxford : Oxford University Press, 1979.

- Snellgrove, David L. **Asian commitment, travels and studies in the Indian Sub – continent and South – East Asia**. Bangkok : Orchid Press, 2000.
- Snodgrass, Adian, **The symbolism of the stupa**. Ithaca : Cornell University Press, 1985.
- Soejono, R.B. The significance of the excavations at Gilimanuk (Bali). In R.B. Smith and W. Watson., (eds.). **Early South East Asia**, pp. 185 – 198. Oxford : Oxford University Press, 1979.
- Soper, Alexander C. **Arts of China, Buddhist cave temples, new researches**. Tokyo : Kodansha, 1969.
- Soper, Alexander C. Literary evidence for early Buddhist art in China. **Artibus Asiae** 19 (1959) : 5 – 109.
- Sopher, David E. **The sea nomads**. Singapore : The National Museum of Singapore, 1965.
- Sorensen, Per. **Archaeological excavations in Thailand. Vol. II. Ban Kao**. Copenhagen : Munsgard, 1967.
- Spriggs, M., and D. Miller. A previously unreported bronze Kettledrum from the Kai Islands, Eastern Indonesia. **Bulletin of the Indo – Pacific Prehistory Association** 8 (1988) : 79 – 89.
- Stargardt, Janice. Southern Thai waterways. **Man** 8 (1973) : 11.
- Stein, Aurel. **Ancient Khotan**. Oxford : 1907.
- Stein, Aurel. **Innermost Asia**. Oxford : 1928.
- Stein, Aurel. **On ancient Central Asian tracks**. London : 1933.
- Stein, R.A. Le Lin – yi. **Han – Hieu** 2 (1947) : 120 – 122.
- Stuiver, M., and G.W. Peason. High percision calibration of the 14C time scale, A.D. 1950 - 500 B.C. **Radiocarbon** 28 (1986) : 805 – 838.
- Sukul, Kuber Nath. **Varanasi down the ages**. Varanasi : Bhargava Bhushan Press, 1974.
- Sullivan, M. **Notes on Chinese export wares in Southeast Asia**. London : The Oriental Ceramic Society, 1963.
- Tawney, C.H., (tr.). **Kathasaritsagara. Vol. VI**. London : 1925 – 1928.
- Thepchai, Khemchati. The excavation at Leam Pho : A Srivijaya entrepot ? In **SPAFA (SEAMEO Project in Archaeology and Fine Arts) Final Report Consultative**

- Workshop on Archaeological and Environmental Studies on Srivijaya (T – W3), Bangkok and South Thailand, March 29 – April 11, 1983**, pp. 153 – 163.
Bangkok : SEAMEO, 1983.
- Tibbetts, G.R. Pre – Islamic Arabia Southeast Asia. **Journal of the Malayan Branch of the Royal Asiatic Society** 29 (1956) : 182 – 208.
- Tibbetts, G.R. The Malay Peninsula as known to the Arab geographers. **The Malayan Journal of Tropical Geography** 9 (1956) : 21 – 60.
- Tremenheere, G.B. Report on the tin of the Province of Mergui. **Journal of the Asiatic Society of Bengal** 10 (1841) : 845.
- Turner, Victor. **The ritual process : Structure and anti – structure**. Chicago : Aldine, 1969.
- Tweedie, M.W.F. **Prehistoric Malaya background to Malaya series No. 6**. Singapore : Donald Moore, 1970.
- Ubelaker, D. **Human Skeletal remains : Excavation, analysis, interpretation**. Chicago : Smithsonian Institution, 1978.
- Vallibhotama, Srisakra. A survey of ancient settlements in Southern Thailand. In **SPAFA (SEAMEO Project in Archaeology and Fine Arts) Final Report Consultative Workshop on Archaeological and Environmental Studies on Srivijaya (I – W2A), Jakarta, Palembang and Jambi, Indonesia, August 31 – September 12, 1982**, Appendix 3d. Bangkok : SEAMEO, 1982.
- Van Buitenen, J.A.B., (tr). **Mahabharata. Vol. 3**. Chicago : University of Chicago Press, 1973 – 1978.
- Van Leur, J.C. **Indonesian trade and society**. The Hague : 1976.
- Veeraprajak, Kongkaew. Inscriptions from South Thailand. In **SPAFA (SEAMEO Project in Archaeology and Fine Arts) Final Report Consultative Workshop on Archaeological and Environmental Studies on Srivijaya (I – W2b), Jakarta, Padang, Prapat and Medan, Indonesia, September 16 – 30, 1985**, pp. 131 – 160.
Bangkok : SEAMEO, 1985.
- Veraprasert, Mayuree. **Khlong Thom : An ancient bead and manufacturing location and an ancient entrepot**. Bangkok : SPAFA, 1987.

- Von Schroeder, U. **Indo – Tibetan bronzes**. Hong Kong : 1981.
- Waley, Arthur. **Ballads and stories from Tun – huang**. London : George Allen and Unwin, 1960.
- Walker, M., and S. Santoso. Romano – Indian rouletted pottery in Indonesia. **Asian Perspectives** 20 (1980) : 228 – 235.
- Wang Gungwu. The Nanhai trade, a study of the early history of Chinese trade in the South China Sea. **Journal of the Malaysian Branch of the Royal Asiatic Society** 31 (1958) : 19.
- Warmington, E.H. **The commerce between the Roman Empire and India**. Cambridge : Cambridge University Press, 1928.
- Weiner, Sheila L. **Ajanta : Its place in Buddhist art**. Berkeley : University of California Press, 1977.
- Wheatley, Paul. **Nagara and commandery : Origins of the Southeast Asian urban traditions**. Chicago : University of Chicago, 1983.
- Wheatley, Paul. **The Golden Khersonese : Studies in the historical geography of the Malay Peninsula before A.D. 1500**. Kuala Lumpur : University of Malaya Press, 1966.
- Wheeler, Mortimer. Arikamedu : An Indo – Roman trading – station on the East Coast of India. **Ancient India** 2 (July 1946) : P1. 31(A).
- Wheeler, Mortimer. **Rome beyond the imperial frontiers**. London : Penguin, 1954.
- Wicks, Robert S. Ancient coinage from Thailand and Burma : Its geographical distribution and typological development. In **Indian Numismatics, history, art and culture : Essays in Honour of Dr. P.L. Gupta**, pp. 50 – 55. Delhi : 1992.
- Wicks, Robert S. **Money, markets and trade in early Southeast Asia : The development of indigenous monetary systems to A.D. 1400**. Ithaca : Southeast Asia Program, 1992.
- Wicks, Robert S. The ancient coinage of mainland Southeast Asia. **Journal of Southeast Asian Studies** 16 (1985) : 195 – 225.

- Wijayapala, W., and M.E. Prickett. Sri Lanka and the international trade. **Catalogue for an exhibition of ancient imported ceramics found in Sri Lanka's archaeological sites.** Colombo : Department of Archaeology. 1986.
- Wilson, H.H. **The Vishnu Purana.** Delhi : Pundi and Pustak, 1961.
- Wolters, O.W. China irredenta : The South. **World Today** 19 (1963) : 540 – 552.
- Wolters, O.W. **Early Indonesian commerce : A study of the origins of Srivijaya.** Ithaca : Cornell University Press, 1967.
- Wolters, O.W. **History, culture and region in Southeast Asia perspectives.** Singapore : Institute of Southeast Asian Studies, 1982.
- Wong Liu Ken. The Malayan tin industry. In K.B. Trengonning. (ed.). **Papers on Malayan history**, p. 10. Singapore : 1962.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผนวก ก

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวิจัย

1. เซเดส์, ยอร์ช. **ประชุมศิลาจารึกสยาม ภาคที่ 2 : จารึกกรุงทวารวดี เมืองละโว้ และเมืองประเทศราชขึ้นแก่กรุงศรีวิชัย**. พระนคร : โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร, 2472.

ผลงานชิ้นนี้เป็นผลงานการรวบรวมจารึกรุ่นแรก ๆ ที่ค้นพบในประเทศไทยที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับทวารวดีและศรีวิชัย พร้อมทั้งการอ่าน การแปล และการตีความ โดยมีจารึกที่ค้นพบในนครศรีธรรมราชและภาคใต้ของประเทศไทยรวมอยู่ด้วย จึงเป็นประโยชน์สำหรับงานวิจัยชิ้นใหม่ในด้านการศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการของรัฐ ประวัติศาสตร์พุทธศาสนาและศาสนาพราหมณ์ และการกำหนดอายุของโบราณวัตถุสถานในพุทธศาสนาและศาสนาพราหมณ์ในงานวิจัยชิ้นใหม่นี้บางส่วน

2. ดำรงราชานุภาพ, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยา. **ตำนานพราหมณ์เมืองนครศรีธรรมราช**. พระนคร : โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร, 2473.

ผลงานชิ้นนี้เป็นการนำเอกสารโบราณประเภทหนังสือบุค ลายมือเขียน มาปริวรรตหรือการถ่ายถอดเป็นอักษรวิธิปัจจุบัน แล้วตีพิมพ์เผยแพร่ ซึ่งมีประโยชน์ต่อการศึกษาในครั้งนี้ ในส่วนที่จะใช้เป็นเอกสารหลักชิ้นหนึ่งในการศึกษาวิเคราะห์

3. **ตำนานพราหมณ์เมืองนครศรีธรรมราช**. เอกสารโบราณประเภทหนังสือบุค ต้นฉบับลายมือเขียน จากเทวสถาน โบสถ์พราหมณ์ กรุงเทพมหานคร ค้นพบเมื่อ พ.ศ. 2527.

ผลงานชิ้นนี้เป็นเอกสารโบราณที่มีสภาพเป็นต้นฉบับเดิม คือ เป็นเอกสารที่เป็นต้นฉบับลายมือเขียน โดยเขียนลงในหนังสือบุค ซึ่งยังไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่มาก่อน มีประโยชน์ในการศึกษาครั้งนี้ ในส่วนที่จะใช้เป็นเอกสารหลักในการศึกษาวิเคราะห์

4. **ตำนานเมืองนครศรีธรรมราช**. ใน ชวน เพชรแก้ว และปรีชา นุ่นสุข. **กำแพงเมืองมรดกทางวัฒนธรรมของชาวนคร**, หน้า 117-143. สงขลา : โรงพิมพ์มณฑลการพิมพ์, 2520.

ผลงานชิ้นนี้เป็นเอกสารโบราณประเภทหนังสือบุค ลายมือเขียน ซึ่งได้มีการปริวรรตและตีพิมพ์เผยแพร่มาแล้วหลายครั้ง มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกันกับประวัติศาสตร์นครศรีธรรมราชและหัวเมืองในคาบสมุทรภาคใต้ของประเทศไทยในสมัยต่าง ๆ จึงเป็นประโยชน์ในงานวิจัยชิ้นใหม่นี้ ในส่วนที่จะใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมทางด้านพัฒนาการของรัฐ

ตลอดจนอิทธิพลของศาสนาพราหมณ์และพุทธศาสนาของนครศรีธรรมราชและคาบสมุทรมหาคไ้
ของประเทศไทย

5. ตำนานพระธาตุเมืองนครศรีธรรมราช. ใน ชวน เพชรแก้ว และปรีชา นุ่นสุข.
กำแพงเมือง มรดกทางวัฒนธรรมของชาวนคร, หน้า 136-153. สงขลา : โรงพิมพ์มิ่งมงคลพิมพ์,
2520.

ผลงานชิ้นนี้เป็นเอกสารโบราณประเภทหนังสือสมุด ลายมือเขียน ซึ่งได้นำมาปริวรรต
และตีพิมพ์มาแล้วหลายครั้ง มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์พุทธศาสนาในนครศรีธรรมราช
และหัวเมืองใกล้เคียง โดยเฉพาะในส่วนที่สัมพันธ์กับพระมหาสถูปที่สำคัญของคาบสมุทรแห่งนี้ที่
เรียกกันว่า “พระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราช” ซึ่งปัจจุบันนี้ประดิษฐานอยู่ในวัดพระมหาธาตุว
รมหาวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จึงเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยชิ้นใหม่นี้ ในส่วนที่
จะใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์พุทธศาสนาในนครศรีธรรมราช และในคาบ
สมุทรมหาคไ้ของประเทศไทย ในยุคสมัยที่ปรากฏในเอกสาร โดยเฉพาะการใช้ตรวจสอบร่วมกัน
กับโบราณวัตถุสถานที่เกี่ยวข้อง

6. ชิดา สาระยา. (ศรี) ทวารวดี ประวัติศาสตร์ยุคต้นของสยามประเทศ. กรุงเทพมหานคร :
เมืองโบราณ, 2532.

ผลงานวิจัยชิ้นนี้ นับเป็นงานบุกเบิกทางประวัติศาสตร์โบราณของนักประวัติศาสตร์ไทย
ที่ได้มีการศึกษาวัฒนธรรมทวารวดีในประเทศไทยโดยรอบที่กว้างขวาง รวมทั้งได้มีการอาศัยหลัก
ฐานทางประวัติศาสตร์และโบราณคดีอย่างหลากหลายมากแบบ โดยเฉพาะโบราณวัตถุสถานที่
เนื่องในพุทธศาสนา จึงนับเป็นแนวทางที่ดีสำหรับงานวิจัยชิ้นใหม่ รวมทั้งยังเป็นประโยชน์ในการให้
ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับบทบาทของพุทธศาสนาในวัฒนธรรมทวารวดีที่เกี่ยวข้องกันกับ
นครศรีธรรมราชและคาบสมุทรมหาคไ้ของประเทศไทยเป็นอย่างดีอีกด้วย

7. ประทุม ชุ่มเพ็งพันธุ์. ตามพรลิงค์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติ
ศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ภาควิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2523.

ผลงานชิ้นนี้เป็นการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของอาณาจักรตามพรลิงค์ เป็น
ประโยชน์ต่อการศึกษาครั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับรายงานการสำรวจเส้นทาง การเผยแพร่อารยธรรม
อินเดียในคาบสมุทรมหาคไ้ของประเทศไทย

8. ประยูร อุลฺลาภูอะ. ความเป็นมาของสถูปเจดีย์ในสยามประเทศ. กรุงเทพมหานคร : เมืองโบราณ, 2529.

ผลงานชิ้นนี้ได้ศึกษาเกี่ยวกับความเป็นมาและวิวัฒนาการของสถูปในประเทศอินเดีย ศรีลังกา พม่า และไทย โดยเน้นหนักในประเทศไทย ในกรณีของประเทศไทยนั้น ได้จำแนกรูปแบบทางศิลปะของสถูปไว้ด้วย จึงเป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัยครั้งใหม่ในส่วนที่จะใช้เป็นแนวทางในการศึกษาเกี่ยวกับสถูปในนครศรีธรรมราชและคาบสมุทรมหาคไ้ของประเทศไทย

9. ประยูร อุลฺลาภูอะ. พุทธประติมากรรมในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : เมืองโบราณ, 2533.

ผลงานชิ้นนี้ได้ศึกษาเกี่ยวกับศิลปะ ประติมาณวิทยา และวิวัฒนาการของพระพุทธรูปในประเทศไทย รวมทั้งการจัดจำแนกออกเป็นหมวดหมู่ด้วย จึงเป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัยครั้งใหม่ในส่วนที่จะใช้เป็นแนวทางในการศึกษาเกี่ยวกับพระพุทธรูปที่ปรากฏในนครศรีธรรมราชและในคาบสมุทรมหาคไ้ของประเทศไทย

10. ปรีชา นุ่นสุข. ประวัติศาสตร์ศิลปะ เล่ม 1 : ศิลปะอินเดีย. นครศรีธรรมราช : โปรแกรมวัฒนธรรมศึกษา และศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช, 2533.

ผลงานชิ้นนี้เป็นผลงานการศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ศิลปะของอินเดีย โดยได้จัดจำแนกรูปแบบทางศิลปะของอินเดียอย่างครบถ้วนทุกรูปแบบ จึงเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยชิ้นใหม่ในส่วนที่จะใช้เป็นพื้นฐานการศึกษา วิเคราะห์ ศึกษาค้นคว้า และการกำหนดอายุเกี่ยวกับรูปแบบทางศิลปะของศิลปกรรมในพุทธศาสนาและศาสนาพราหมณ์ ที่ปรากฏขึ้นในนครศรีธรรมราช และในคาบสมุทรมหาคไ้ของประเทศไทย

11. ปรีชา นุ่นสุข. ประวัติศาสตร์ศิลปะ เล่ม 2 : ศิลปะศรีลังกา. พิมพ์ครั้งที่ 2 นครศรีธรรมราช : สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช, 2540.

ผลงานชิ้นนี้เป็นผลงานการศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ศิลปะของศรีลังกา โดยจัดจำแนกรูปแบบทางศิลปะของศรีลังกาอย่างครบถ้วนทุกรูปแบบ จึงเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยชิ้นใหม่ในส่วนที่จะใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษา วิเคราะห์ ศึกษาค้นคว้า และการกำหนดอายุของรูปแบบทางศิลปะของศิลปกรรมในพุทธศาสนาและศาสนาพราหมณ์ที่ปรากฏขึ้นในนครศรีธรรมราช และคาบสมุทรมหาคไ้ของประเทศไทย

12. ปรีชา นุ่นสุข. ประวัติศาสตร์ศิลปะ เล่ม 9 : ศิลปะเอเชียจากพุทธประวัติ. นครศรีธรรมราช : โปรแกรมพัฒนธรรมศึกษา และโครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช, 2538.

ผลงานชิ้นนี้เป็นผลงานการศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ศิลปะของพุทธศาสนา โดยเน้นหนักในส่วนที่เกี่ยวกับพุทธประวัติ ที่ได้ปรากฏขึ้นในประเทศต่าง ๆ ทั่วทั้งเอเชีย จึงเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยชิ้นนี้ ในส่วนที่จะใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษา วิเคราะห์ ตีความ และกำหนดอายุของรูปแบบทางศิลปะของศิลปกรรมในพุทธศาสนาที่ปรากฏขึ้นในนครศรีธรรมราช และคาบสมุทรภาคใต้ของประเทศไทย

13. ปรีชา นุ่นสุข. ร่องรอยชุมชนโบราณของพราหมณ์ในนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาโบราณคดีสมัยประวัติศาสตร์ ภาควิชาโบราณคดี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2527.

ผลงานชิ้นนี้เป็นการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับมรดกทางวัฒนธรรมที่เนื่องในศาสนาพราหมณ์ที่ได้ปรากฏอยู่ในรูปแบบต่าง ๆ ในนครศรีธรรมราช เป็นผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในครั้งนี้ ในส่วนที่จะใช้เป็นพื้นฐานและแนวทางในการศึกษาค้นคว้าต่อไป โดยเฉพาะการศึกษาในชุมชนโบราณแห่งอื่น ๆ ในคาบสมุทรภาคใต้ของประเทศไทย

14. ปรีชา นุ่นสุข. รายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษาวิจัยแหล่งโบราณคดีในภาคใต้ของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2540.

ผลงานวิจัยชิ้นนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับแหล่งโบราณคดีทั้งปวงในภาคใต้ของประเทศไทย เป็นประโยชน์ในงานวิจัยชิ้นใหม่ในส่วนที่จะเป็นแนวทางในการจัดจำแนกสมัยทางโบราณคดีของภาคใต้ ตลอดจนพัฒนาการของเส้นทางคาบสมุทรและพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของศาสนาพราหมณ์และพุทธศาสนาในคาบสมุทรแห่งนี้ โดยเฉพาะในนครศรีธรรมราชและคาบสมุทรภาคใต้ของประเทศไทยในพุทธศตวรรษที่ 11 - 21

15. ปรีชา นุ่นสุข. หลักฐานทางโบราณคดีในภาคใต้ของประเทศไทยที่เกี่ยวกับอาณาจักรศรีวิชัย. นครศรีธรรมราช : ศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ วิทยาลัยครุนครศรีธรรมราช, 2525.

ผลงานวิจัยชิ้นนี้เป็นผลงานการศึกษา วิเคราะห์ เกี่ยวกับโบราณวัตถุและโบราณสถานที่ปรากฏขึ้นในภาคใต้ของประเทศไทย ในส่วนที่มีความเกี่ยวข้องกับอาณาจักรศรีวิชัย เป็นประโยชน์ใน

งานวิจัยชิ้นใหม่นี้ ในส่วนที่จะใช้เป็นแนวทางในการศึกษาเกี่ยวกับ โบราณวัตถุและโบราณสถานใน นครศรีธรรมราชและคาบสมุทรมภาคใต้ของประเทศไทย ที่มีความสัมพันธ์กันกับศิลปะและวัฒนธรรมแบบศรีวิชัย

16. ผาสุข อินทราวุธ. **รูปเคารพในศาสนาฮินดู**. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาโบราณคดี คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2524.

ผลงานชิ้นนี้ได้ศึกษาเกี่ยวกับประติมากรรมรูปเคารพที่เนื่องในศาสนาพราหมณ์ในอินเดีย สามารถที่จะใช้เป็นประโยชน์ในการศึกษาครั้งใหม่นี้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะในส่วนที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาเกี่ยวกับคติความเชื่อ วิวัฒนาการ ประติมาณวิทยา และการกำหนดอายุของรูปเคารพของศาสนาพราหมณ์ที่ค้นพบในคาบสมุทรมภาคใต้ของประเทศไทย

17. พระโสภณคณาภรณ์ (ระแบบ จิตตญาโณ). **ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา**. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดศิwap, 2529.

ผลงานชิ้นนี้เป็นผลงานการศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์พุทธศาสนาในประเทศอินเดียในช่วงก่อนพุทธกาล สมัยพุทธกาล หลังพุทธนิพพาน รวมทั้งพุทธศาสนาในประเทศศรีลังกา พม่า มอญ จีน และไทย เป็นประโยชน์ในงานวิจัยชิ้นนี้ ในส่วนที่จะเป็นแนวทางในการศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของพุทธศาสนาในนครศรีธรรมราชและคาบสมุทรมภาคใต้ของประเทศไทย

18. พิริยะ ไกรฤกษ์. **ศิลปะทักษิณก่อนพุทธศตวรรษที่ 19**. กรุงเทพมหานคร : กรมศิลปากร, 2523.

ผลงานชิ้นนี้เป็นผลงานการศึกษาวเคราะห์เกี่ยวกับรูปแบบทางศิลปะบางแบบที่เกิดขึ้นในภาคใต้ของประเทศไทย เป็นประโยชน์ในงานวิจัยครั้งใหม่ในส่วนของการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบทางศิลปะที่รับอิทธิพลจากอินเดียและการกำหนดอายุของโบราณวัตถุและโบราณสถานที่เกี่ยวข้องในพุทธศาสนาและศาสนาพราหมณ์บางส่วนที่ได้ปรากฏขึ้นในนครศรีธรรมราชและจังหวัดใกล้เคียง

19. วิเชียร ณ นคร และคนอื่น ๆ . **นครศรีธรรมราช**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์, 2521.

ผลงานชิ้นนี้เป็นผลงานการศึกษารุ่นบุกเบิกเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ โบราณคดี และวัฒนธรรมสาขาต่าง ๆ ของนครศรีธรรมราช เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวจัยครั้งใหม่ในส่วนที่จะใช้เป็นภูมิหลังของการศึกษาวจัยในครั้งนี้

20. ศรีศักร วัลลิโภดม. ความหมายพระบรมธาตุในอารยธรรมสยามประเทศ. กรุงเทพมหานคร : เมืองโบราณ, 2529.

ผลงานชิ้นนี้เป็นผลงานการศึกษาเกี่ยวกับความหมายของพระบรมธาตุตามคติความเชื่อของคนไทย โดยอาศัยการศึกษาจากหลักฐานนาชนนิตที่ยังคงปรากฏ จึงเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยชิ้นใหม่ ในส่วนที่จะเป็นแนวทางในการศึกษาครั้งใหม่

21. ศิลปากร, กรม. วัฒนนาการพุทธสถานไทย. กรุงเทพมหานคร : บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป จำกัด, 2533.

ผลงานชิ้นนี้เป็นผลงานการศึกษาเกี่ยวกับวัฒนนาการของศาสนสถานที่เกิดขึ้นในพุทธศาสนาในประเทศไทยหลายประเภท คือ สถูป โบสถ์ วิหาร ศาลาการเปรียญ หอไตร และสีมา จึงเป็นประโยชน์ในงานวิจัยชิ้นใหม่ ในส่วนที่จะใช้เป็นแนวทางในการศึกษาเกี่ยวกับศาสนสถานในพุทธศาสนาที่ปรากฏในนครศรีธรรมราชและจังหวัดใกล้เคียง

22. ศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้. พระนิพนธ์โสดร : ฉบับศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ จำนวนที่ 4. นครศรีธรรมราช : ศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ วิทยาลัยครุชนครศรีธรรมราช และมูลนิธิโตโยต้า แห่งประเทศไทย. 2528.

ผลงานชิ้นนี้เป็นเอกสารโบราณประเภทหนังสือขุด ลายมือเขียน ได้มีการปริวรรตและตีพิมพ์เผยแพร่เป็นครั้งแรก เนื้อหาของเอกสารโบราณชิ้นนี้เป็นพุทธประวัติและประวัติศาสตร์ ทั้งที่ปรากฏในอินเดียและศรีลังกา แล้วต่อเนื่องมาสู่ นครศรีธรรมราชและดินแดนใกล้เคียง ทั้งภายในและภายนอกคาบสมุทรแห่งนี้ โดยเฉพาะการสถาปนาพุทธศาสนาและพระบรมธาตุเจดีย์ นครศรีธรรมราช ณ หาดทรายแก้วหรือเมืองนครศรีธรรมราชโบราณ ตลอดจนการเผยแพร่พุทธศาสนาไปยังดินแดนใกล้เคียง ผลงานชิ้นนี้เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยชิ้นใหม่ ในส่วนที่จะใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์พุทธศาสนาในนครศรีธรรมราชในยุคสมัยที่ปรากฏในเอกสาร โดยเฉพาะการใช้ตรวจสอบร่วมกันกับโบราณวัตถุสถานที่เกี่ยวข้อง

23. สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. รายงานการวิจัย เรื่อง พุทธศาสนาแถบลุ่มทะเลสาบสงขลาฝั่งตะวันออกสมัยกรุงศรีอยุธยา. สงขลา : สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2524.

ผลงานการวิจัยชิ้นนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของพุทธศาสนาแถบลุ่มทะเลสาบสงขลาฝั่งตะวันออก การจัดการปกครองคณะสงฆ์ และบทบาทของสถาบันศาสนาในแถบนี้ในสมัยอยุธยา รวมทั้งความเกี่ยวข้องระหว่างพุทธศาสนากับวัฒนธรรมด้านอื่น ๆ ในช่วงเวลาเดียวกันที่มีผลสืบเนื่องมาสู่ปัจจุบัน เป็นผลงานที่มีประโยชน์ต่องานวิจัยชิ้นใหม่ ในส่วนที่จะใช้เป็นแนวทางในการศึกษาครั้งใหม่ รวมทั้งเป็นพื้นฐานในการศึกษาเกี่ยวกับพุทธศาสนาในจังหวัดใกล้เคียงของนครศรีธรรมราชในสมัยอยุธยา

24. ศิลปากร, กรม. **จารึกในประเทศไทย เล่ม 1-5.** กรุงเทพมหานคร : หอสมุดแห่งชาติ, 2529.

ผลงานชุดนี้ เป็นการรวบรวมจารึกที่ค้นพบในประเทศไทยมาจำแนกแยกแยะตามอายุ โดยได้มีการตีพิมพ์ประวัติ การอ่าน การแปล และภาพไว้ด้วย ผลงานชุดนี้เป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัย ในส่วนที่เกี่ยวกับการใช้สำหรับอ้างอิงถึงจารึกที่เกี่ยวกับพัฒนาการของรัฐ ศาสนาพราหมณ์ และศาสนาพุทธที่ค้นพบในนครศรีธรรมราชและคาบสมุทรมหานครใต้ของประเทศไทย

25. สุภัทรดิศ ดิศกุล, หม่อมเจ้า. **ศาสนาพราหมณ์ในอาณาจักรขอม.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิมพ์เนศ, 2516.

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับศาสนาพราหมณ์ในอาณาจักรขอมที่ปรากฏอยู่ในจารึกของขอม สามารถใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิเคราะห์ในงานวิจัยชิ้นใหม่ได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับคติความเชื่อของศาสนาพราหมณ์ในนครศรีธรรมราช และคาบสมุทรมหานครใต้ของประเทศไทย

26. สุภัทรดิศ ดิศกุล, หม่อมเจ้า. **ศิลปะในประเทศไทย.** พิมพ์ครั้งที่สิบ กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2538.

ผลงานชิ้นนี้ เป็นผลงานการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบทางศิลปะในประเทศไทย เป็นผลงานที่สามารถใช้เป็นประโยชน์ในงานวิจัยชิ้นใหม่ ในส่วนที่เกี่ยวกับโบราณวัตถุและโบราณสถานในพุทธศาสนาและศาสนาพราหมณ์ที่รับอิทธิพลจากอินเดียที่ปรากฏในนครศรีธรรมราชและจังหวัดใกล้เคียง ในแง่ของการวิเคราะห์ ตีความ และการกำหนดอายุ

27. สุวิทย์ ทองศรีเกตุ. การศึกษาวิเคราะห์อิทธิพลของศาสนาพราหมณ์ที่มีต่อพฤติกรรมทางศาสนาของพุทธศาสนิกชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาศาสนาเปรียบเทียบ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.2524.

ผลงานชิ้นนี้เป็นการศึกษาวิจัยที่เน้นหนักความเชื่อที่แสดงออกมาทางพิธีกรรมต่าง ๆ โดยมุ่งเฉพาะพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนิกชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยศึกษาวิเคราะห์ถึงอิทธิพลของศาสนาพราหมณ์ที่ปรากฏอยู่ ซึ่งได้ชี้ให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าอิทธิพลดังกล่าวมีอยู่อย่างชัดเจน โดยเฉพาะในพิธีกรรมทั้งในอดีตและปัจจุบัน โดยอิทธิพลเหล่านั้นมีอยู่ในราชสำนักของเจ้าผู้ครองนครแห่งนครศรีธรรมราชและในการประกอบพิธีกรรมของพุทธศาสนิกชนชาวนครศรีธรรมราชโดยทั่วไป จึงเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งใหม่ได้เป็นอย่างดี

28. ฮอลล์, ดี.จี.อี. ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เล่ม 1 - 2. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 2526.

ผลงานชิ้นนี้เป็นผลงานที่ศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของดินแดนต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีประโยชน์ต่องานวิจัยชิ้นใหม่ในส่วนที่จะใช้สำหรับการศึกษาภูมิหลังของงานวิจัยชิ้นนี้และวัฒนธรรมที่ปรากฏขึ้นในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

29. Bourke, W. Walter. Some archaeological notes on Monthon Puket. *Journal of the Siam Society* 2 (1905) : 49 – 62.

ผลงานชิ้นนี้เป็นรายงานการสำรวจทางโบราณคดีในระยะบุกเบิกชิ้นหนึ่ง ได้กล่าวถึงแหล่งโบราณคดีหลายแห่งที่ตั้งอยู่ในบริเวณชายฝั่งตะวันตกของภาคใต้ รวมทั้งแหล่งโบราณคดีที่ได้มีการค้นพบเทวรูป จารึก และพระพิมพ์ จึงเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยชิ้นใหม่ ในส่วนที่จะเป็นพื้นฐานในการศึกษาเกี่ยวกับโบราณวัตถุสถานในพุทธศาสนาและศาสนาพราหมณ์ในคาบสมุทรภาคใต้ของประเทศไทย

30. Bronson, Bennet. Model for Southern Thai pre – and proto – history. In *SPAFA (SEAMEO Project in Archaeology and Fine Arts) Final Report on Seminar in Prehistory of Southeast Asia (T-W 11), Bangkok and South Thailand, January 12-25, 1987*, pp.259-261. Bangkok : SEAMEO, 1987.

ผลงานชิ้นนี้เป็นผลงานการศึกษาพัฒนาการของชุมชนในภาคใต้ของประเทศไทยในสมัยก่อนประวัติศาสตร์และสมัยกึ่งประวัติศาสตร์ โดยได้มีการพิจารณาจากพื้นฐานของสภาพทางภูมิศาสตร์โบราณคดี เป็นประโยชน์ในงานวิจัยชิ้นใหม่นี้ ในแง่ของการศึกษาเกี่ยวกับภูมิหลังของพัฒนาการของชุมชนเหล่านั้น ก่อนที่จะรับวัฒนธรรมด้านต่าง ๆ ของอินเดีย

31. Chowdhury, A.M. Bengal and Southeast Asia : Trade and cultural contact in the ancient period. In **Ancient trades and cultural contacts in Southeast Asia**, pp.95-114. Bangkok : The Office of the National Culture Commission, 1996.

ผลงานชิ้นนี้เป็นผลงานการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของบริเวณเบงกอลของอินเดียกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเน้นหนักการศึกษาในด้านความสัมพันธ์ทางการค้าและวัฒนธรรม โดยแสดงให้เห็นถึงกระบวนการเผยแพร่อารยธรรมอินเดียมาสู่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นประโยชน์ในงานวิจัยชิ้นใหม่นี้ในแง่ของการกล่าวถึงเส้นทางการค้าระหว่างเบงกอลกับคาบสมุทรมภาคใต้ของไทยบางเส้นทาง

32. Coedes, George. Siamese votive tablets. **Journal of the Siam Society** 20 (1926) : 150-187.

ผลงานชิ้นนี้เป็นผลงานการศึกษาเกี่ยวกับพระพิมพ์ที่ได้มีการค้นพบในประเทศไทย โดยส่วนหนึ่งเป็นพระพิมพ์ที่ได้มีการค้นพบในนครศรีธรรมราชและจังหวัดใกล้เคียง จึงเป็นประโยชน์ในการศึกษาครั้งใหม่นี้ ในส่วนที่จะเป็นพื้นฐานในการศึกษาเกี่ยวกับพระพิมพ์ในนครศรีธรรมราชและคาบสมุทรมภาคใต้ของประเทศไทย

33. Coedes, George. **The Indianized states of Southeast Asia**. Honolulu : East West Center, 1968.

ผลงานชิ้นนี้เป็นผลงานการศึกษาเกี่ยวกับรัฐต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมจากอินเดีย จึงเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในครั้งนี้ ในส่วนที่จะเป็นข้อมูลพื้นฐานในการศึกษารัฐโบราณดังกล่าวในคาบสมุทรมภาคใต้ของประเทศไทยบางส่วน

34. Craven, Roy C. **A concise history of Indian art**. New York : Oxford University Press, 1984.

ผลงานชิ้นนี้เป็นผลงานการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องราวทางด้านประวัติศาสตร์ศิลปะและวัฒนธรรมของอินเดีย โดยได้มีการศึกษาครอบคลุมทุกภูมิภาคและทุกรูปแบบ จึงเป็นประโยชน์ในการใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษา เกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรมในพุทธศาสนาและศาสนาพราหมณ์ที่ปรากฏในนครศรีธรรมราชและจังหวัดใกล้เคียงในงานวิจัยชิ้นใหม่

35. Eck, Diana L. **Banaras : City of light.** New Jersey : Princeton University Press,1982.

ผลงานชิ้นนี้ได้กล่าวถึงประวัติศาสตร์ของศาสนาพราหมณ์ คติความเชื่อ และบทบาทของศาสนานี้ ที่สืบเนื่องมาตั้งแต่อดีตจนกระทั่งปัจจุบันนี้ ผลงานชิ้นนี้มีประโยชน์ต่องานวิจัยชิ้นใหม่ ทั้งในแง่ของแนวทางและความรู้พื้นฐานในส่วนที่เกี่ยวกับบทบาทและวัฒนธรรมของศาสนานี้ในประเทศอินเดียบางส่วน

36. Fisher, Robert E. **Buddhist art and architecture.** London : Thames and Hudson, 1993.

ผลงานชิ้นนี้เป็นผลงานการศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ศิลปะและสถาปัตยกรรมของพุทธศาสนา ที่ได้ปรากฏขึ้นในดินแดนต่างๆ ทั้งในอินเดียและบริเวณใกล้เคียง จีน เกาหลี ญี่ปุ่น และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นประโยชน์ในงานวิจัยชิ้นใหม่ ในส่วนที่จะใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาศิลปะและวัฒนธรรมในพุทธศาสนาที่ปรากฏในนครศรีธรรมราชและคาบสมุทรมหาไต้ของประเทศไทย

37. Francis, Peter Jr., Bead, the bead trade and state development in Southeast Asia. In **Ancient trades and cultural contacts in Southeast Asia**, pp. 139-160. Bangkok : The Office of the National Culture Commission,1996.

ผลงานชิ้นนี้เป็นผลงานการศึกษาเกี่ยวกับลูกปัด การค้าลูกปัด และพัฒนาการของรัฐในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยได้กล่าวถึงลูกปัดที่ค้นพบในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หลายแบบ ตลอดจนศูนย์กลางการผลิต การกำหนดอายุ การแพร่กระจาย และความสำคัญในทางวัฒนธรรม โดยลูกปัดเหล่านี้บางส่วน เป็นลูกปัดบางแบบที่ค้นพบในคาบสมุทรมหาไต้ของประเทศไทยด้วย จึงเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยชิ้นใหม่ ในแง่ของการเป็นแนวทางในการศึกษาเกี่ยวกับการเกิดและพัฒนาการของแหล่งอุตสาหกรรมการทำลูกปัดและเครื่องประดับ และสถานีการค้าบางแห่งที่ตั้งอยู่ในคาบสมุทรมหาไต้

38. Gesick, Lorraine M. **In the land of Lady White Blood, Southen Thailand and the meaning of history.** Ithaca : Southeast Asia Program, Cornell University, 1995.

ผลงานชิ้นนี้เป็นผลงานการศึกษาเกี่ยวกับ “ตำนานนางเลือดขาว” ซึ่งเป็นเอกสารโบราณชิ้นหนึ่งที่เกี่ยวข้องกันกับประวัติศาสตร์การเมืองและประวัติศาสตร์พุทธศาสนาของบริเวณลุ่มทะเลสาบสงขลา จึงเป็นประโยชน์ในงานวิจัยชิ้นใหม่ ในส่วนที่จะเป็นพื้นฐานของการศึกษาพัฒนาการของบ้านเมืองและประวัติศาสตร์พุทธศาสนาของจังหวัดใกล้เคียงของนครศรีธรรมราช

39. Ghosh, A. Arikamedu. **An Encyclopaedia of Indian Archaeology 2** (1989) : 23-24.

ผลงานชิ้นนี้เป็นผลงานเกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับแหล่งโบราณคดีอริกเมดู ในบริเวณชายฝั่งตะวันออกเฉียงใต้ของอินเดีย ซึ่งเป็นแหล่งที่เจริญขึ้นในราวพุทธศตวรรษที่ 6 – 9 ในฐานะของแหล่งอุตสาหกรรมการผลิตภาชนะดินเผา ลูกปัด เครื่องประดับ และสิ่งทอ และเป็นสถานีกการค้าที่สำคัญของอินเดียที่เป็นศูนย์กลางในการทำการค้ากับดินแดนในแถบทะเลเมดิเตอร์เรเนียนและในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยชิ้นใหม่นี้ ในด้านการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งโบราณคดีแห่งนี้กับแหล่งโบราณคดีที่ร่วมสมัยในคาบสมุทรภาคใต้ของประเทศไทย ตลอดจนการศึกษาเปรียบเทียบโบราณวัตถุสถานที่ค้นพบในแหล่งโบราณคดีแห่งนี้กับที่ค้นพบในคาบสมุทรภาคใต้ของประเทศไทยด้วย

40. Ghosh, A. Beads. **An Encyclopaedia of Indian Archaeology 1** (1989) : 216-222.

ผลงานชิ้นนี้เป็นผลงานที่เกี่ยวกับลูกปัดในประเทศอินเดีย เป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัยครั้งใหม่นี้ ในด้านการใช้เป็นแนวทางในการศึกษาเปรียบเทียบกับลูกปัดที่ค้นพบในคาบสมุทรภาคใต้ของประเทศไทย ในส่วนที่จะใช้สำหรับการศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับการเกิดและพัฒนาการของแหล่งอุตสาหกรรมการทำลูกปัดและเครื่องประดับ และสถานีกการค้าบางแห่งในคาบสมุทรแห่งนี้

41. Ghosh, A. Writing. **An Encyclopaedia of Indian Archaeology 1** (1989) : 359-370.

ผลงานชิ้นนี้เป็นผลงานการศึกษาที่เกี่ยวกับการเขียนและลายลักษณ์อักษรในประเทศอินเดีย โดยได้แสดงให้เห็นพัฒนาการของอักษรแบบต่าง ๆ ที่ปรากฏขึ้นในอินเดียทุกแบบ จึงเป็นประโยชน์ในงานวิจัยชิ้นใหม่นี้ ในด้านการศึกษาเปรียบเทียบอักษรที่ปรากฏขึ้นในตราประทับ ศิลา

จารึก และจารึกขนาดเล็กที่ได้มีการค้นพบเป็นจำนวนมากในคาบสมุทรแห่งนี้กับอักษรของอินเดียเหล่านั้น

42. Glover, Ian C. **Early trade between India and Southeast Asia : A link in the development of a world system.** Hull : Center for South – East Asian Studies, The University of Hull, 1989.

ผลงานชิ้นนี้เป็นผลงานการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางการค้าในยุคต้นระหว่างอินเดียกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยมีความสัมพันธ์โยงใยกับพัฒนาการของเส้นทางการค้าสายสำคัญสายหนึ่งของโลก ซึ่งเป็นเส้นทางที่มีเครือข่ายของระบบเมืองท่าที่กินอาณาบริเวณกว้างขวางมาก โดยผลงานชิ้นนี้ได้เน้นหนักเกี่ยวกับการศึกษาแหล่งโบราณคดีบ้านดอนตาเพชร อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งเป็นแหล่งโบราณคดีที่แสดงให้เห็นอิทธิพลของวัฒนธรรมอินเดียหลายประการ ผลงานชิ้นนี้สามารถที่จะใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิเคราะห์ และการศึกษาเปรียบเทียบ สำหรับการวิจัยครั้งใหม่ได้บางประการ โดยเฉพาะเกี่ยวกับโบราณวัตถุที่ค้นพบในแหล่งโบราณคดีแห่งนี้กับที่ค้นพบในคาบสมุทรภาคใต้ของประเทศไทย

43. Glover, Ian C. **The southern Silk Road : Archaeological evidence for early trade between India and Southeast Asia.** In **Ancient trades and cultural contacts in Southeast Asia,** pp. 57 – 94. Bangkok : The Office of the National Culture Commission, 1996.

ผลงานชิ้นนี้เป็นผลงานที่ศึกษาเกี่ยวกับ “เส้นทางสายไหม” สายใต้ โดยการศึกษาเน้นหนักเกี่ยวกับหลักฐานทางโบราณคดีที่ค้นพบบนเส้นทางสายนี้ ที่สะท้อนให้เห็นการค้าในยุคต้นระหว่างอินเดียกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเส้นทางทางทะเลสายนี้เริ่มจากเมืองท่าในบริเวณชายฝั่งทางภาคใต้ของจีน ผ่านมาทางชายฝั่งของเวียดนาม แหลมคะเมา อ่าวไทย ผ่านเส้นทางการค้าสมุทรในบริเวณคอคอดกระของไทย หรือผ่านทางช่องแคบมะละกา เข้าสู่อ่าวเบงกอล ผ่านอินเดียไปสู่ตะวันตก โดยผลงานชิ้นนี้แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการของการค้าระหว่างอินเดียกับโรมัน การเดินเรือ และการแลกเปลี่ยนของชุมชนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในช่วงปลายสมัยก่อนประวัติศาสตร์ หลักฐานทางโบราณคดีที่เกี่ยวกับการค้าระหว่างเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กับตะวันตก และหลักฐานทางโบราณคดีที่ค้นพบจากแหล่งโบราณคดีบ้านดอนตาเพชร จังหวัดกาญจนบุรี ผลงานชิ้นนี้มีประโยชน์สำหรับการศึกษาวิจัยชิ้นใหม่ ในส่วนที่จะเป็นแนวทางในการศึกษาเกี่ยวกับภูมิหลังของการค้าระหว่างอินเดียกับคาบสมุทรภาคใต้ของประเทศไทย

44. Los Angeles County Museum of Art. **Light of Asia : Buddha Sakyamuni in Asian art.** Seattle : University of Washington Press, 1984.

ผลงานชิ้นนี้เป็นผลงานการศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ศิลปะและวัฒนธรรมของเอเชีย ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้าศากยมนี เป็นประโยชน์ในงานวิจัยชิ้นใหม่ ในส่วนที่จะเป็นพื้นฐานในการศึกษาเกี่ยวกับศิลปกรรมในพุทธศาสนาที่ค้นพบในนครศรีธรรมราชและคาบสมุทรมหาคไต้ของประเทศไทย

45. Le May, R. **A concise history of Buddhist art in Siam.** Tokyo : Charles E. Tuttle, 1963.

ผลงานชิ้นนี้เป็นผลงานที่ศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ศิลปะของพุทธศาสนาในประเทศไทย เป็นผลงานที่มีประโยชน์สำหรับงานวิจัยชิ้นใหม่ ในส่วนที่จะใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ศิลปะของศิลปกรรมในพุทธศาสนาที่ค้นพบในนครศรีธรรมราชและคาบสมุทรมหาคไต้ของประเทศไทย

46. Nath, Amarendra. Antiquities of Graeco – Roman affinity from Adam. An inland mart of Central India. **East and West** 45 (December 1995) : 283-304.

ผลงานวิจัยชิ้นนี้ เป็นผลงานการศึกษาเกี่ยวกับโบราณวัตถุที่ค้นพบที่แหล่งโบราณคดีอัครัม ซึ่งตั้งอยู่ในอำเภอนาคปุระ (Nagpur) ในบริเวณลุ่มแม่น้ำกฤษณา – โคทาวารี ซึ่งตั้งอยู่ลึกเข้าไปจากชายฝั่งทะเลมาก คือ ตั้งอยู่ในบริเวณตอนกลางของประเทศอินเดีย จากการศึกษาตีความเกี่ยวกับหลักฐานโบราณคดีที่ค้นพบ ทำให้สันนิษฐานได้ว่า แหล่งโบราณคดีแห่งนี้เป็นตลาดการค้าโบราณแห่งหนึ่ง ซึ่งมีการค้นพบหลักฐานทางโบราณคดีเป็นจำนวนมากที่เกี่ยวข้องกันกับวัฒนธรรมกรีก – โรมัน คล้ายคลึงกันกับที่ค้นพบในแหล่งโบราณคดีอริกเมซุ เช่น เหรียญเงินของโรมัน เหรียญดินเผา ประติมากรรมผู้หญิงทำด้วยดินเผา ภาชนะดินเผา ภาชนะดินเผาที่มีการประทับลาย ภาชนะประเภทช้อน ถาด และพานทำด้วยทองแดงและสำริด และเครื่องแก้ว เป็นต้น ผลงานชิ้นนี้มีประโยชน์สำหรับงานวิจัยชิ้นใหม่ ในแง่ที่จะใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์และการศึกษาเปรียบเทียบเกี่ยวกับโบราณวัตถุในวัฒนธรรมเดียวกันที่ค้นพบในคาบสมุทรมหาคไต้

47. Noonsuk, Preecha. The study of local placenames on the Thai Peninsula : Takuapa, Jaiya and Nagara Sri Dharmaraja (Takua Pa, Chaiya and Nakhon Si Thammarat). In **SPAFA (SEAMEO Project in Archaeology and Fine Arts) Final Report**

Consultative Workshop on Archaeological and Environmental Studies on Srivijaya (T – W 3), Bangkok and South Thailand, March 29 – April 11, 1983, pp. 145 – 187.
Bangkok : SEAMEO, 1983.

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นผลงานการศึกษาเกี่ยวกับชื่อของสถานที่ที่สำคัญบนคาบสมุทรไทย 3 ชื่อ คือ ตะกั่วป่า ไชยา และนครศรีธรรมราช โดยอาศัยหลักฐานทางโบราณคดีมาประกอบการศึกษาวิเคราะห์ จึงได้ปรากฏแหล่งโบราณคดีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของชื่อเหล่านั้นหลายแห่ง โดยเฉพาะแหล่งโบราณคดีในสมัยกึ่งประวัติศาสตร์ จึงนับเป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

48. Noonsuk, Preecha. Traces of ancient Brahmanical communities in Nakhon Si Thammarat. In **Research Conference on Southeast Asia, Bangkok and Nakhon Pathom, 8 – 13 April, 1985**, pp. 8 – 9. Bangkok : British Institute in South – East Asia and Silpakorn University, 1985.

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นผลงานการศึกษาเกี่ยวกับร่องรอยของชุมชนโบราณของพราหมณ์ในนครศรีธรรมราช ซึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้มีการค้นพบหลักฐานใหม่จากการศึกษาภาคสนามเกี่ยวกับพราหมณ์ในชุมชนโบราณต่าง ๆ ในนครศรีธรรมราชเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะแหล่งโบราณคดีในเขตอำเภอเมือง ท่าศาลา ลิชล และขนอม เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยครั้งใหม่ในส่วนที่เกี่ยวกับการใช้เป็นพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับการเผยแพร่เข้ามาในระยะแรกของศาสนาในคาบสมุทรภาคใต้ของประเทศไทย เนื่องจากในนครศรีธรรมราชได้มีการค้นพบหลักฐานทางโบราณคดีที่แสดงให้เห็นการเผยแพร่เข้ามาเป็นครั้งแรกของศาสนาในคาบสมุทรแห่งนี้หลายอย่างเช่นเดียวกัน

49. O'Connor, Stanley J. Buddhist votive tablets and caves in Peninsular Thailand. In **Art and Archaeology in Thailand I**, pp. 67 – 84. Bangkok : The Fine Arts Department, 1974.

ผลงานชิ้นนี้เป็นผลงานการศึกษาเกี่ยวกับพระพิมพ์ที่ค้นพบในแหล่งโบราณคดีต่าง ๆ ในภาคใต้ของประเทศไทย โดยเฉพาะแหล่งโบราณคดีประเภทถ้ำ สามารถใช้เป็นประโยชน์ในด้านการเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยชิ้นใหม่ได้บางส่วน

50. O'Connor, Stanley J. **Hindu Gods of Peninsular Siam.** Ascona : Artibus Asiae, 1972.

งานวิจัยชิ้นนี้ได้ศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับประติมากรรมของเทพในศาสนาพราหมณ์ที่ค้นพบในคาบสมุทรมลายู โดยเฉพาะเทวรูปของพระวิษณุ ซึ่งเป็นเทพที่สูงสุดองค์หนึ่งของศาสนาพราหมณ์ โดยการศึกษาเปรียบเทียบทางด้านศิลปะ อันเป็นประโยชน์ในงานวิจัยชิ้นใหม่ ในส่วนที่จะใช้เป็นแนวทางในการศึกษาเกี่ยวกับการเผยแพร่เข้ามาของศาสนาพราหมณ์ในคาบสมุทรมลายูแห่งนี้

51. Quaritch Wales, H.G. **The Malay Peninsula in Hindu times.** London : Bernard Quaritch, 1976.

ผลงานชิ้นนี้ได้เน้นหนักการศึกษาบทบาทของศาสนาพราหมณ์ในคาบสมุทรมลายู ทั้งในด้านสังคม วัฒนธรรม และศิลปะ รวมทั้งการกล่าวถึงการสำรวจทางโบราณคดีในระยะแรก ๆ ในแหล่งโบราณคดีที่สำคัญหลายแห่งด้วย ผลงานชิ้นนี้มีประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าใหม่ ในส่วนที่จะนำไปเป็นพื้นฐานและแนวทางในการศึกษาค้นคว้าใหม่

52. Rawson, Philip. **The art of Southeast Asia.** New York : Fredrick A. Praeger, 1967.

ผลงานชิ้นนี้เป็นผลงานการศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ศิลปะของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สามารถที่จะใช้เป็นประโยชน์ในงานวิจัยชิ้นใหม่นี้ ในส่วนที่จะเป็นพื้นฐานในการศึกษาประวัติศาสตร์ศิลปะของศิลปกรรมและวัฒนธรรมที่เนื่องในพุทธศาสนาและศาสนาพราหมณ์ในคาบสมุทรมลายูของประเทศไทย

53. Ray, Haraprasad. **The South East Asian connection in Sino – Indian trade, In South East Asia and China : Art, interaction and commerce.** Singapore : 1995.

ผลงานชิ้นนี้เป็นผลงานการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในการค้าระหว่างจีนกับอินเดีย เป็นผลงานที่ให้ประโยชน์สำหรับการศึกษาค้นคว้าใหม่ ในส่วนที่จะใช้เป็นพื้นฐานในการแสดงให้เห็นพัฒนาการทางวัฒนธรรมของคาบสมุทรมลายูแห่งนี้ ตามที่ปรากฏในเอกสารโบราณของจีน

54. Ray, Himanshu Prabha. Early trans – oceanic contacts between South and Southeast Asia. In **Ancient trades and cultural contacts in Southeast Asia**, pp. 43 – 56. Bangkok : The Office of the National Culture Commission, 1996.

ผลงานชิ้นนี้เป็นผลงานการศึกษาเกี่ยวกับการเดินทางติดต่อทางทะเลระหว่างเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในยุคต้น ซึ่งได้ส่งผลให้มีการเผยแพร่วัฒนธรรมอินเดียไปสู่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้อย่างมากมาย รวมทั้งศาสนาพราหมณ์และศาสนาพุทธ จึงเป็นประโยชน์สำหรับการศึกษาวิจัยครั้งใหม่ ในส่วนที่จะใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับอิทธิพลของการค้าของอินเดียที่ได้ก่อให้เกิดพัฒนาการของบ้านเมืองและการเริ่มต้นการเผยแพร่ศาสนาทั้งสองในคาบสมุทรแห่งนี้

55. Ray, Nihar – Ranjan. **Sanskrit Buddhism in Burma**. Rangoon : Buddha Sasana Council Press, 1936.

ผลงานชิ้นนี้เป็นรายงานการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพุทธศาสนาที่ใช้ภาษาสันสกฤตในประเทศพม่า โดยได้มีการใช้หลักฐานทางโบราณคดีประเภทต่าง ๆ ประกอบกัน เช่น โบราณสถาน รูปเคารพ ศิลจารึก คัมภีร์โบราณ และจิตรกรรม เป็นต้น เป็นผลงานที่มีประโยชน์ต่องานวิจัยชิ้นใหม่ ในส่วนที่จะใช้เป็นพื้นฐานและแนวทางในการศึกษาได้เป็นอย่างดี

56. Robinson, Richard H., and Willard L. Johnson. **The Buddhist religion : A historical introduction**. California : Wadsworth Publishing, 1982.

ผลงานชิ้นนี้เป็นผลงานการศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์พุทธศาสนา ทั้งในเอเชียใต้ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สามารถที่จะใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาพัฒนาการของพุทธศาสนาในการวิจัยชิ้นใหม่ได้เป็นอย่างดี

57. Saraya, Dhida. The developm nt of the Thai Peninsula states with special reference to “Tambralinga” (6th – 13th centuries). In **SPAFA (SEAMEO Project in Archaeology and Fine Arts) Final Report Consultative Workshop on Archaeological and Environmental Studies on Srivijaya (T – W 3), Bangkok and South Thailand, March 29 – April 11, 1983**, pp.127-143. Bangkok : SEAMEO, 1983.

ผลงานชิ้นนี้เป็นผลงานการศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการของรัฐต่าง ๆ ในคาบสมุทรภาคใต้ของประเทศไทยในพุทธศตวรรษที่ 11 – 18 โดยเน้นหนักรัฐตามพรลิงค์ นับเป็นผลงานที่เป็น

ประโยชน์ต่องานวิจัยชิ้นใหม่นี้ ในส่วนที่ได้กล่าวถึงภูมิหลังและพื้นฐานของพัฒนาการของรัฐในคาบสมุทรแห่งนี้

58. Suchitta, Pornchai. Evidence of early contact between Thailand and neighboring countries. In **SPAFA (SEAMEO Project in Archaeology and Fine Arts) Final Report Consultative Workshop on Research on Maritime Shipping and Trade Networks in Southeast Asia (I – W 7), Cisarua, West Java, Indonesia, November 20 – 27, 1984, pp.151 – 159. Bangkok : SEAMEO,1984.**

ผลงานชิ้นนี้เป็นผลงานการศึกษาเกี่ยวกับหลักฐานทางโบราณคดีที่สะท้อนให้เห็นการติดต่อสัมพันธ์ในยุคต้นระหว่างประเทศไทยกับประเทศใกล้เคียง โดยได้กล่าวถึงกลองมโหระทึกสำริดและโบราณวัตถุอื่น ๆ เช่น ต่างหูที่ทำด้วยหินและลูกปัด เป็นต้น เป็นประโยชน์สำหรับงานวิจัยชิ้นใหม่ ในส่วนที่ได้แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งโบราณคดีบางแห่งในคาบสมุทรภาคใต้ของประเทศไทยกับอินเดีย

59. Van Leur, J.C. **Indonesian trade and society.** The Hague : W. Van Hoeve,1955.

ผลงานชิ้นนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับรากเหง้าของชนชาติดั้งเดิมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตลอดจนพัฒนาการของชนเหล่านั้นในดินแดนต่าง ๆ ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะพัฒนาการทางสังคมและทางการค้าที่เกิดจากการพัฒนาขึ้นจากภูมิปัญญาของตนเองในท้องถิ่นในหมู่เกาะต่าง ๆ ของอินโดนีเซีย ผลงานชิ้นนี้มีประโยชน์สำหรับงานวิจัยชิ้นใหม่ ในส่วนที่จะใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวัฒนธรรมของท้องถิ่นได้บางส่วน

60. Veraprasert, Mayuree. Khlong Thom : An ancient bead manufacturing location and an ancient entrepot. In **SPAFA (SEAMEO Project in Archaeology and Fine Arts) Final Report on Seminar in Prehistory of Southeast Asia (T – W 11), Bangkok and South Thailand, January 12 – 25,1987, pp.323 – 332. Bangkok : SEAMEO,1987.**

ผลงานชิ้นนี้เป็นรายงานการขุดค้นทางโบราณคดีที่แหล่งโบราณคดีควนลูกปัดหรือแหล่งโบราณคดีคลองท่อม จังหวัดกระบี่ สามารถที่จะใช้ผลการศึกษาวิเคราะห์จากการขุดค้นทางโบราณคดีบางส่วนมาเป็นพื้นฐานในการศึกษาวิเคราะห์ในงานวิจัยชิ้นใหม่ได้

61. Wheatley, Paul. **The Golden Khersonese : Studies in the historical geography of the Malay Peninsula before A.D.1500.** Kuala Lumpur : University of Malaya Press, 1966.

งานวิจัยชิ้นนี้ได้ศึกษาเกี่ยวกับชื่อสถานที่ต่าง ๆ ที่ได้รับการกล่าวถึงในเอกสารโบราณต่างชาติ และสันนิษฐานว่าชื่อเหล่านั้นบางส่วนตั้งอยู่ในคาบสมุทรแห่งนี้ จึงเป็นประโยชน์ในการศึกษาเกี่ยวกับภูมิหลังของแหล่งโบราณคดีบางแห่งในคาบสมุทรแห่งนี้ที่ได้รับการกล่าวถึงในงานวิจัยชิ้นใหม่

62. Wheeler, Sir Mortimer. Arikamedu : An Indo – Roman trading – station on the East Coast of India. **Ancient India** 2 (July 1964) : 1 –137.

ผลงานชิ้นนี้เป็นรายงานการขุดค้นทางโบราณคดีที่แหล่งโบราณคดีอริกเมดูในประเทศอินเดีย รวมทั้งผลการวิเคราะห์ตีความเกี่ยวกับวัฒนธรรมที่ปรากฏจากผลการขุดค้นทางโบราณคดีในแหล่งโบราณคดีแห่งนี้ ซึ่งผลการวิเคราะห์ตีความดังกล่าวจะเป็นประโยชน์สำหรับการศึกษาวิจัยครั้งใหม่ เนื่องจากได้มีการค้นพบหลักฐานทางโบราณคดีจำนวนมากในแหล่งโบราณคดีหลายแห่งบนคาบสมุทรแห่งนี้ที่ร่วมสมัยและคล้ายคลึงกันกับที่ค้นพบในแหล่งโบราณคดีอริกเมดู

63. Wolters, O.W. **History, culture, and region in Southeast Asian perspectives.** Singapore : Institute of Southeast Asian Studies,1982.

ผลงานชิ้นนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งได้แสดงให้เห็นพัฒนาการทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมภายใต้ความสามารถของท้องถิ่นเอง ในดินแดนหลายส่วนของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ผลงานชิ้นนี้มีประโยชน์สำหรับงานวิจัยชิ้นใหม่ ในส่วนที่จะใช้เป็นแนวทางในการวิจัยชิ้นใหม่ โดยเฉพาะแนวทางในการศึกษาวัฒนธรรมท้องถิ่นได้บางส่วน

64. Wyatt, David K. **The Crystal Sands : The chronicles of Nagara Sri Dharrmaraja,** (Data Paper : Number 98). Ithaca : Southeast Asia Program, Cornell Universty,1975.

ผลงานชิ้นนี้เป็นการรวบรวมบางส่วนของเอกสารโบราณประเภทตำนาน ที่ได้มีการค้นพบเป็นจำนวนมากในนครศรีธรรมราชไปปริวรรตเป็นอักษรไทยปัจจุบัน แปลเป็นภาษาอังกฤษและจัดทำบทนำ โดยมีประโยชน์สำหรับการศึกษาค้นคว้า ในส่วนที่จะใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการศึกษาภูมิหลังของนครศรีธรรมราช และเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้า

ภาคผนวก ข

ตาราง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1
 แสดงการค้าในพุทธศตวรรษที่ 18
 ระหว่างจีนกับตามพรลิงค์¹

ที่	รายการ	ตง-หลิว-เหมย	ตัน-มา-ลิง
1.	ซีผึ้ง	X	X
2.	กระวาน	X	
3.	ไม้แข็งสีดำ เช่น มะเกลือ		X
4.	เซียน (Chien)	X	
5.	สุ (Su)	X	X
6.	เฉน (Ch'en)	X	
7.	งาช้าง		X
8.	ครั่ง	X	
9.	ไม้ลากา (Lakawood)		X
10.	นอแรด		X
11.	ชามช่างเนื้อดิน (Earthenware)		X
12.	ทองคำและเงิน		X
13.	ร่มกันแดดและกลดทำด้วยแพรเปลือกไม้ที่ทำด้วยไหมดิบ		X
14.	ภาชนะทำด้วยกระเบื้องเคลือบ (Porcelain)		X
15.	ข้าวเจ้าที่สีแล้ว		X
16.	เกลือ		X
17.	ใจหรือเขี้ยวของไหมโฮ-ฉี (Ho-Ch'ih)		X
18.	น้ำตาล		X
19.	สุรา		X

¹รายการสินค้าลำดับที่ 1-10 เป็นสินค้าออกจากรัฐตามพรลิงค์ รายการสินค้าลำดับที่ 11-19 เป็นสินค้าขาเข้าที่เข้ามาสู่รัฐตามพรลิงค์ ส่วนรายการสินค้าลำดับที่ 4-6 เป็นชนิดต่างๆ หรือชนิดย่อยๆของไม้กฤษณาหรือไม้หอมหรือไม้มรุ

ตารางที่ 2

แสดงรายการสินค้าที่ผลิตในรัฐพรลิงค์ในระหว่างพุทธศตวรรษที่ 8-10

ที่	รายการ	วัสดุ														
		ผลิตภัณฑ์	คาร์เนเลียน	อะเกต	โอดีน	หยก	จัสเปอร์	อะมิทิสต์	ทองคำ	เงิน	ถ้ำริด	เหล็ก	ตะกั่ว	ดินเผา	งาช้าง	แก้ว
1	ลูกปัด	x	x	x	x	x	x	x	x							x
2	กำไล	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			x	x
3	ต่างหู	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x			x
4	แหวน	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x		x	x
5	หัวแหวน	x	x	x	x	x	x	x	x	x						x
6	จี้	x	x	x	x	x	x	x	x	x						x
7	สร้อย								x	x	x					
8	เข็มขัด								x	x	x					
9	ปิ่นปักผม								x	x	x					
10	เครื่องถ้วย													x		x
11	เหรียญ กษาปณ์								x	x						
12	ตราประทับ	x	x	x		x			x					x	x	x
13	ประติมากรรม ภาพคน										x		x			

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ที่	รายการ	วัสดุ														
		ผลึกของหิน	คาร์เนเลียน	อะเกต	โอดีน	หยก	จัสมิน	อะมิตัสต์	ทองคำ	เงิน	สำริด	เหล็ก	ตะกั่ว	ดินเผา	งาช้าง	แก้ว
14	ประติมากรรม ภาพสัตว์	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x
15	อาวุธ										x	x				
16	เครื่องใช้ใน ครัวเรือน										x	x		x		x

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3

แสดงชุมชนโบราณในบริเวณชายฝั่งตะวันออกของคาบสมุทรไทย
ในพุทธศตวรรษที่ 11 – 14

ที่	จังหวัด	อำเภอ	ชื่อชุมชนโบราณ / แหล่งโบราณคดี
1.	ชุมพร	เมือง	เขาสามแก้ว ¹
2.	สุราษฎร์ธานี	ท่าชนะ	วัดอัมพवास เขาประสงค์ วัดพระพิฆเนศวร์ (ร้าง)
		ท่าฉาง	วัดพระพรหม บ้านเสียด
		ไชยา	แหลมโพธิ์ ป่ายาง บ้านทุ่ง บ้านมณฑล วัดพระบรมธาตุไชยาราชวรวิหาร เมืองโบราณไชยา วัดศาลาทึง (วัดชยาราม)
		พุนพิน	ควนสราญรมย์ เขาศรีวิชัย (หัวเขาบน)
		เวียงสระ	เมืองโบราณเวียงสระ
		คีรีรัฐนิคม	ถ้ำสิงขร
		กาญจนดิษฐ์	ถ้ำคูหา

¹ ชุมชนโบราณเขาสามแก้วได้เริ่มพัฒนาขึ้นมาตั้งแต่ช่วงปลายของสมัยก่อนประวัติศาสตร์ และได้รุ่งโรยลงในปลายพุทธศตวรรษที่ 11

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ที่	จังหวัด	อำเภอ	ชื่อชุมชน โบราณ / แหล่งโบราณคดี
3.	นครศรีธรรมราช	ขนอม ลีชล ทำศาลา	วัดเจดีย์หลวง วัดจอมทอง วัดนาขอม (ร้าง) บ้านดิน บ้านท่าควาย (บ้านนายศิริ) บ้านท่าควาย (สวนนางละม่อม) บ้านท่าควาย (สวนนายชั้น) บ้านท่าควายล่าง บ้านตลาดพุท (สวนนายเลื่อม) บ้านไสสับ วัดเบ็ก บ้านสวนหัวแหวน บ้านพังงำ (บ้านนายมาตร) บ้านพังงำ (สวนนายนวล) บ้านสระกูด (สวนนายปลอด) บ้านสระกูด (สวนนายอำนาจ) เขาคา วัดเทพราช (ร้าง) บ้านถนนโน บ้านคอนนาม บ้านหัวทอน บ้านทุ่งพัน (บ้านนางน้ำ) บ้านทุ่งพัน (สวนนายสว่าง) วัดตุมปัง (ร้าง) วัดเกาะพระนารายณ์ (ร้าง) วัดมเหยงคณ์ (ร้าง) วัดโมคลาน

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ที่	จังหวัด	อำเภอ	ชื่อชุมชนโบราณ / แหล่งโบราณคดี
4.	สงขลา	เมือง พระพรหม พรหมคีรี นบพิตำ จุกาภรณ์ ฉวาง สทิงพระ	หอพระอิศวร หอพระนารายณ์ โบสถ์พราหมณ์ ฐานพระสยาม วัดจันทาราม วัดเพชรจริก วัดมเหยงคณ์ เชิงสะพานรามศวรี วัดสวนหลวง บ้านท่าเรือ บ้านท่าดิน วัดพระนคร วัดชลเนี่ยน สุเหร่ากอจันทร์ วัดพระมงกุฏ วัดหัวยาน (ร้าง) เมืองโบราณนครศรีธรรมราช วัดพระเคิม (ร้าง) วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดพระเพรง วัดหัวทุ่ง (ร้าง) วัดใหญ่ (ร้าง) วัดเปลี่ยน (ร้าง) หุบเขาช่องคอย คลองคุดด้วน เขากูหา เขาวัดพะโคะ เมืองโบราณสทิงพระ

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ที่	จังหวัด	อำเภอ	ชื่อชุมชนโบราณ / แหล่งโบราณคดี
5.	ปัตตานี	ยะรัง	พังนูน
6.	ยะลา	เมือง	พังแฟม เมืองโบราณบ้านวัด ถ้ำคูหาภิมุข

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4

แสดงรายละเอียดของภาชนะดินเผาต่างชนิดที่ค้นพบจากการขุดค้นทางโบราณคดี
ณ แหล่งโบราณคดีแหลมโพธิ์

ที่	ประเภท/ชนิด/ลักษณะ	จำนวน(ชิ้น)	คิดเป็นร้อยละ	สมัย	อายุ(พุทธศักราช)
1	ภาชนะเคลือบสีน้ำตาล มีกึ่งไม้ ประดับ แบบฉางชา จากเตาเผา ฉางชา	5	3.90	ราชวงศ์ถัง	1344-1443
2	ไหผิวสีดำ จากกวางตุ้ง	13	10.15	ราชวงศ์ถัง	1344-1443
3	ไหเคลือบสีเขียวมะกอก (ไหคุซุน) จากกวางตุ้ง	46	35.93	ราชวงศ์ถัง	1344-1443
4	ชามอ่างเคลือบสีเขียวมะกอก (แบบคุซุน) จากกวางตุ้ง	9	7.05	ราชวงศ์ถัง	1344-1443
5	ชามอ่างเคลือบสีเขียวมีเครื่อง หมาย 5 แห่ง จากกวางตุ้ง	10	7.81	ราชวงศ์ถัง	1344-1443
6	ชามอ่างเคลือบสีเขียวอ่อนหรือสี เขียวเข้มแบบยั่ว จากกวางตุ้ง	27	21.09	ราชวงศ์ถัง	1344-1443
7	ชามอ่างเคลือบสีขาวแบบสามารถ ราจากเตาเผาหินเงินชิง ในหอ เป่ย์	12	9.31	ราชวงศ์ถัง	1344-1443
8	ชามอ่างมีลายเขียนเคลือบ จากเตา เผาฉางชาในสูหนาน	2	1.56	ราชวงศ์ถัง	1344-1443
9	ชามอ่างเคลือบสีเขียวมะกอกมีปุ่ม ยื่นออกมา จากกวางตุ้ง	2	1.56	ราชวงศ์ถัง	1344-1443
10	ภาชนะเคลือบสีน้ำตาลเงินของเปอร์ เซีย จากตะวันออกกลาง	2	1.56		1344-1443
	รวม	128	100.00		

ตารางที่ 5

แสดงรายละเอียดของภาษาชนพื้นเมืองในเขตจังหวัด
ที่ค้นพบจากการขุดค้นทางโบราณคดีในคาบสมุทรมไทย

ที่	จังหวัด	ชื่อแหล่งโบราณคดี	ประเภท / ชนิด / ลักษณะของภาษาชนพื้นเมือง	ผู้ดำเนินการขุดค้นทางโบราณคดี	ปีที่ดำเนินการ (พ.ศ.)
1	นครศรีธรรมราช	บ้านท่าเรือ	เคลือบสีเขียวไข่กา, เคลือบสีขาว	นายควอริทซ์ เวลส์	2517
		ฐานพระสยาม	เคลือบสีเขียวไข่กา	นายควอริทซ์ เวลส์	2478
2	สุราษฎร์ธานี	สวนทางด้านใต้ของเมืองโบราณไชยา	เคลือบสีเขียวไข่กา, ชิ้นส่วนคันฉ่องสำริด ลูกปัดแก้วสีน้ำเงิน และสีเหลือง	นายควอริทซ์ เวลส์	2478
		วัดแก้ว	เคลือบสีเขียวไข่กา	กรมศิลปากร	2522
		วัดหลง	ชามเตาหลงฉวน	กรมศิลปากร	2524-2525
		วัดเวียง	เคลือบสีเขียวไข่กา	กรมศิลปากร	2524
3	สงขลา	เมืองโบราณสทิงพระ	เคลือบสีเขียวไข่กา, เคลือบแบบน้ำ, เคลือบแตกราน, เคลือบสีขาว	นายควอริทซ์ เวลส์ กรมศิลปากร	2517 2522
		บ้านปะโอ	เคลือบสีเขียวไข่กา	กรมศิลปากร	2522

ตารางที่ 6

แสดงรายละเอียดของภาชนะดินเผาสมัยราชวงศ์ชอง
ที่ค้นพบโดยความบังเอิญในคาบสมุทรไทย

ที่	จังหวัด	ชื่อแหล่งโบราณคดี	ประเภท / ชนิด / ลักษณะของภาชนะดินเผา	กำหนดอายุ
1.	นครศรีธรรมราช	บ้านท่าเรือ	1) ไหสี่หู เคลือบสีเขียวมะกอก 2) กุณฑี เคลือบสีเขียวมะกอก 3) ถ้วยชา เคลือบสีน้ำตาลเข้ม 4) ถ้วย เคลือบสีเขียวไข่กา 5) โถทรงกลีบบัว เคลือบสีเขียวไข่กา 6) จาน เคลือบสีเขียวไข่กา 7) คลับ เคลือบสีขาวนวล 8) คลับ เคลือบสีขาว 9) แจกันทรงสูง เคลือบสีขาว 10) กระปุก เคลือบสีขาวใส	พุทธศตวรรษที่ 17-18 พุทธศตวรรษที่ 16-17 พ.ศ. 1703-1823 พุทธศตวรรษที่ 17-18 พุทธศตวรรษที่ 17-18 พุทธศตวรรษที่ 18-19 พุทธศตวรรษที่ 17-18 พุทธศตวรรษที่ 17-18 พุทธศตวรรษที่ 18-19 พุทธศตวรรษที่ 18-19
		เขตอำเภอเมือง	1) ถ้วย เคลือบสีเขียวมะกอก 2) จาน เคลือบสีเขียวไข่กา 3) กระปุก เคลือบสีเขียวไข่กา 4) คลับ เคลือบสีเขียวไข่กา	พุทธศตวรรษที่ 18-19 พุทธศตวรรษที่ 17-18 พุทธศตวรรษที่ 18-19 พุทธศตวรรษที่ 18-19
		บ้านท้ายสำเภา	จาน เคลือบสีเขียวไข่กา ตรงกลางมีปลา คู่หนึ่ง	พุทธศตวรรษที่ 18-19
		เขตตำบลท่าศาลา	แจกันสองหู เคลือบสีเขียวไข่กา	พุทธศตวรรษที่ 18-19
		เขตจังหวัด นครศรีธรรมราช	1) จาน เคลือบสีเขียวไข่กา 2) คลับ เคลือบสีเขียวไข่กา 3) แจกัน เคลือบสีขาว 4) แจกัน เคลือบสีเขียว	พุทธศตวรรษที่ 18-19 พุทธศตวรรษที่ 18-19 พุทธศตวรรษที่ 17-19 พุทธศตวรรษที่ 18-19

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ที่	จังหวัด	ชื่อแหล่งโบราณคดี	ประเภท / ชนิด / ลักษณะ ของ ภาชนะดินเผา	กำหนดอายุ
		วัดสวนหลวงตะวันออก (ร้าง)	งาน เคลือบสีเขียวไข่กา	พุทธศตวรรษที่ 17-18
2.	สงขลา	เขตอำเภอระโนด	ถ้วย เคลือบสีขาวนวล	พุทธศตวรรษที่ 15-16
		เขตอำเภอสทิงพระ	1) กุณชี เคลือบสีขาวนวล 2) งาน เคลือบสีเขียวไข่กา	พุทธศตวรรษที่ 15-16 พุทธศตวรรษที่ 17-18
		ทะเลสาบสงขลา	กุณชี เคลือบสีขาวนวล	พุทธศตวรรษที่ 16-17
		เขตจังหวัดสงขลา	1) ชาม เคลือบสีเขียวไข่กา 2) เขย็อก เคลือบสีเขียว มะกอก 3) ชาม เคลือบสีขาวนวล 4) ตลับ เคลือบสีขาว 5) ถ้วย เคลือบสีเขียวไข่กา 6) กระปุก เคลือบสีขาว 7) แจกัน เคลือบสีขาว	พุทธศตวรรษที่ 17-18 พุทธศตวรรษที่ 15-17 พ.ศ. 1503-1663 พุทธศตวรรษที่ 17-18 พุทธศตวรรษที่ 17-18 พุทธศตวรรษที่ 18-19 พุทธศตวรรษที่ 18-19
3.	พังงา	บ้านน้ำเค็ม	ชาม เคลือบสีเขียวไข่กา	พุทธศตวรรษที่ 18-19

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7

แสดงการเปรียบเทียบสินค้าของรัฐตามพรลิงค์
ในระหว่างพุทธศตวรรษที่ 18 - 19¹

ที่	รายการ	เตง - หลิว-เหมย (พ.ศ.1721)	ตัน-มา-ลิง (พ.ศ.1769)	ตัน - มา-ลิง (พ.ศ.1892)
1	ขี้ผึ้ง	X	X	X
2	กระวาน	X		
3	ไม้แข็งสีดำ เช่น มะเกลือ เป็นต้น		X	
4	เซียน (Chien)	X		
5	สุ (Su)	X	X	
6	เฉน (Ch'en)	X		
7	งาช้าง		X	
8	ครั่ง	X		
9	ไม้ลากา (Lakawood)		X	X
10	นอแรด		X	
11	การบูร			X
12	กะโหลกนกเงือกหรือนกฮัม			X
13	หวง - ชู - เสียง - โถว (Huang - shu - hsiang - t'ou)			X
14	คีนุก			X
15	กระดองเต่า			X
16	ชามอ่างเนื้อดิน (Earthenware Bowl)		X	
17	ทองคำและเงิน		X	

¹รายการสินค้าลำดับที่ 1-15 เป็นสินค้าขาออกจากรัฐตามพรลิงค์ ส่วนรายการสินค้าลำดับที่ 16-28 เป็นสินค้าขาเข้าที่เข้ามาสู่รัฐตามพรลิงค์

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ที่	รายการ	เตง - หลิว-เหมย (พ.ศ.1721)	ตัน-มา-ลิง (พ.ศ.1769)	ตัน - มา-ลิง (พ.ศ.1892)
18	ร่มกันแดดและกลดทำด้วยแพรเปลือกไม้ ที่ทำด้วยไหมดิบ		X	
19	ภาชนะทำด้วยกระเบื้องเคลือบ (Porcelain)		X	
20	ข้าวเจ้าที่สีแล้ว		X	
21	เกลือ		X	
22	ใจหรือเขี้ยวของไหม โฮ - ฉีห์ (Ho - ch'ih)		X	
23	น้ำตาล		X	
24	สุรา		X	
25	ฝ้ายคัน - ลี (Kan - li)			X
26	ฝ้ายแดง			X
27	กลอง			X
28	ชามอ่างเคลือบ (Porcelain Bowl)			X

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8
แสดงตึระที่สำคัญในกลุ่มมณฑลของรัฐตามพริงค์
ในพุทธศตวรรษที่ 11-16
(กลุ่มที่ 1 กลุ่มมณฑลแห่งราชธานี)

ที่	ชื่อตึระ / ศาสนสถาน	ชื่อบ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	หมายเหตุ
1	วัดพระเดิม (ร้าง)	วัดพระมหาธาตุ- วรมหาวิหาร	ในเมือง	เมือง	นครศรีธรรมราช	ศูนย์กลาง แห่งรัฐ
2	วัดพระนคร	วัดพระนคร	ในเมือง	เมือง	นครศรีธรรมราช	
3	วัดชายคลอง (วัดชลเจนียน) หมายเลข 1	วัดชายคลอง	ในเมือง	เมือง	นครศรีธรรมราช	
4	วัดชายคลอง (วัดชลเจนียน) หมายเลข 2	วัดชายคลอง	ในเมือง	เมือง	นครศรีธรรมราช	
5	ฐานพระสยาม	ท่าชี	ในเมือง	เมือง	นครศรีธรรมราช	
6	เสาชิงช้า	ท่าม้า	ในเมือง	เมือง	นครศรีธรรมราช	
7	โบสถ์พราหมณ์	ท่าม้า	ในเมือง	เมือง	นครศรีธรรมราช	
8	หอพระอิศวร	ท่าม้า	ในเมือง	เมือง	นครศรีธรรมราช	
9	หอพระนารายณ์	ท่าม้าหรือ - หน้ารายณ์	ในเมือง	เมือง	นครศรีธรรมราช	
10	วัดจันทาราม	ท่าวัง	ท่าวัง	เมือง	นครศรีธรรมราช	
11	บ้านท่าวัง	ท่าวัง	ท่าวัง	เมือง	นครศรีธรรมราช	
12	บ้านท่าดิน	ท่าดิน	ท่าซัก	เมือง	นครศรีธรรมราช	
13	วัดสวนหลวง หมายเลข 1	วัดสวนหลวง	ในเมือง	เมือง	นครศรีธรรมราช	
14	วัดสวนหลวง หมายเลข 2	สวนหลวง	ในเมือง	เมือง	นครศรีธรรมราช	
15	วัดเพชรจริก หมายเลข 1	เพชรจริก	ในเมือง	เมือง	นครศรีธรรมราช	
16	วัดเพชรจริก หมายเลข 2	เพชรจริก	ในเมือง	เมือง	นครศรีธรรมราช	
17	วัดเพชรจริกตะวันออก (ร้าง)	เพชรจริก	ในเมือง	เมือง	นครศรีธรรมราช	
18	บ้านกอจันท์	กอจันท์	ท่าเรือ	เมือง	นครศรีธรรมราช	
19	สุเหร่ากอจันท์	กอจันท์	ท่าเรือ	เมือง	นครศรีธรรมราช	

ตารางที่ 9
แสดงศิรณะที่สำคัญในกลุ่มมณฑลของรัฐตามพรลิงค์
ในพุทธศตวรรษที่ 11-16
(กลุ่มที่ 2 กลุ่มมณฑลคลองท่อน)

ที่	ชื่อศิรณะ / ศาสนสถาน	ชื่อบ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	หมายเหตุ
1	หุบเขาช่องคอย	คลองท่อน	ควนเกย	จุฬาภรณ์	นครศรีธรรมราช	ศูนย์กลาง ของกลุ่ม
2	น้ำตกเขาควนลำแพน	คลองท่อน	ควนเกย	จุฬาภรณ์	นครศรีธรรมราช	
3	วัดสระเหรียญ (สระเนรมิต)	สระเหรียญ	เสาชง	ร่อนพิบูลย์	นครศรีธรรมราช	
4	วัดพระเพรง	พระเพรง	นาสาร	พระพรหม	นครศรีธรรมราช	

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10
แสดงตึรณะที่สำคัญในกลุ่มมณฑลละของรัฐตามพรลิงค์
ในพุทธศตวรรษที่ 11-16
(กลุ่มที่ 3 กลุ่มมณฑลละคลองโมคลาน)

ที่	ชื่อตึรณะ / ศาสนสถาน	ชื่อบ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	หมายเหตุ
1	วัดโมคลาน	โมคลาน	โมคลาน	ท่าศาลา	นครศรีธรรมราช	ศูนย์กลาง ของกลุ่ม
2	น้ำตกพรหมโลก	พรหมโลก	พรหมโลก	พรหมคีรี	นครศรีธรรมราช	
3	วัดหัวทุ่ง (ร้าง)	พรหมโลก	พรหมโลก	พรหมคีรี	นครศรีธรรมราช	
4	วัดโยธาธรรม (วัดคู)	วัดคู	พรหมโลก	พรหมคีรี	นครศรีธรรมราช	
5	วัดสากเหล็ก	หินหลัก	อินคีรี	พรหมคีรี	นครศรีธรรมราช	
6	วัดน้ำสร้ง	วัดน้ำสร้ง	นาทราย	เมือง	นครศรีธรรมราช	
7	วัดพระมงกุฎ	พระมงกุฎ	นาเคียน	เมือง	นครศรีธรรมราช	
8	บ้านปายาง	ปายาง	ท่าजू	เมือง	นครศรีธรรมราช	
9	วัดเกาะพระนารายณ์ (ร้าง)	วัดเกาะ - พระนารายณ์	ไทยบุรี	ท่าศาลา	นครศรีธรรมราช	
10	วัดคุมปัง (ร้าง)	วัดคุมปัง	ไทยบุรี	ท่าศาลา	นครศรีธรรมราช	
11	วัดหญ้าปล้อง	หญ้าปล้อง	คอนตะโก	ท่าศาลา	นครศรีธรรมราช	

ตารางที่ 11
แสดงตึระที่สำคัญในกลุ่มมณฑลของรัฐตามพริลิ่งค์
ในพุทธศตวรรษที่ 11-16
(กลุ่มที่ 4 กลุ่มมณฑลคดองกลาย)

ที่	ชื่อตึระ / ศาสนสถาน	ชื่อบ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	หมายเหตุ
1	บ้านทุ่งพัน หมายเลข 1 (บ้านนางนำ สังข์ทอง)	ทุ่งพัน	กลาย	ท่าศาลา	นครศรีธรรมราช	ศูนย์กลาง ของกลุ่ม
2	น้ำตกฝนแสนท่ากรุงชิง	กรุงชิง	นบพิตำ	นบพิตำ	นครศรีธรรมราช	
3	วัดเปลียน (ร้าง)	วัดเปลียน	นบพิตำ	นบพิตำ	นครศรีธรรมราช	
4	บ้านทุ่งพัน หมายเลข 2 (สวนนายสว่าง พรหมสุวรรณ)	ทุ่งพัน	กลาย	ท่าศาลา	นครศรีธรรมราช	
5	บ้านทุ่งพัน หมายเลข 3 (สวนนายจรูญ รัตนเจริญ)	ทุ่งพัน	กลาย	ท่าศาลา	นครศรีธรรมราช	
6	บ้านนาทรง (บ้านนายสุวิทย์ จ่องเข้า)	นาทรง	กลาย	ท่าศาลา	นครศรีธรรมราช	
7	บ้านนูด (บ้านนายจ้านงค์ ศรีวิมาศ)	บ้านนูด	กลาย	ท่าศาลา	นครศรีธรรมราช	
8	บ้านกลาย (บ้านนายพั้ว กาญจนธานี)	กลาย	สระแก้ว	ท่าศาลา	นครศรีธรรมราช	

ศูนย์วิทยพัทพัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12

แสดงตึระที่สำคัญในกลุ่มมณฑลของรัฐตามพริลลิ่งค์

ในพุทธศตวรรษที่ 11-16

(กลุ่มที่ 5 กลุ่มมณฑลละ . . . . .คลองท่าหน)

ที่	ชื่อตึระ / ศาสนสถาน	ชื่อบ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	หมายเหตุ
1	เขาคา	เขาคา	เสาเถา	ลิลล	นลลลลลลลลลล	ศูนย์กลาง ของลุ่ม
2	บ้านสวนหัวแหวน หมายเลข 1 (บ้านนายผ่อง ใจห้าว)	สวนหัวแหวน	เทพราช	ลิลล	นลลลลลลลลลล	
3	บ้านสวนหัวแหวน หมายเลข 2 (บ้านนายบุตร วิบูลย์ลิลล)	สวนหัวแหวน	เทพราช	ลิลล	นลลลลลลลลลล	
4	บ้านพังกำ หมายเลข 1 (สวนมาตร หงลลล)	พังกำ	ลลล	ลิลล	นลลลลลลลลลล	
5	บ้านพังกำ หมายเลข 2 (บ้านนายสมลลล อินลลล)	พังกำ	ลลล	ลิลล	นลลลลลลลลลล	
6	บ้านพังกำ หมายเลข 3 (สวนนายนวล ลลลล)	พังกำ	ลลล	ลิลล	นลลลลลลลลลล	
7	บ้านพังกำ หมายเลข 4 (บ้านนายแชนลล ลลลล)	พังกำ	ลลล	ลิลล	นลลลลลลลลลล	
8	วัดลลลใหญ่ (ลลลลลลลล)	พังกำ	ลลล	ลิลล	นลลลลลลลลลล	ลลลลลลลลลล
9	ลลลล	ลลลล	ลลล	ลิลล	นลลลลลลลลลล	
10	ลลลล	ลลลล	ลลล	ลิลล	นลลลลลลลลลล	
11	บ้านลลลล หมายเลข 1 (สวนนายลลลล มลลล)	ลลลล	ลลล	ลิลล	นลลลลลลลลลล	
12	บ้านลลลล หมายเลข 2 (สวนนายลลลล ลลลล)	ลลลล	ลลล	ลิลล	นลลลลลลลลลล	

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ที่	ชื่อตึระ / ศาสนสถาน	ชื่อบ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	หมายเหตุ
13	บ้านสระกูด หมายเลข 3 (บ้านนายอภิศักดิ์ ใจห้าว)	สระกูด	เสาเกา	สิชล	นครศรีธรรมราช	
14	บ้านสระกูด หมายเลข 4 (บ้านนายจรัส พัฒฉิม)	สระกูด	เสาเกา	สิชล	นครศรีธรรมราช	
15	บ้านสระกูด หมายเลข 5 (สวนนายเนือบ เมืองค้วง)	สระกูด	เสาเกา	สิชล	นครศรีธรรมราช	
16	วัดเทพราช (ร้าง) หรือบ้าน – ต่อเรือ	บ้านต่อเรือหรือ บ้านโคกอิฐ	เทพราช	สิชล	นครศรีธรรมราช	
17	บ้านเทพราช (ไร่นางคง คงแก้ว)	เทพราช	เทพราช	สิชล	นครศรีธรรมราช	
18	บ้านหัวทอน (บ้านนายพริ้ง อาจหาญ)	หัวทอน	เสาเกา	สิชล	นครศรีธรรมราช	
19	บ้านสระหวน หมายเลข 1 (บ้านนายเจริญ เพชรยก)	สระหวน	เสาเกา	สิชล	นครศรีธรรมราช	
20	บ้านสระหวน หมายเลข 2 (บ้านนายนิ่ม แถมแก้ว)	สระหวน	เสาเกา	สิชล	นครศรีธรรมราช	
21	บ้านไสหิน (ไร่นายอำนาจ ควรเรือง)	ไสหิน	เสาเกา	สิชล	นครศรีธรรมราช	
22	บ้านคลองไก่อ๊ฟัก หมายเลข 1 (สวนนายสมนึก จงหมาย)	คลองไก่อ๊ฟัก	เสาเกา	สิชล	นครศรีธรรมราช	
23	บ้านคลองไก่อ๊ฟัก หมายเลข 2 (บ้านนายเชิม เหนือกระจ่าง)	คลองไก่อ๊ฟัก	เสาเกา	สิชล	นครศรีธรรมราช	
24	บ้านไสนุ่น หมายเลข 1 (บ้านนายพาบ สมเขาใหญ่)	ไสนุ่น	เสาเกา	สิชล	นครศรีธรรมราช	
25	บ้านไสนุ่น หมายเลข 2 (บ้านนายทวย เฟ็งรัตน์)	ไสนุ่น	เสาเกา 48	สิชล	นครศรีธรรมราช	

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ที่	ชื่อตึระ / ศาสนสถาน	ชื่อบ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	หมายเหตุ
26	บ้านถนนใน หมายเลข 1 (บ้านนายเนิม สดุกขำ)	ถนนใน	เสาเกา	ลิซล	นครศรีธรรมราช	
27	บ้านถนนใน หมายเลข 2 (สวนนายลิขิต เห็นจริง)	ถนนใน	เสาเกา	ลิซล	นครศรีธรรมราช	
28	บ้านสีสา (นานางนุ่น รุ่งจำ)	สีสา	เปลี่ยน	ลิซล	นครศรีธรรมราช	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13

แสดงตึระที่สำคัญในกลุ่มมณฑลของรัฐตามพริงค์

ในพุทธศตวรรษที่ 11-16

(กลุ่มที่ 6 กลุ่มมณฑล เฉลียงทำควาย)

ที่	ชื่อตึระ / ศาสนสถาน	ชื่อบ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	หมายเหตุ
1	บ้านทำควาย หมายเลข 1 (บ้านนายศิริ ณ นคร)	ทำควาย	ฉลอง	ลือชด	นครศรีธรรมราช	ศูนย์กลาง ของกลุ่ม
2	บ้านทำควาย หมายเลข 2 (สวนนางละม่อม ณ นคร)	ทำควาย	ฉลอง	ลือชด	นครศรีธรรมราช	
3	บ้านทำควาย หมายเลข 3 (สวนนายขัน ใจห้าว)	ทำควาย	ฉลอง	ลือชด	นครศรีธรรมราช	
4	บ้านดิน (บ้านนายวิชัย ชูเข้ม)	บ้านดิน	ฉลอง	ลือชด	นครศรีธรรมราช	
5	บ้านทำควายล่าง (บ้านนายสมหมาย สุวรรณ)	ทำควายล่าง	ฉลอง	ลือชด	นครศรีธรรมราช	
6	บ้านไสลับ (บ้านนายเฉลิม คงทิม)	ไสลับ	ฉลอง	ลือชด	นครศรีธรรมราช	
7	วัดเบิก	คอนมวง	ฉลอง	ลือชด	นครศรีธรรมราช	
8	บ้านนาหัน (บ้านนายหมวก ค้างยิม)	นาหัน	ฉลอง	ลือชด	นครศรีธรรมราช	
9	บ้านพังเตา หมายเลข 1 (นายเนื่อง จิตเขม้น)	พังเตา	ฉลอง	ลือชด	นครศรีธรรมราช	
10	บ้านพังเตา หมายเลข 2 (บ้านนายพยอม ใจห้าว)	พังเตา	ฉลอง	ลือชด	นครศรีธรรมราช	
11	วัดพระโอน (ร้าง)	วัดพระโอน	ฉลอง	ลือชด	นครศรีธรรมราช	

ตารางที่ 14

แสดงตึรณะที่สำคัญในกลุ่มมณฑลของรัฐตามพรวลลิ่ง
ในพุทธศตวรรษที่ 11-16
(กลุ่มที่ 7 กลุ่มมณฑลคดองทำเรื่อรี)

ที่	ชื่อตึรณะ / ศาสนสถาน	ชื่อบ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	หมายเหตุ
1	วัดนาขอม (ร้าง)	นาขอม	ลลชด	ลลชด	นครศรีธรรมราช	ศูนย์กลาง ของกลุ่ม
2	วัดเจดีย์หลวง	ท่าใน	ควนทอง	ขนอม	นครศรีธรรมราช	
3	บ้านคอนนาม	คอนนาม	ลลชด	ลลชด	นครศรีธรรมราช	
4	วัดจอมทอง	จอมทอง	ลลชด	ลลชด	นครศรีธรรมราช	
5	บ้านเขาหลาก	เขาหลาก	ลลชด	ลลชด	นครศรีธรรมราช	

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15

แสดงศิรัระที่สำคัญในกลุ่มมณฑลของรัฐตามพริลลิ่ง
ในพุทธศตวรรษที่ 11-16
(กลุ่มที่ 8 กลุ่มมณฑลแม่่น้ำตาปี)

ที่	ชื่อศิรัระ / ศาสนสถาน	ชื่อบ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	หมายเหตุ
1	หั่วเขาบ่น (เขาศรีวิชัย)	หั่วเขาบ่น	ศรีวิชัย	พุนพิน	สุราษฎร์ธานี	ศูนย์กลาง ของกลุ่ม
2	วัดศาลาทิ่ง (ชยาราม)	คอรนายณ์	ตลาด	ไชยา	สุราษฎร์ธานี	
3	เมืองโบราณเวียงสระ	ในเวียง	เวียงสระ	เวียงสระ	สุราษฎร์ธานี	
4	บ้านบ่นควน (คลองคุดควน)	บ่นควน	ละอาย	ฉวาง	นครศรีธรรมราช	
5	วัดใหม่ชลธาร (ร้าง)	วัดใหม่	ตลาด	ไชยา	สุราษฎร์ธานี	
6	วัดแก้ว (รัตนาราม)	วัดแก้ว	เลม็ด	ไชยา	สุราษฎร์ธานี	
7	วัดพระบรมธาตุไชยาราช- วรวิหาร	วัดพระบรมธาตุ	เลม็ด	ไชยา	สุราษฎร์ธานี	
8	ถ้ำสิงขร	ถ้ำสิงขร	ถ้ำสิงขร	คีรีรัฐนิคม	สุราษฎร์ธานี	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 16

แสดงศิรณะที่สำคัญในกลุ่มมณฑลของรัฐตามพรลิงค์
ในพุทธศตวรรษที่ 11-16
(กลุ่มที่ 9 กลุ่มมณฑลคลองท่าชนะ)

ที่	ชื่อศิรณะ / ศาสนสถาน	ชื่อบ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	หมายเหตุ
1	วัดพระพิฆเนศวร์ (ร้าง)	โรงเรียนท่าชนะ	ท่าชนะ	ท่าชนะ	สุราษฎร์ธานี	ศูนย์กลาง ของกลุ่ม
2	วัดประเคิม (สุทธาวาส- ธาราม)	ประเคิม	ตากแดด	เมือง	ชุมพร	
3	บ้านเสวียด	เสวียด	เสวียด	ท่าฉาง	สุราษฎร์ธานี	

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17

แสดงตึระที่สำคัญในกัุ่มมัณฑลละขงรัฐตามพริงคั

ในพุทธศตวรรษที่ 11-16

(กัุ่มที่ 10 กัุ่มมัณฑลละทะเลสาบสงขลา)

ที่	ชื่อตึระ / ศาสนสถาน	ชื่อบ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	หมายเหตุ
1	เขาคูหา	เขาคูหา	ชุมพล	สตึงพระ	สงขลา	ศูนย์กลาง ของกัุ่ม
2	พังพระ	พังพระ	ชุมพล	สตึงพระ	สงขลา	
3	เมืองโบราณสตึงพระ	จะตึงพระ	จะตึงพระ	สตึงพระ	สงขลา	
4	ศาลหลักเมือง	หลักเมือง	บ่อยาง	เมือง	สงขลา	
5	บ้านหนองหอย	หนองหอย	วัดขนุน	สิงหนคร	สงขลา	
6	วัดขุนช้าง (ร้าง)	วัดขุนช้าง	พังยาง	ระโนด	สงขลา	
7	บ้านพังหนูน	พังหนูน	จะตึงพระ	สตึงพระ	สงขลา	
8	วัดพระสิงห์ (ร้าง)	วัดพระสิงห์	บ่อดาน	สตึงพระ	สงขลา	

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 18

แสดงตึระที่สำคัญในกลุ่มมณฑลของรัฐตามพริงค์
ในพุทธศตวรรษที่ 11-16
(กลุ่มที่ 11. กลุ่มมณฑลแม่น้ำตะกั่วป่า)

ที่	ชื่อตึระ / ศาสนสถาน	ชื่อบ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	หมายเหตุ
1	เกาะคอเขา	เกาะคอเขา	เกาะคอเขา	คุระบุรี	พังงา	ศูนย์กลาง ของกลุ่ม
2	เขาพระเหนือ	ควนพระเหนือ	บางนายสี	ตะกั่วป่า	พังงา	
3	เขาพระนารายณ์	ที่เวียง	หาด	กะปง	พังงา	

ศูนย์วิทยพักร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 19
แสดงจำนวนของตึระที่สำคัญของรัฐตามพรลิงค์
ในพุทธศตวรรษที่ 11 – 16
จำแนกเป็นรายกลุ่มมณฑล

ที่	ชื่อกลุ่ม	จำนวนตึระ ภายในกลุ่ม	คิดเป็นร้อยละ	หมายเหตุ
1	กลุ่มมณฑลแห่งราชธานี	19	17.59	
2	กลุ่มมณฑลคลองท่อน	4	3.70	
3	กลุ่มมณฑลคลองโมกลาน	11	10.19	
4	กลุ่มมณฑลคลองกลาย	8	7.41	
5	กลุ่มมณฑลคลองท่าหน	28	25.92	
6	กลุ่มมณฑลคลองท่าควาย	11	10.19	
7	กลุ่มมณฑลคลองท่าเรือรี	5	4.62	
8	กลุ่มมณฑลแม่น้ำตาปี	8	7.41	
9	กลุ่มมณฑลคลองท่าชนะ	3	2.78	
10	กลุ่มมณฑลทะเลสาบสงขลา	8	7.41	
11	กลุ่มมณฑลแม่น้ำตะกั่วป่า	3	2.78	
	รวม	108	100.00	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 20
แสดงจำนวนของติรณะที่สำคัญของรัฐตามพรลิงค์
ในพุทธศตวรรษที่ 11 – 16
จำแนกเป็นรายจังหวัด

ที่	จังหวัด	จำนวนติรณะ ภายในจังหวัด	คิดเป็นร้อยละ	หมายเหตุ
1	ชุมพร	1	0.92	
2	นครศรีธรรมราช	87	80.56	
3	พังงา	3	2.78	
4	สงขลา	8	7.41	
5	สุราษฎร์ธานี	9	8.33	
	รวม	108	100.00	

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

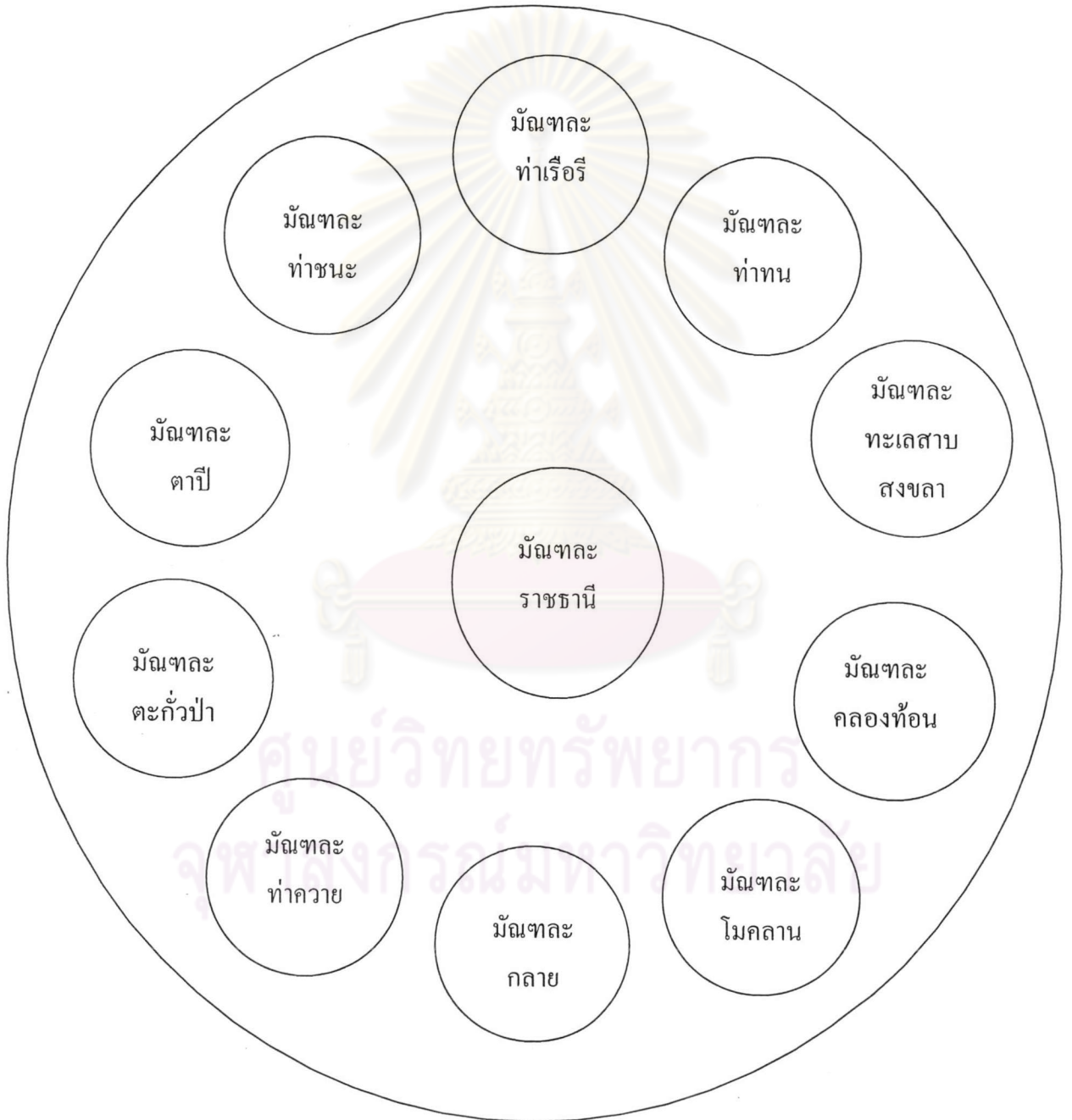

ภาคผนวก ค

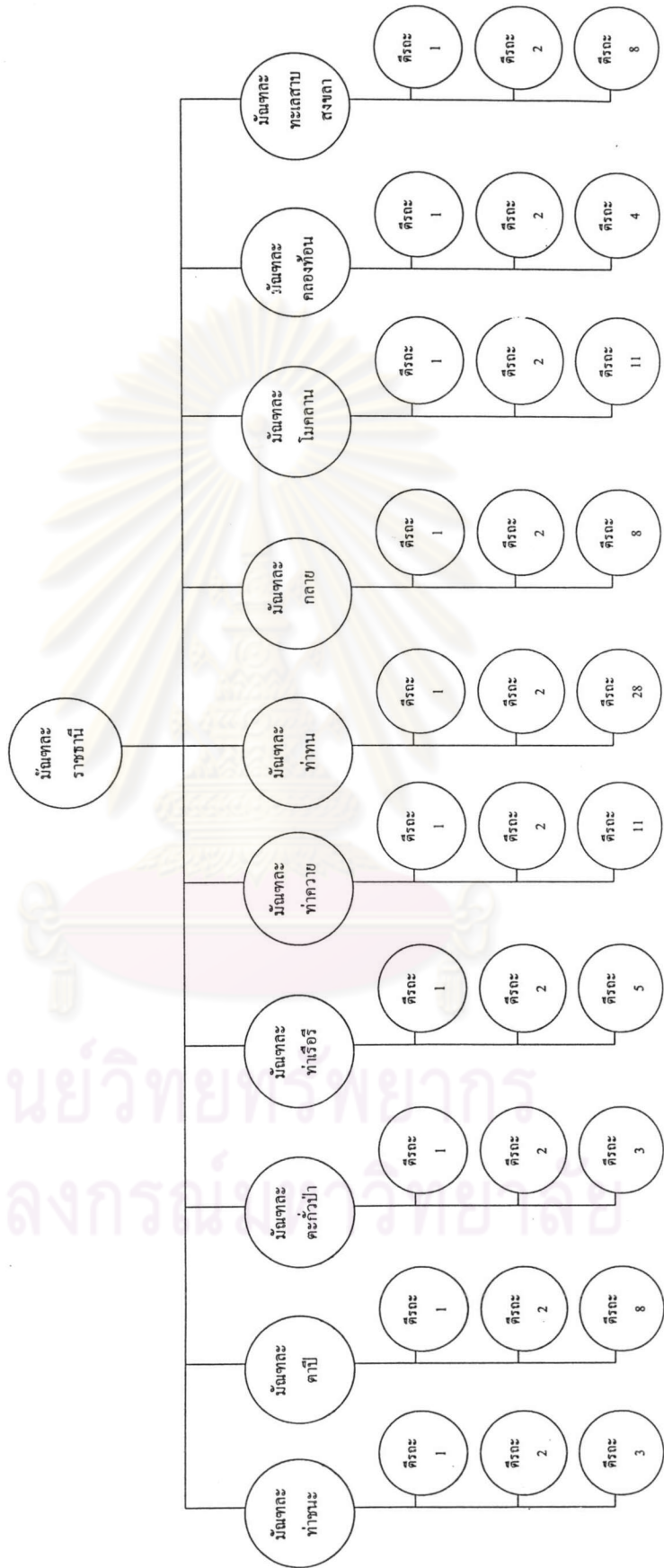
แผนภูมิ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

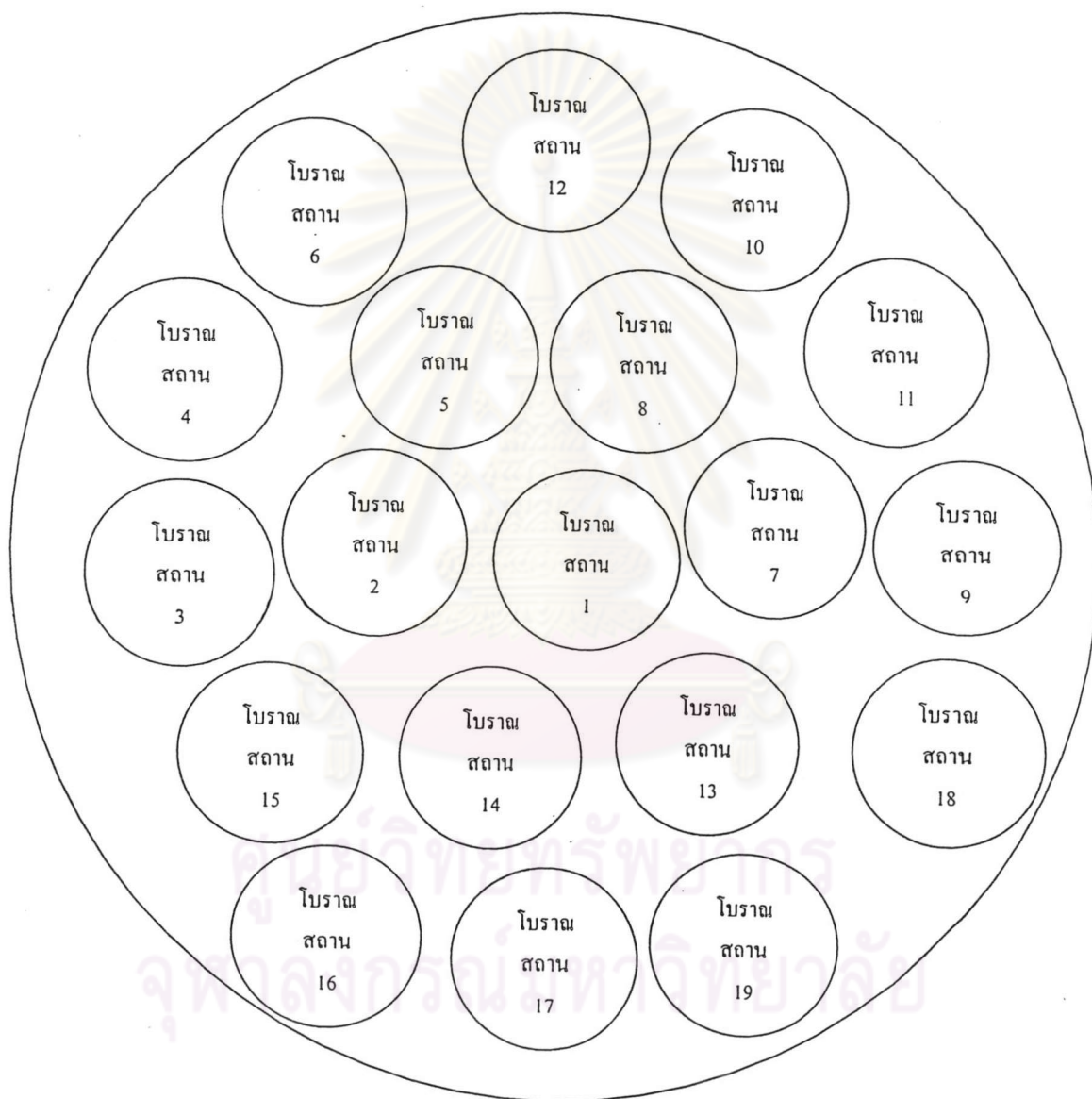
แผนภูมิที่ 1
แสดงระบบมณฑลในรัฐตามพรลิงค์
พุทธศตวรรษที่ 11 - 16

แผนภูมิที่ 2
 แสดงโครงสร้างความสัมพันธ์ในระบบมณฑล
 ของรัฐตามพหุรงค์
 พุทธศตวรรษที่ 11-16

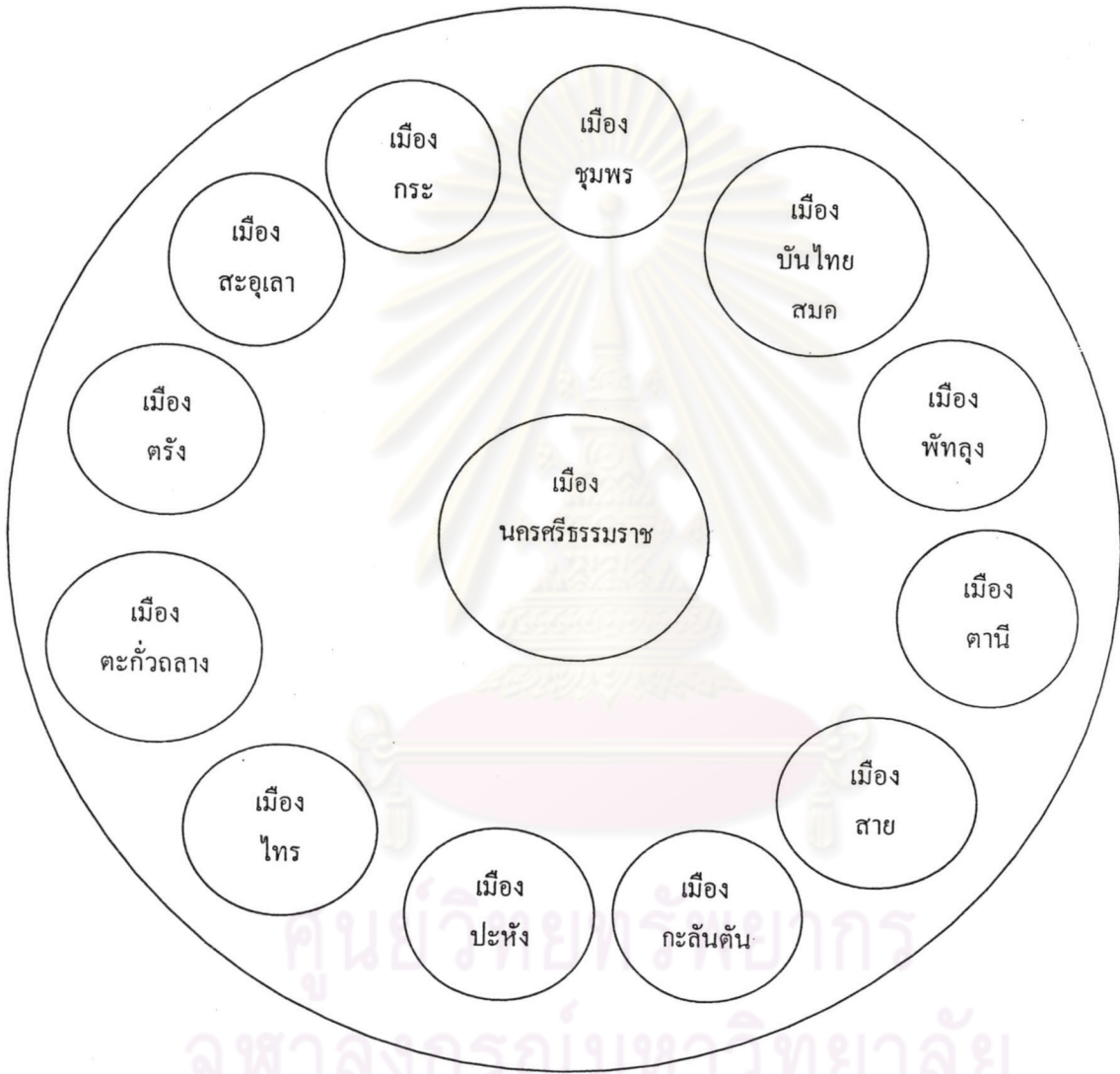

แผนภูมิที่ 3
แสดงระบบมัดทละในราชธานีของรัฐตามพรลิงค์
พุทธศตวรรษที่ 11 - 16¹

¹ ดู รายละเอียดของชื่อและตำแหน่งที่ตั้งของโบราณสถานแต่ละแห่งในตารางที่ 8 และแผนที่ หมายเลข 7.

แผนภูมิที่ 4
แสดงระบบเมืองขึ้นสิบสองนักษัตร
ของกรุงศรีธรรมราช
พุทธศตวรรษที่ 17-19

ภาคผนวก ง
แผนที่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

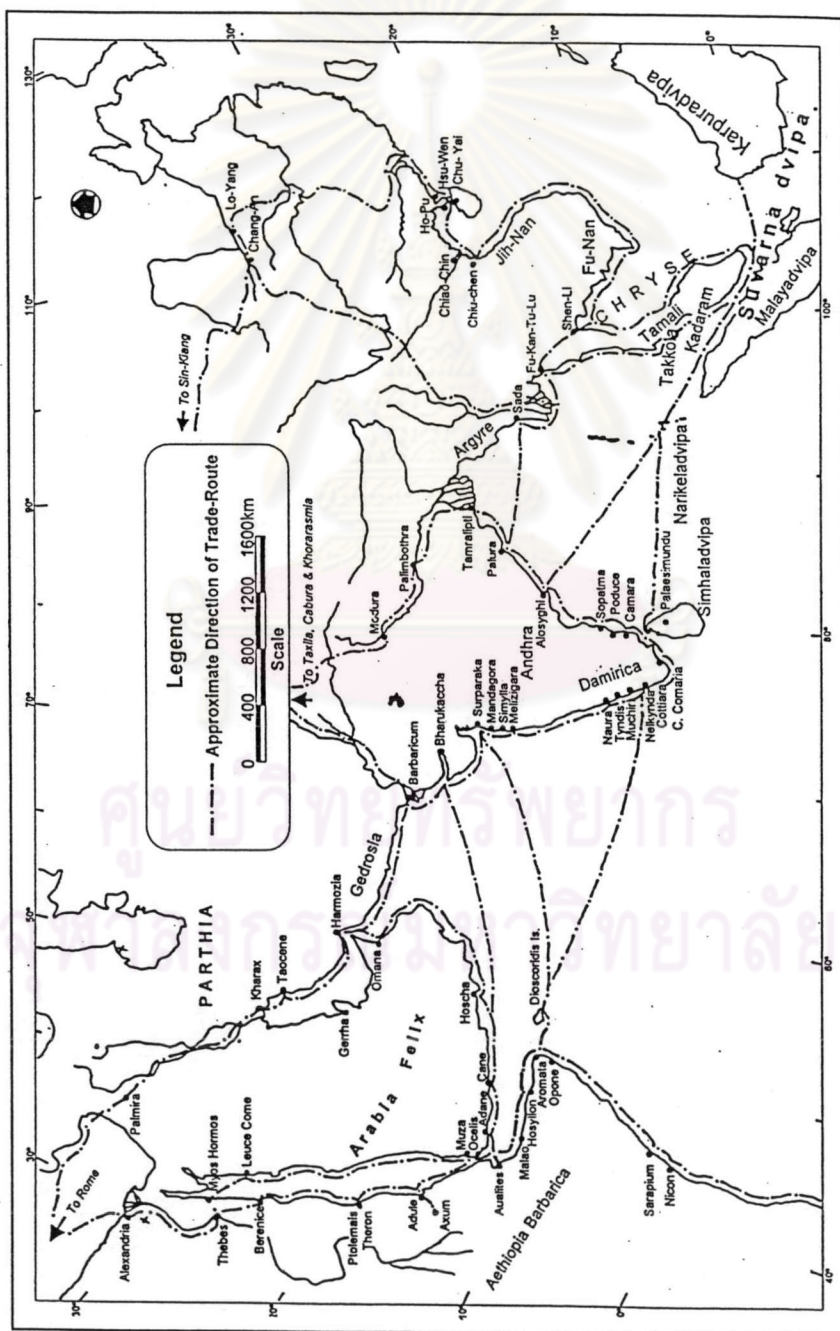
แผนที่ หมายเลข 1

ทวีปเอเชีย

แสดงเส้นทางการค้าจากเมดิเตอร์เรเนียนมาสู่ตะวันออก

ในระหว่างราวกลางพุทธศตวรรษที่ 6 ถึงกลางพุทธศตวรรษที่ 7

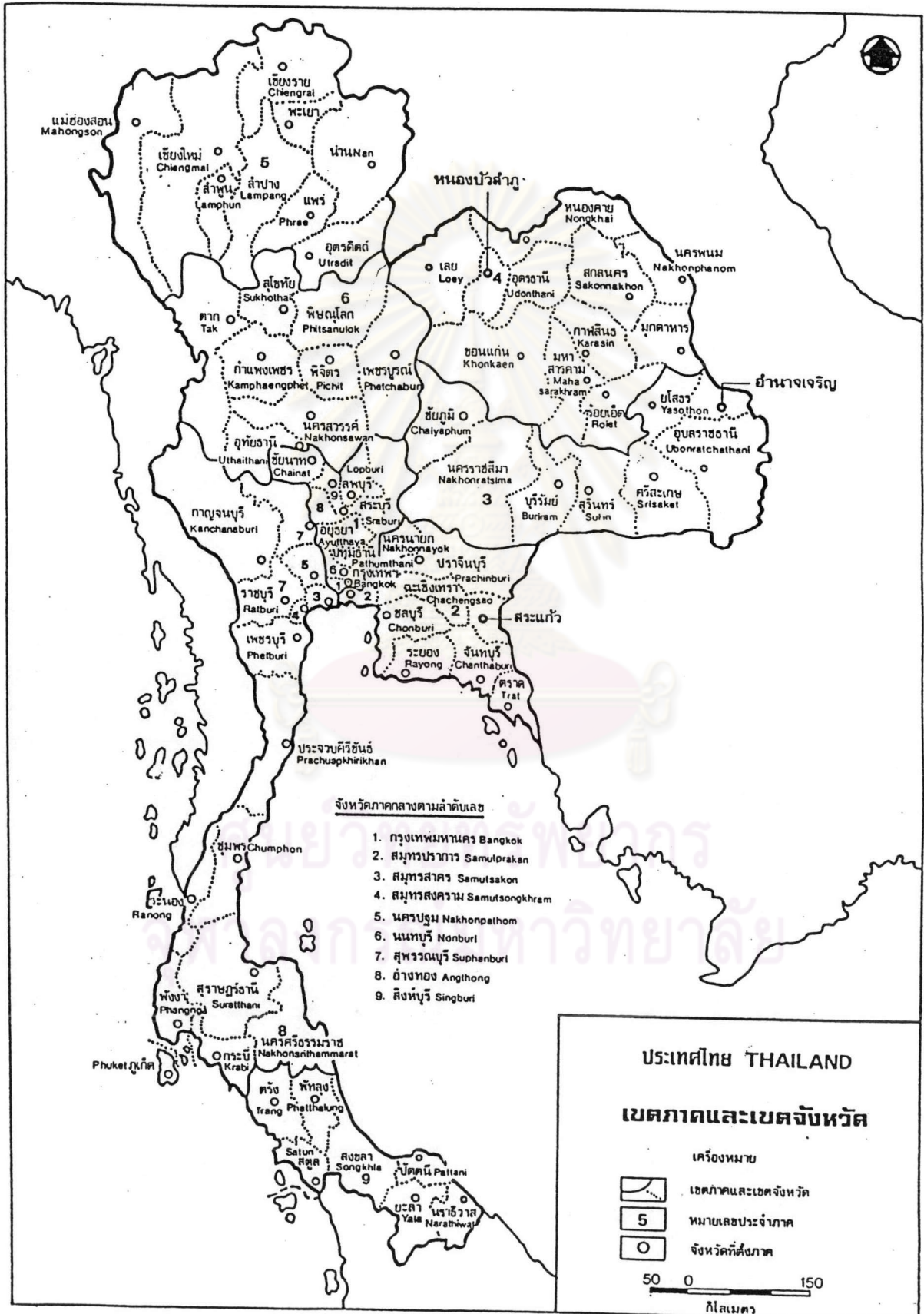
(ที่มา : David L. Snellgrove, Asian commitment, travels and studies in the Indian Sub – continent and South – East Asia (Bangkok : Orchid Press, 2000), p.363).

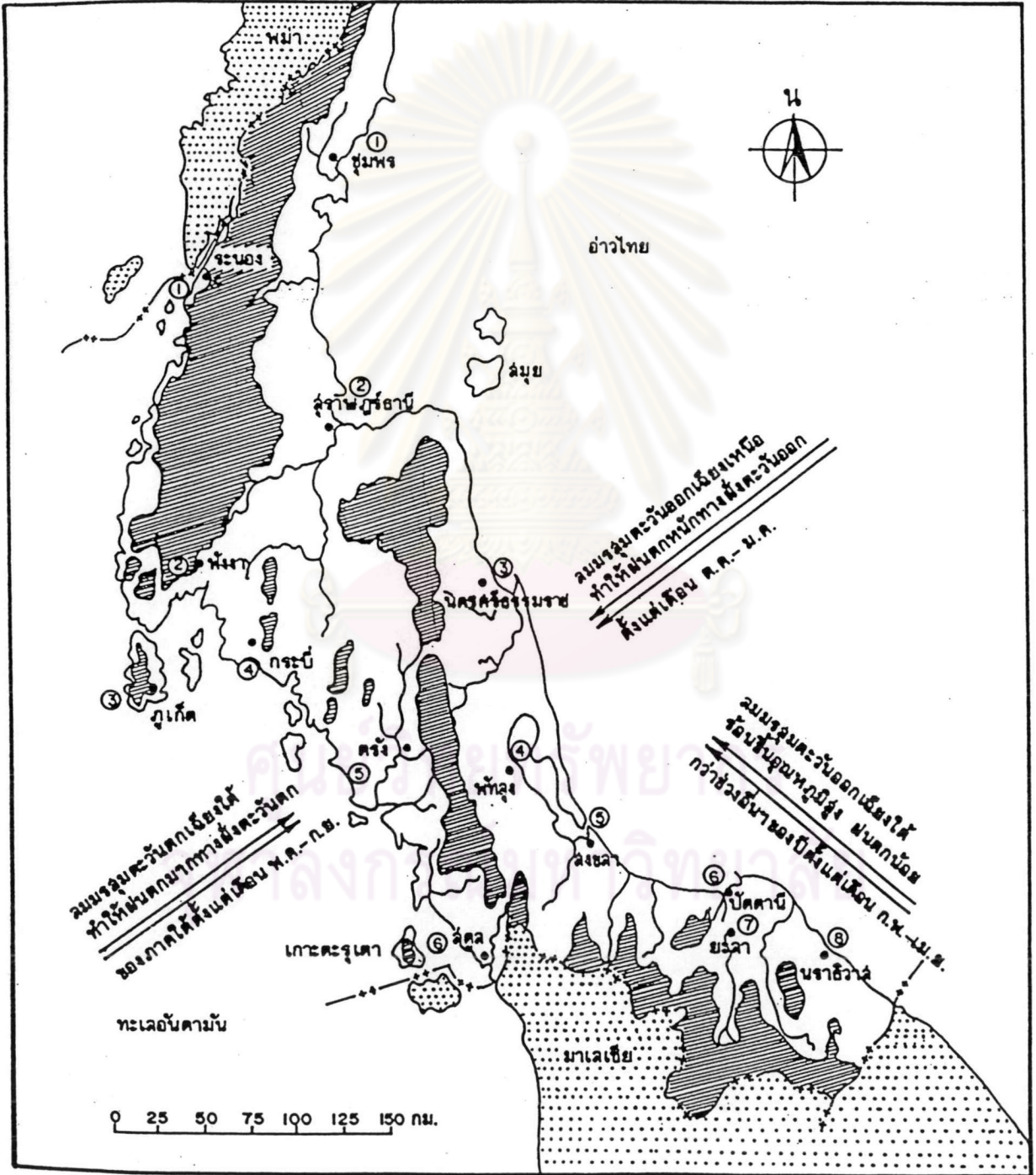
แผนที่ หมายเลข 2

ประเทศไทย

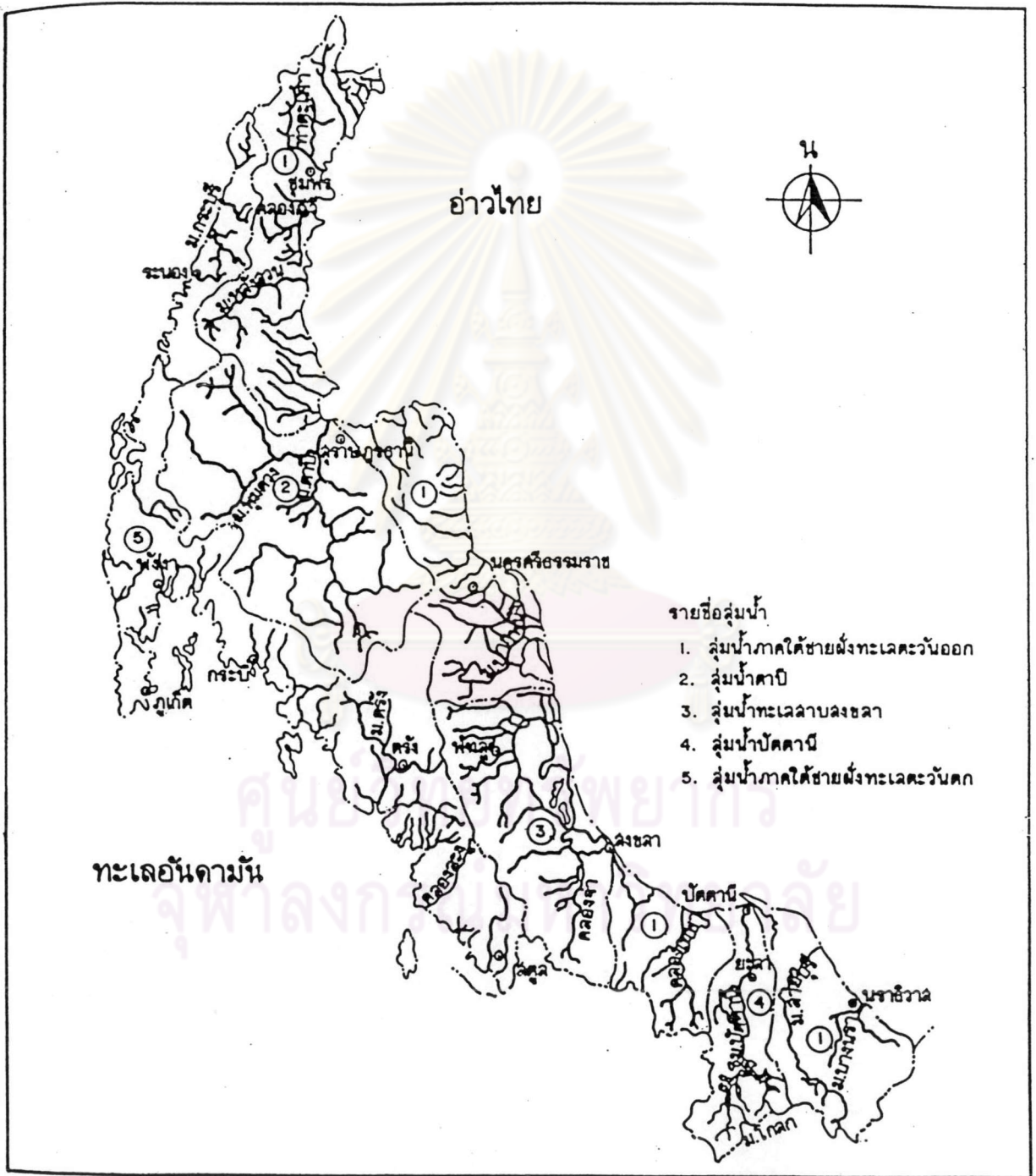
แสดงอาณาเขตของภาคและของจังหวัด

แผนที่ หมายเลข 3
คาบสมุทรไทย
แสดงภูมิประเทศและภูมิอากาศ

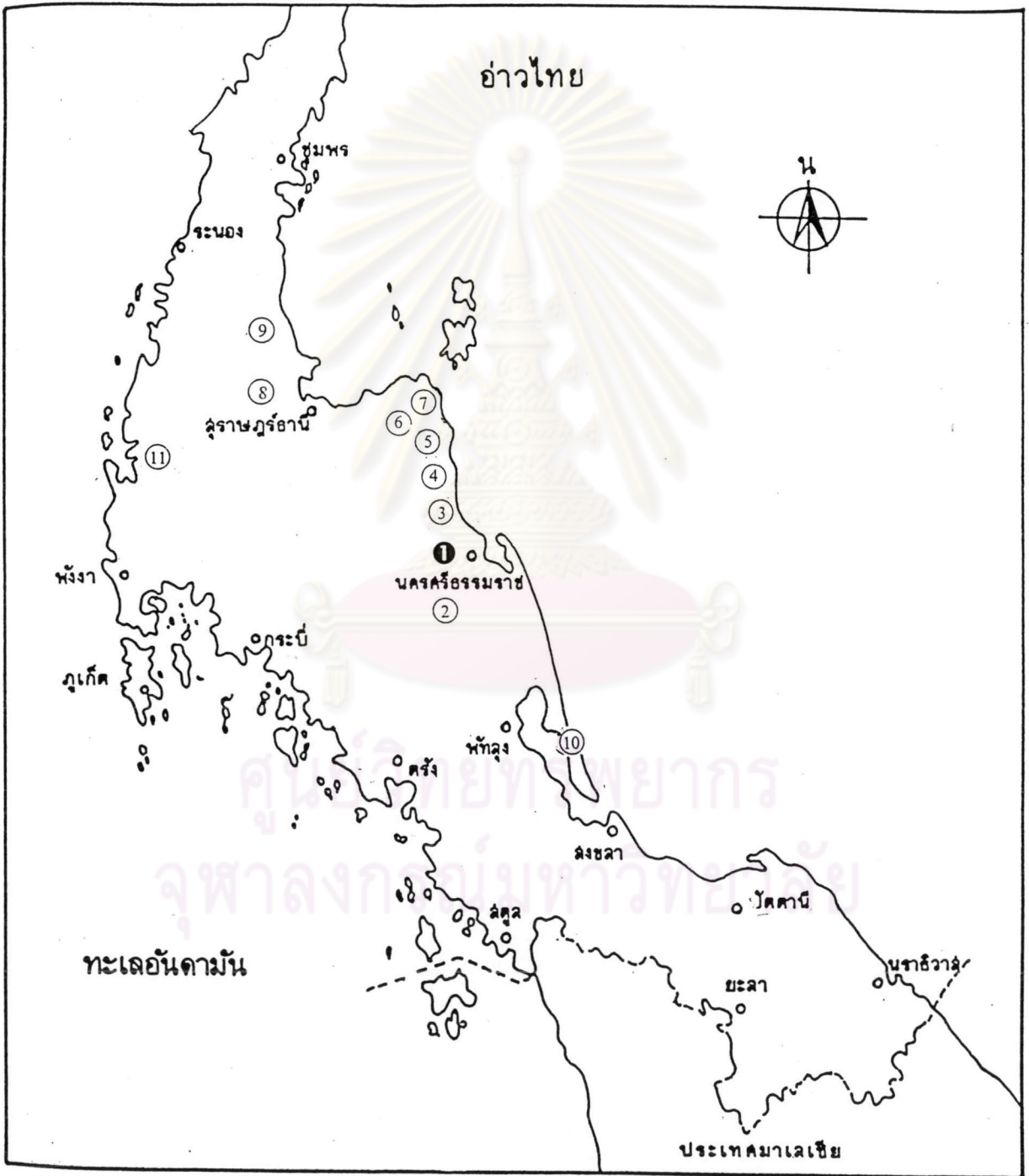
แผนที่ หมายเลข 4
คาบสมุทรมไทย
แสดงลุ่มน้ำ

แผนที่ หมายเลข 5

รัฐตามพรลิงค์

แสดงที่ตั้งกลุ่มมณฑล ในพุทธศตวรรษที่ 11 - 16

แผนที่ หมายเลข 5 (ต่อ)

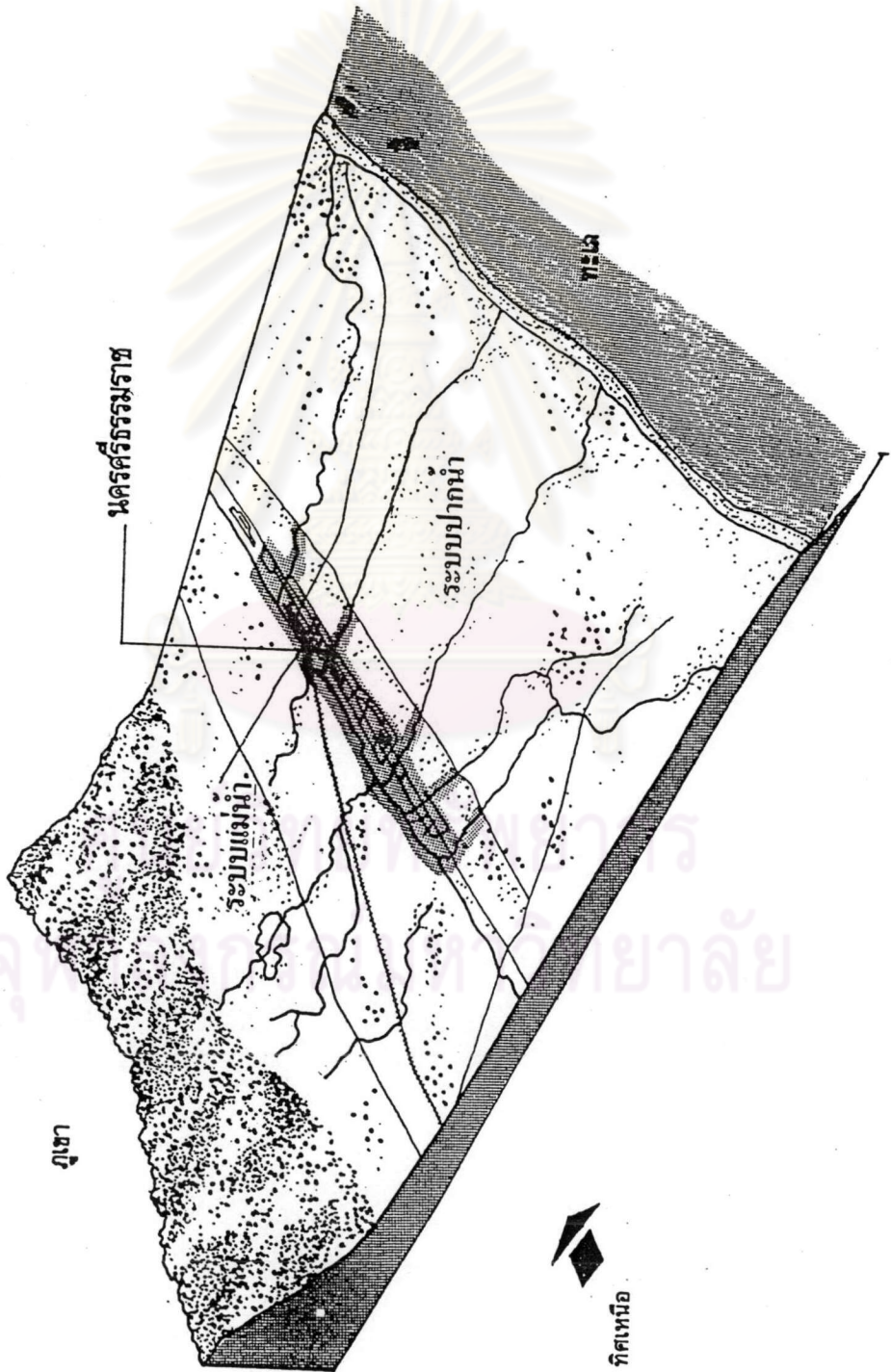
สัญลักษณ์

- ① หมายถึง กลุ่มมณฑลแห่งราชธานี
- ② หมายถึง กลุ่มมณฑลคลองท่อน
- ③ หมายถึง กลุ่มมณฑลคลองโมคคาน
- ④ หมายถึง กลุ่มมณฑลคลองกลาย
- ⑤ หมายถึง กลุ่มมณฑลคลองท่าทน
- ⑥ หมายถึง กลุ่มมณฑลคลองท่าควาย
- ⑦ หมายถึง กลุ่มมณฑลคลองท่าเรือรี
- ⑧ หมายถึง กลุ่มมณฑลแม่น้ำตาปี
- ⑨ หมายถึง กลุ่มมณฑลคลองท่าชนะ
- ⑩ หมายถึง กลุ่มมณฑลทะเลสาบสงขลา
- ⑪ หมายถึง กลุ่มมณฑลแม่น้ำตะกั่วป่า

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนที่ หมายเลข 6
รัฐตามพรลิงค์
แสดงสภาพภูมิประเทศของราชอาณาจักร

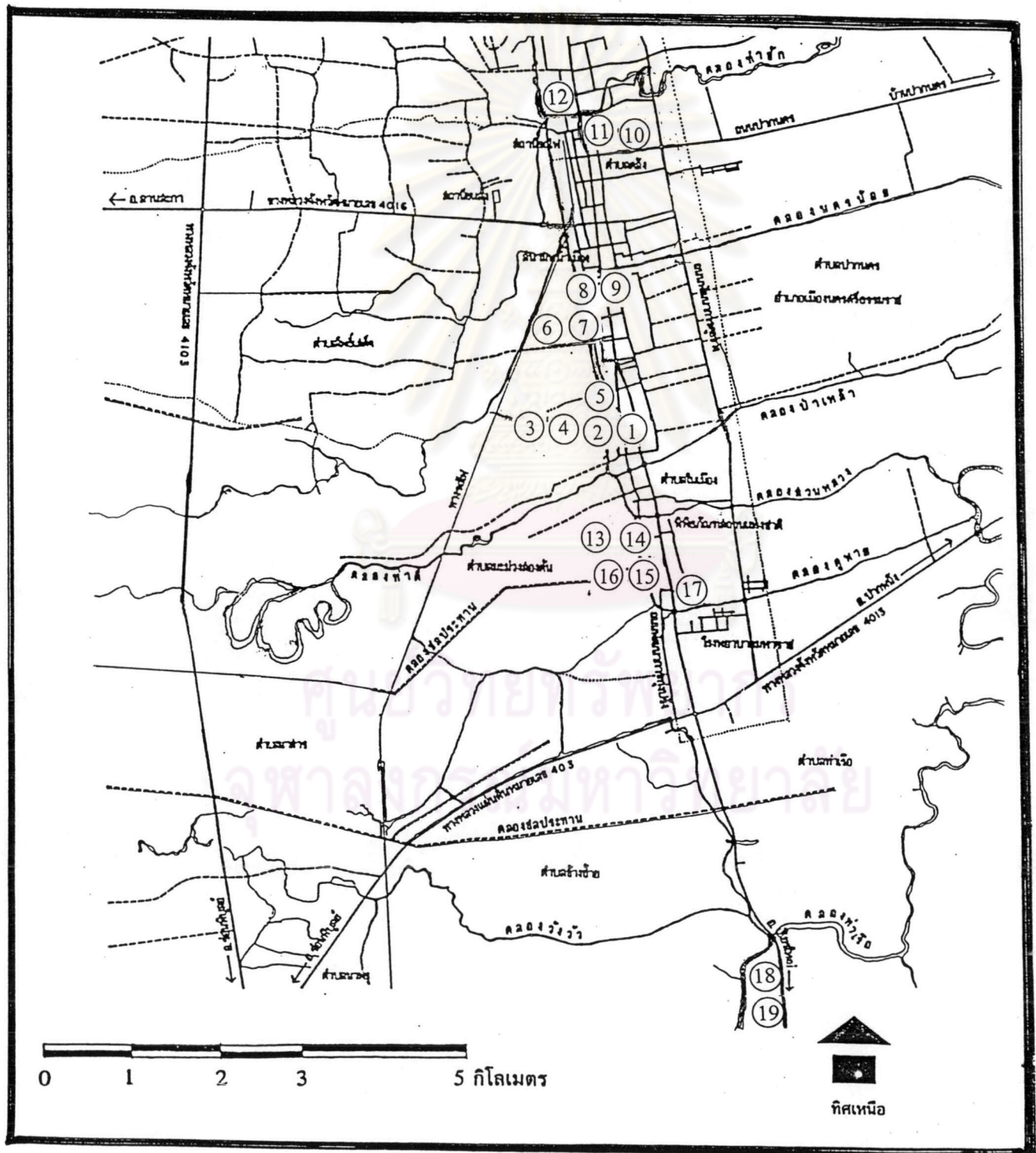

แผนที่ หมายเลข 7

รัฐตามพรลิงค์

แสดงที่ตั้งของตึกระโอมัมณฑลแห่งราชธานี

ในพุทธศตวรรษที่ 11-16

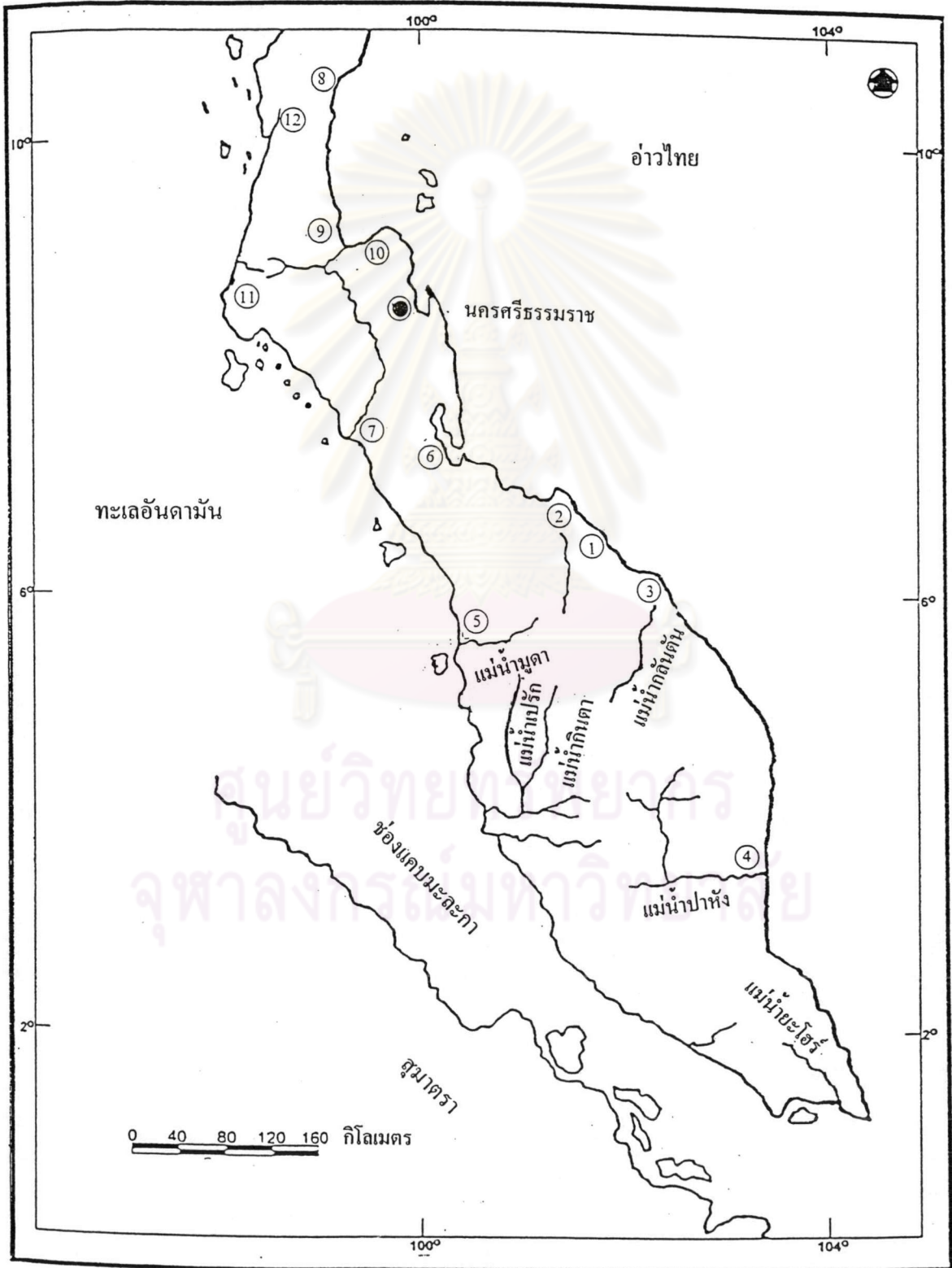

แผนที่ หมายเลข 7 (ต่อ)

สัญลักษณ์

- ① หมายถึง โบราณสถานหมายเลข 1 ศาสนสถาน ณ วัดพระเค็ม (ร้าง)
- ② หมายถึง โบราณสถานหมายเลข 2 ศาสนสถาน ณ วัดพระนคร
- ③ หมายถึง โบราณสถานหมายเลข 3 ศาสนสถาน ณ วัดชายคลอง (วัดชลเจนียน)
- ④ หมายถึง โบราณสถานหมายเลข 4 สระน้ำโบราณ ณ วัดชายคลอง (วัดชลเจนียน)
- ⑤ หมายถึง โบราณสถานหมายเลข 5 ฐานพระสยาม
- ⑥ หมายถึง โบราณสถานหมายเลข 6 เสาชิงช้า
- ⑦ หมายถึง โบราณสถานหมายเลข 7 โบสถ์พราหมณ์
- ⑧ หมายถึง โบราณสถานหมายเลข 8 หอพระอิศวร
- ⑨ หมายถึง โบราณสถานหมายเลข 9 หอพระนารายณ์
- ⑩ หมายถึง โบราณสถานหมายเลข 10 ศาสนสถาน ณ วัดจันทาราม
- ⑪ หมายถึง โบราณสถานหมายเลข 11 ศาสนสถาน ณ บ้านท่าวัง
- ⑫ หมายถึง โบราณสถานหมายเลข 12 ศาสนสถาน ณ บ้านท่าดิน
- ⑬ หมายถึง โบราณสถานหมายเลข 13 ศาสนสถาน ณ วัดสวนหลวง
- ⑭ หมายถึง โบราณสถานหมายเลข 14 สระน้ำโบราณ ณ วัดสวนหลวง
- ⑮ หมายถึง โบราณสถานหมายเลข 15 ศาสนสถาน ณ วัดเพชรจริก
- ⑯ หมายถึง โบราณสถานหมายเลข 16 ศาสนสถาน ณ วัดเพชรจริก
- ⑰ หมายถึง โบราณสถานหมายเลข 17 ศาสนสถาน ณ วัดเพชรจริกตะวันออก (ร้าง)
- ⑱ หมายถึง โบราณสถานหมายเลข 18 ศาสนสถาน ณ บ้านกอจันทน์
- ⑲ หมายถึง โบราณสถานหมายเลข 19 ศาสนสถาน ณ สุเหร่ากอจันทน์

แผนที่ หมายเลข 8
รัฐนครศรีธรรมราช
แสดงที่ตั้งของเมืองขึ้น 12 นครบัตร
ในพุทธศตวรรษที่ 17 - 19

แผนที่ หมายเลข 8 (ต่อ)

สัญลักษณ์

- ① หมายถึง เมืองสาย
- ② หมายถึง เมืองตานี
- ③ หมายถึง เมืองกะตันตัน
- ④ หมายถึง เมืองปะหัง
- ⑤ หมายถึง เมืองไทร
- ⑥ หมายถึง เมืองพัทลุง
- ⑦ หมายถึง เมืองตรัง
- ⑧ หมายถึง เมืองชุมพร
- ⑨ หมายถึง เมืองบันไทยสมอ ซึ่งสันนิษฐานว่าตั้งอยู่ในบริเวณเมืองโบราณไชยา ในอำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานีในปัจจุบันนี้¹
- ⑩ หมายถึง เมืองสะอูเตา ซึ่งสันนิษฐานว่าตั้งอยู่ในบริเวณเมืองโบราณท่าทอง ในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีในปัจจุบันนี้²
- ⑪ หมายถึง เมืองตะกั่วถลาง
- ⑫ หมายถึง เมืองกระ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ See David K. Wyatt, **The Crystal Sands : The chronicles of Nagara Sri Dharmaraja** (Ithaca : Southeast Asia Program, Cornell University, 1975), pp 84 – 85 and 121.

² See Ibid., pp. 20 and 85.

ภาคผนวก จ

ภาพ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 1

ตึระเขาคา

อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช

ภาพที่ 2

ตึระหัวเขaben (เขาศรีวิชัย)
อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพที่ 3
ตึระเขาคุหา
อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา

ร
าลัย

ภาพที่ 4

สวยมฤตติงคะ

ณ ตีระเขาคา

อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช

0 1 เมตร

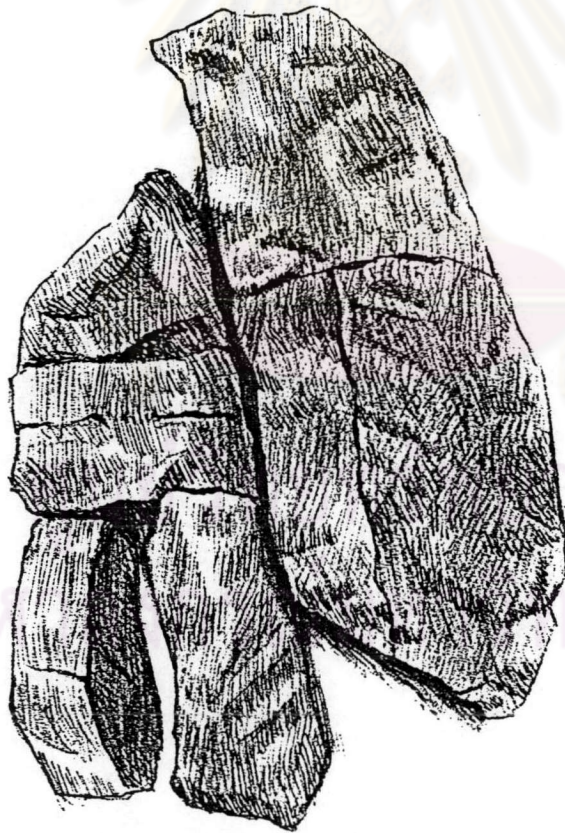

ภาพที่ 5

สมัยมกุลิงคะ

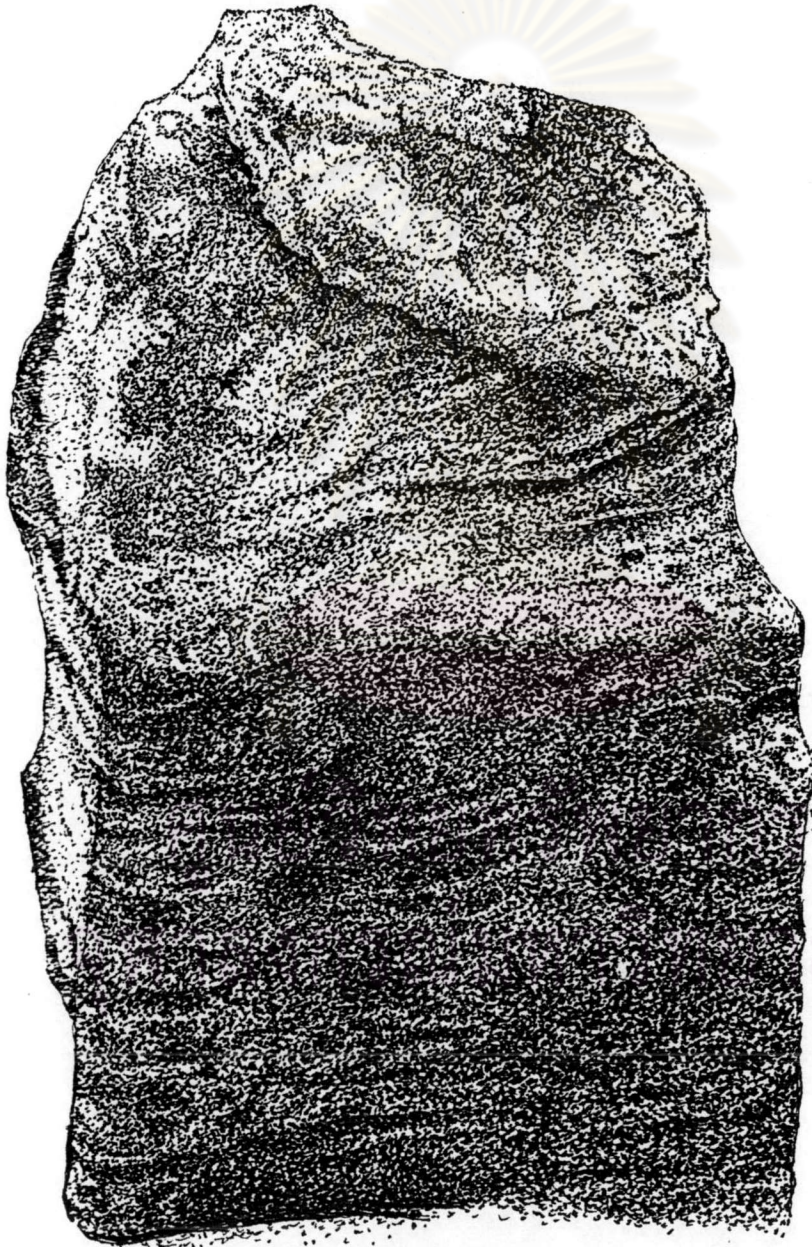
ณ ตีรณะหัวเขามน (เขาศรีวิชัย)

อำเภอพนมพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

0 1 เมตร

ภาพที่ 6
สวยมกุลิงคะ
ณ ตีรณะเขาคูหา
อำเภอสติงพระ จังหวัดสงขลา

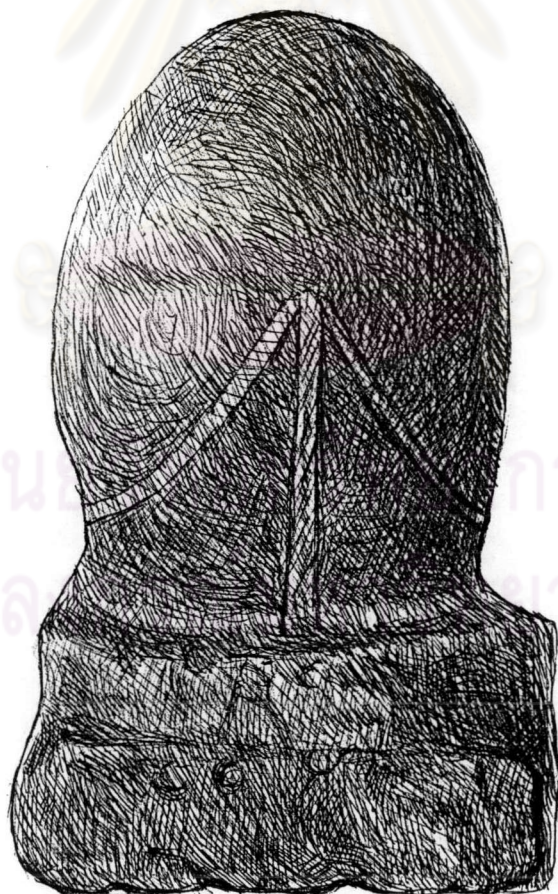
0 1 เมตร

ภาพที่ 7

ศิวลึงค์

จากตึรณะบ้านคอนนาม

อำเภอติซด จังหวัดนครศรีธรรมราช

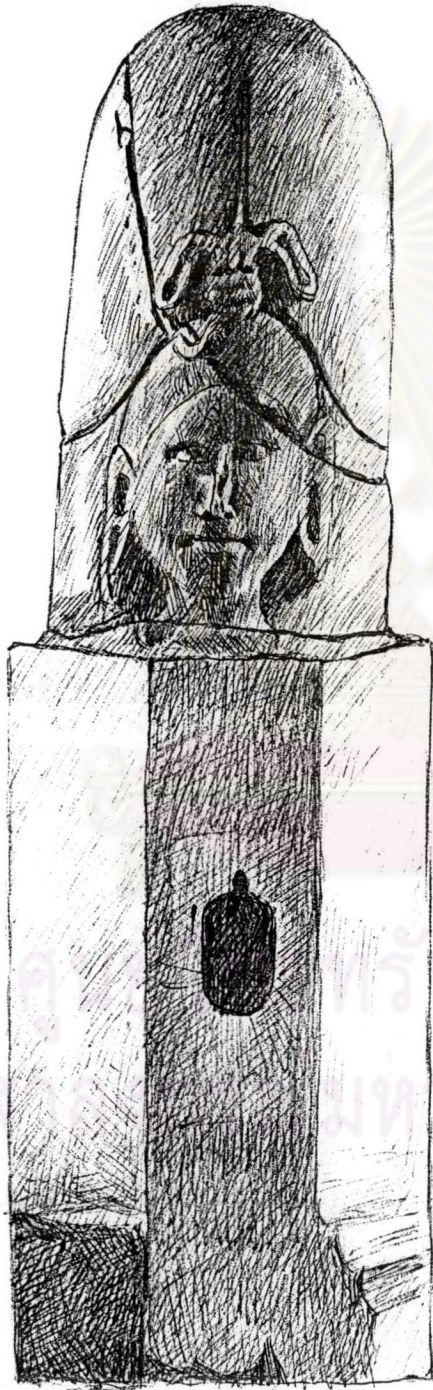
0 1 ซม.

ภาพที่ 8

เอกมุขลึงค์

จาก ตีระวัดพระพิฆเนศวร์ (ร้าง)

อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

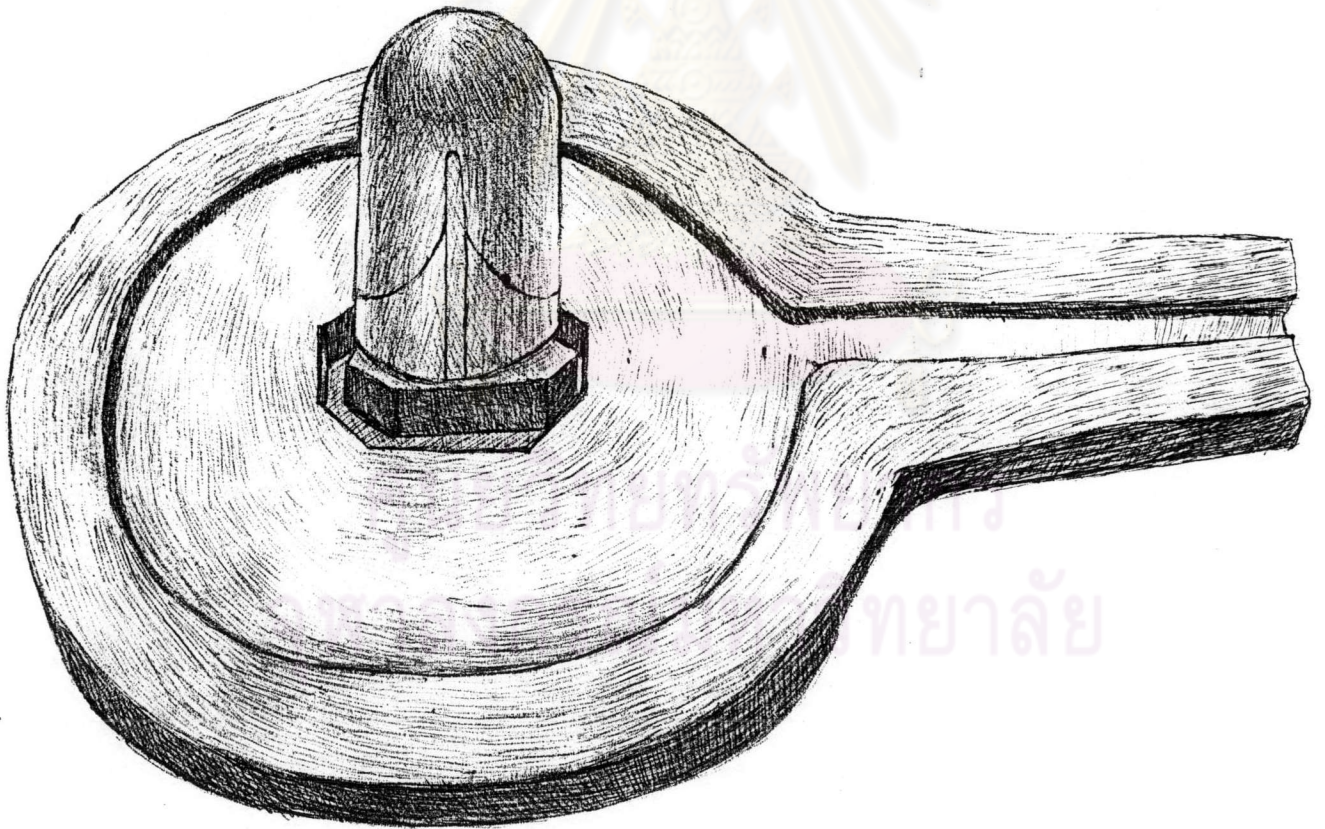
0 .6 ซม.

ภาพที่ 9

ศิวิลิ่งค์และโยนิ

ณ ตีรณะฐานพระสยาม

อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

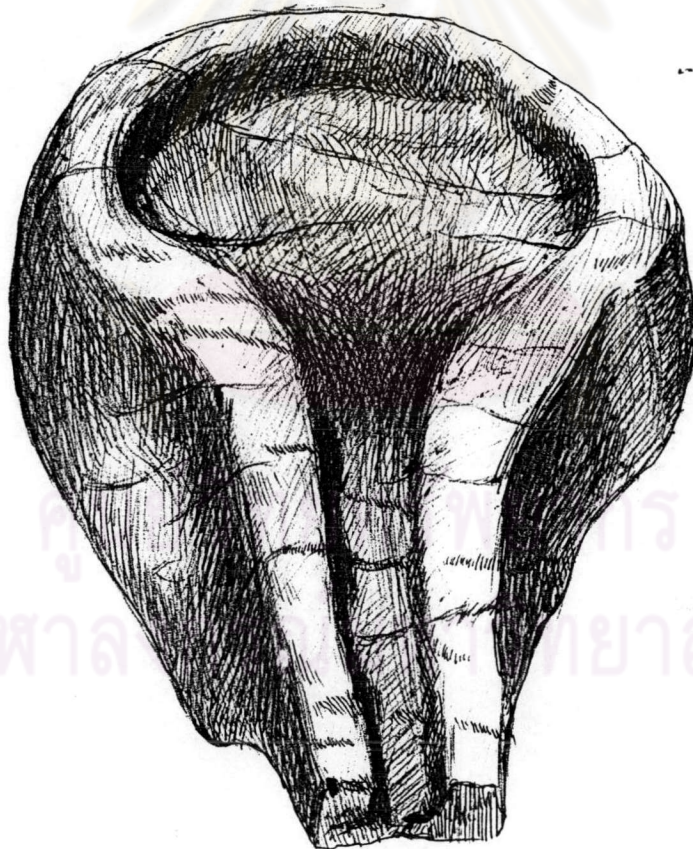
0 10 ซม.

ภาพที่ 10

โยนิ

ณ ตีระเขาคา

อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช

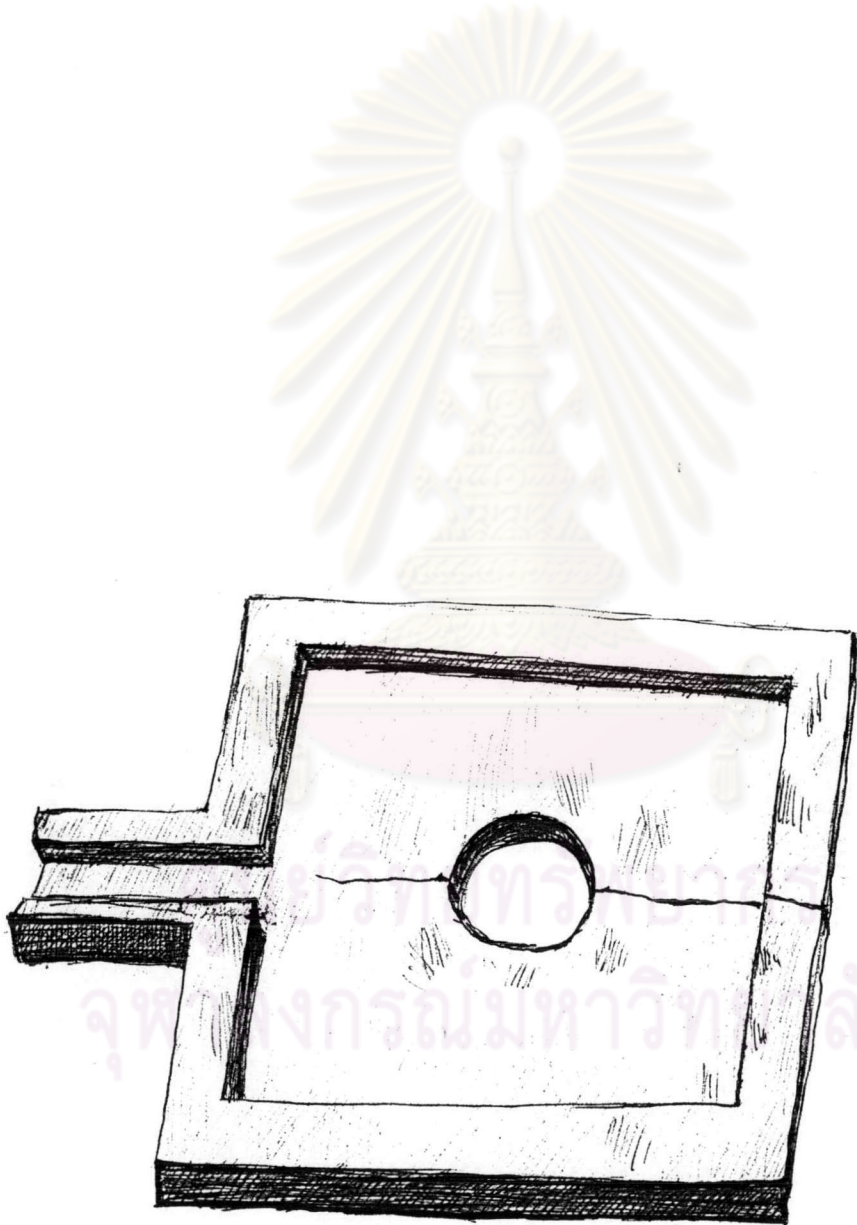
0 5 ซม.

ภาพที่ 11

โยนิ

ณ ตีรณะหัวเขามน (เขาศรีวิชัย)

อำเภอพนมพิณ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

0 10 ซม.

ภาพที่ 12

พระอภัยมณี

จาก ตีระพังพระ

อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา

0 1 ซม.

ภาพที่ 13

พระไภรเว

จาก ตีระตะเมืองโบราณเวียงสระ
อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

0 5 ซม.

ภาพที่ 14

พระคเณศ

จาก ตีระตะเกาะคองเขา

อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา

0 5 ซม.

ภาพที่ 15

พระพุทธรูป

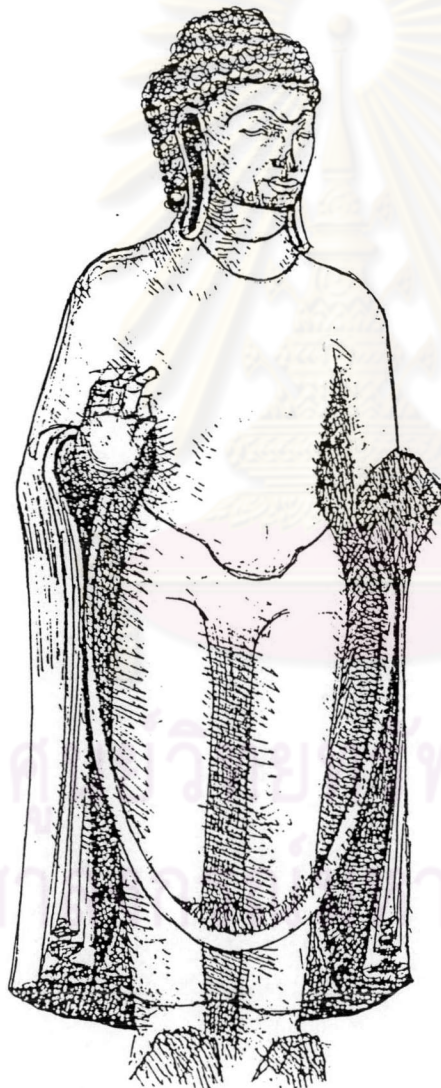
จาก วัดจอมทอง

อำเภอสีชล จังหวัดนครศรีธรรมราช

ศูนย์วิจัยและพัฒนา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 16
พระพุทธรูป
จาก วัดใหญ่ (ร้าง)
อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช

0 6 ซม.

ภาพที่ 17

ภาพปั้นดินดิบ

ณ เจดีย์สถานถ้ำคูหา

อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ลัย

ภาพที่ 18

พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร
จาก วัดศาลาหึง (วัดชยาวราม)
อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพที่ 19

พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร
จาก วัดพระบรมธาตุไชยาราชวรวิหาร
อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ลัย

ภาพที่ 20

พระพิมพ์ดินดิบ ภาพพระอัมภนาโพธิสัตว์

จาก เจตีสถานถ้ำเขาสาย

อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

ร
าลัย

ภาพที่ 21

สถาปัตยกรรมแบบศรีวิชัย

ณ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

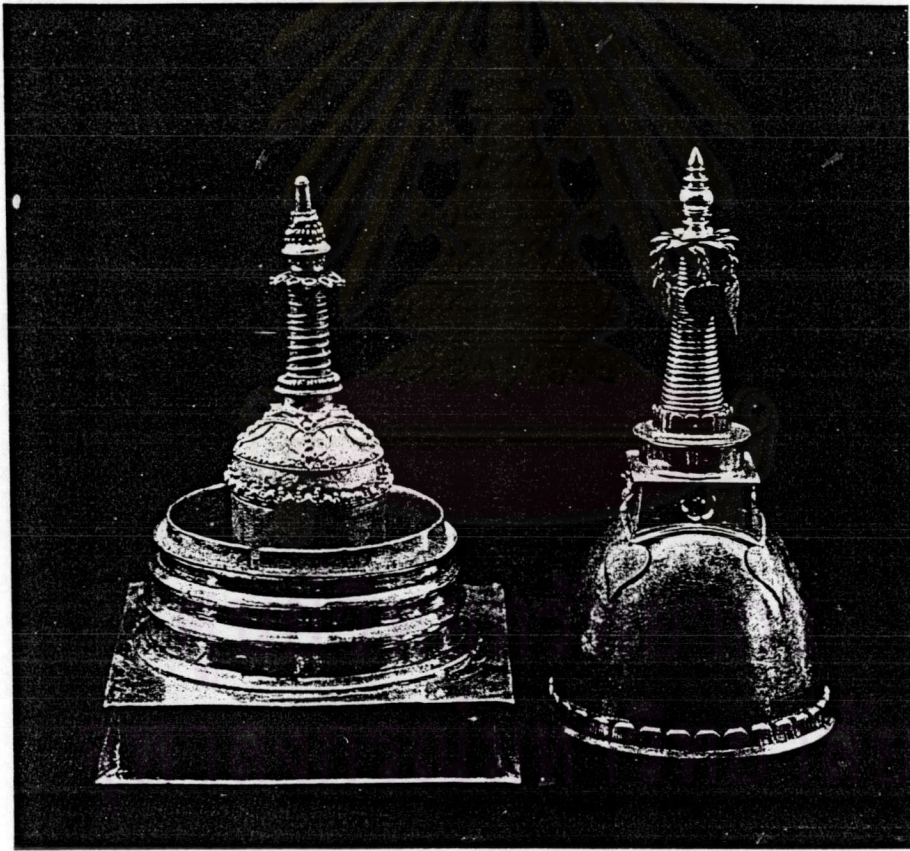

ภาพที่ 22

พระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราช
ณ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร
อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ภาพที่ 23
สถูปจำลอง
ณ วัดพระพุทธ
อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

ภาพที่ 24

หน้าผาหินในหุบเขาซึ่งใช้สลักศิลาจารึกหุบเขาช่องคอย

ณ ตีรตะหุบเขาช่องคอย

อำเภอจุฬารัตน์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ภาพที่ 25

ศิลาจารึกหุบเขาช่องคอย

อักษรปัลลวะ ภาษาสันสกฤต มีอายุราวพุทธศตวรรษที่ 11

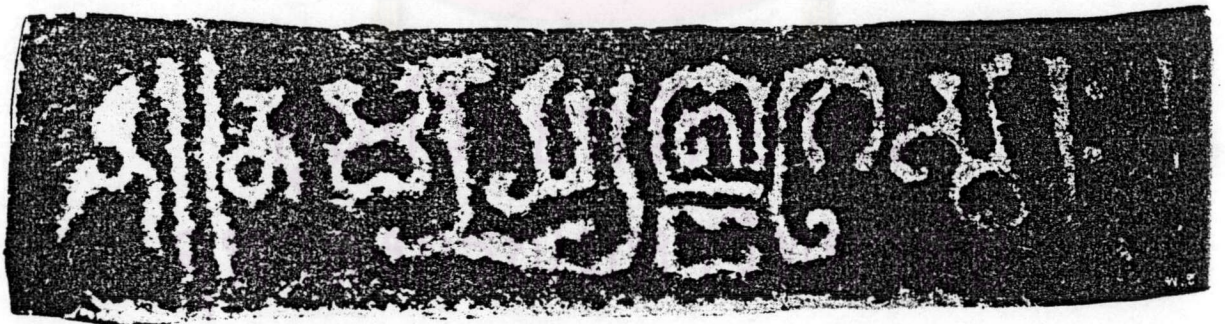
ณ ตีรณะหุบเขาช่องคอย

อำเภอจุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ภาพที่ 26

ศิลาจารึกหลักที่ 28 (ศิลาจารึกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร)
อักษรปัลลวะ ภาษาสันสกฤต มีอายุราวพุทธศตวรรษที่ 11-12
ณ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร
อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

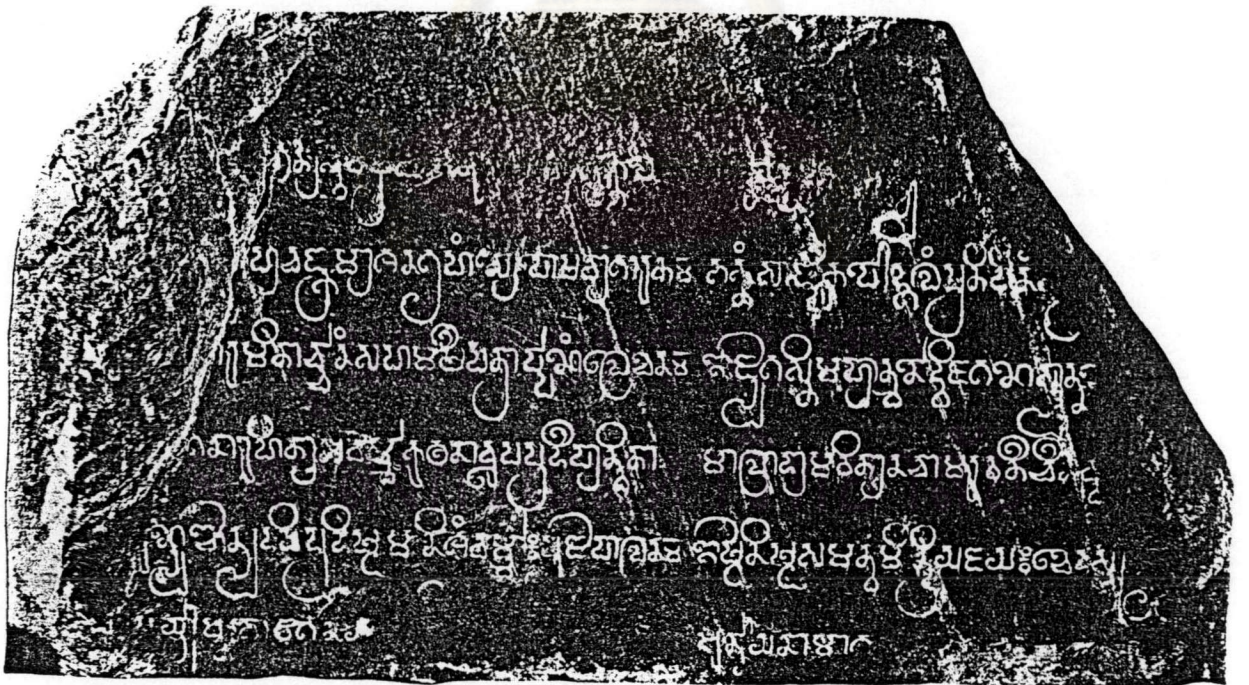
ภาพที่ 27

ศิลาจารึกหลักที่ 27 (ศิลาจารึกวัดมเหยงคณ์)

อักษรปัลลวะ ภาษาสันสกฤต มีอายุราวพุทธศตวรรษที่ 12

จาก วัดมเหยงคณ์

อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ศิลาจารึกหลักที่ 23 (ศิลาจารึกวัดเสมาเมือง)

อักษรหลังปัลลวะ ภาษาสันสกฤต สลักขึ้นในปี พ.ศ.1318

จาก วัดเสมาเมือง

อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ภาพที่ 28 (ต่อ)

ด้านที่ 2

ภาพที่ 29

ศิลาจารึกหลักที่ 26 (ศิลาจารึกเขาพระนารายณ์)
อักษรหมีพ ภาษามหมีพ มีอายุราวพุทธศตวรรษที่ 14
จาก ตีระเขาพระนารายณ์
อำเภอกะปง จังหวัดพังงา

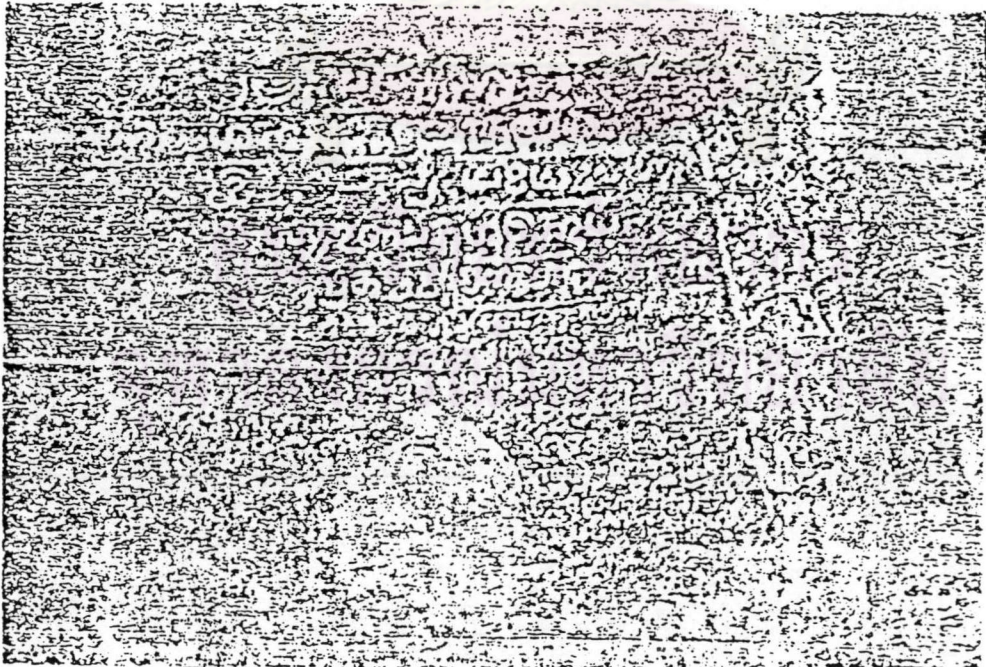
ภาพที่ 30

ศิลาจารึกหลักที่ 29 (ศิลาจารึกวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร)

อักษรทมิฬ ภาษาทมิฬ มีอายุราวพุทธศตวรรษที่ 14 - 15

ณ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

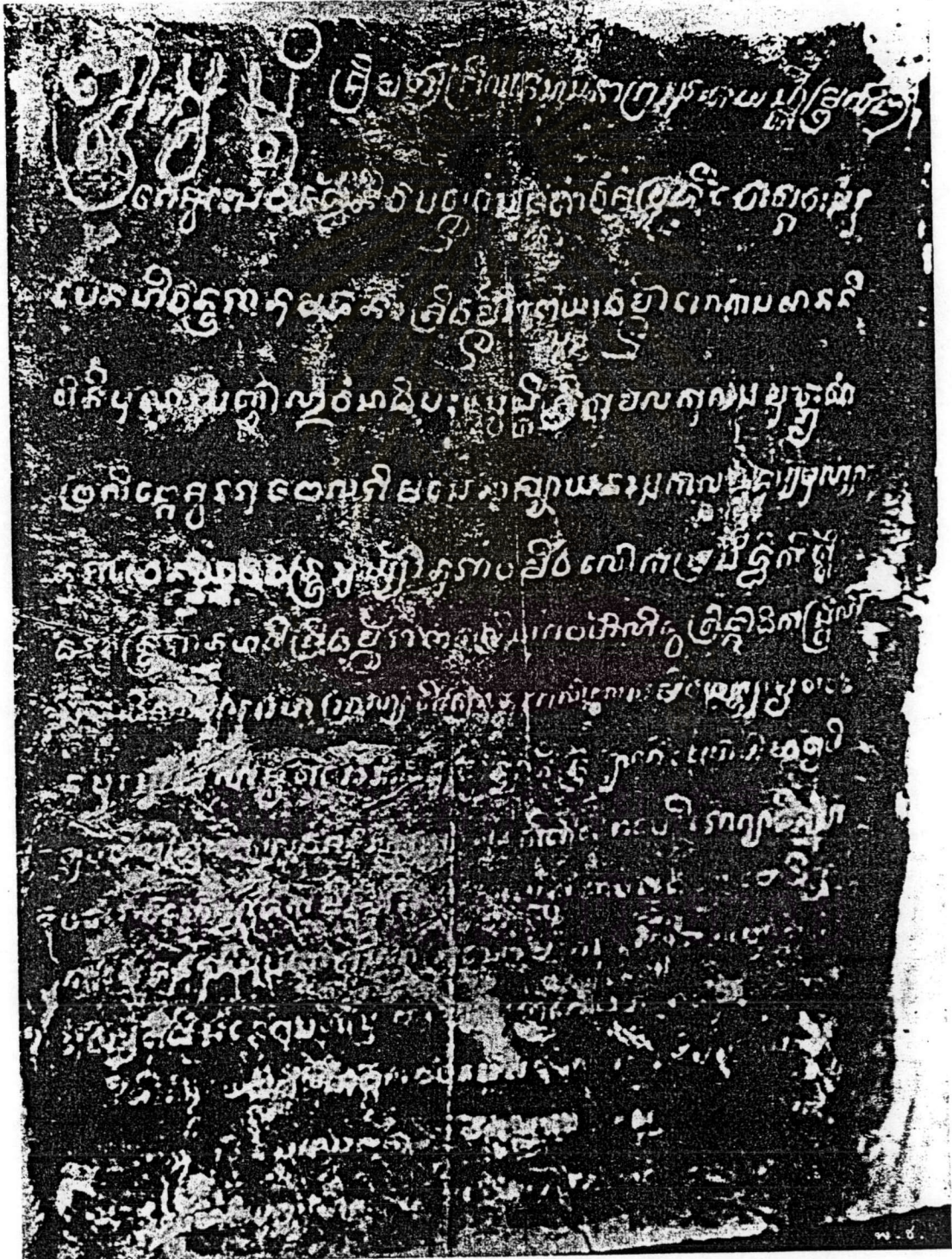

ศิลาจารึกหลักที่ 24 (ศิลาจารึกวัดหัวเวียง)

อักษรอินเดียกลาย ภาษาสันสกฤต สลักขึ้นในปี พ.ศ.1773

จาก วัดหัวเวียง (วัดเวียง)

อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพที่ 32

ศิลาจารึกหลักที่ 24 ก (ศิลาจารึกวัดหัวเวียง)

อักษรอินเดียกลาย ภาษาบาลี มีอายุราวพุทธศตวรรษที่ 18

จาก วัดหัวเวียง (วัดเวียง)

อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

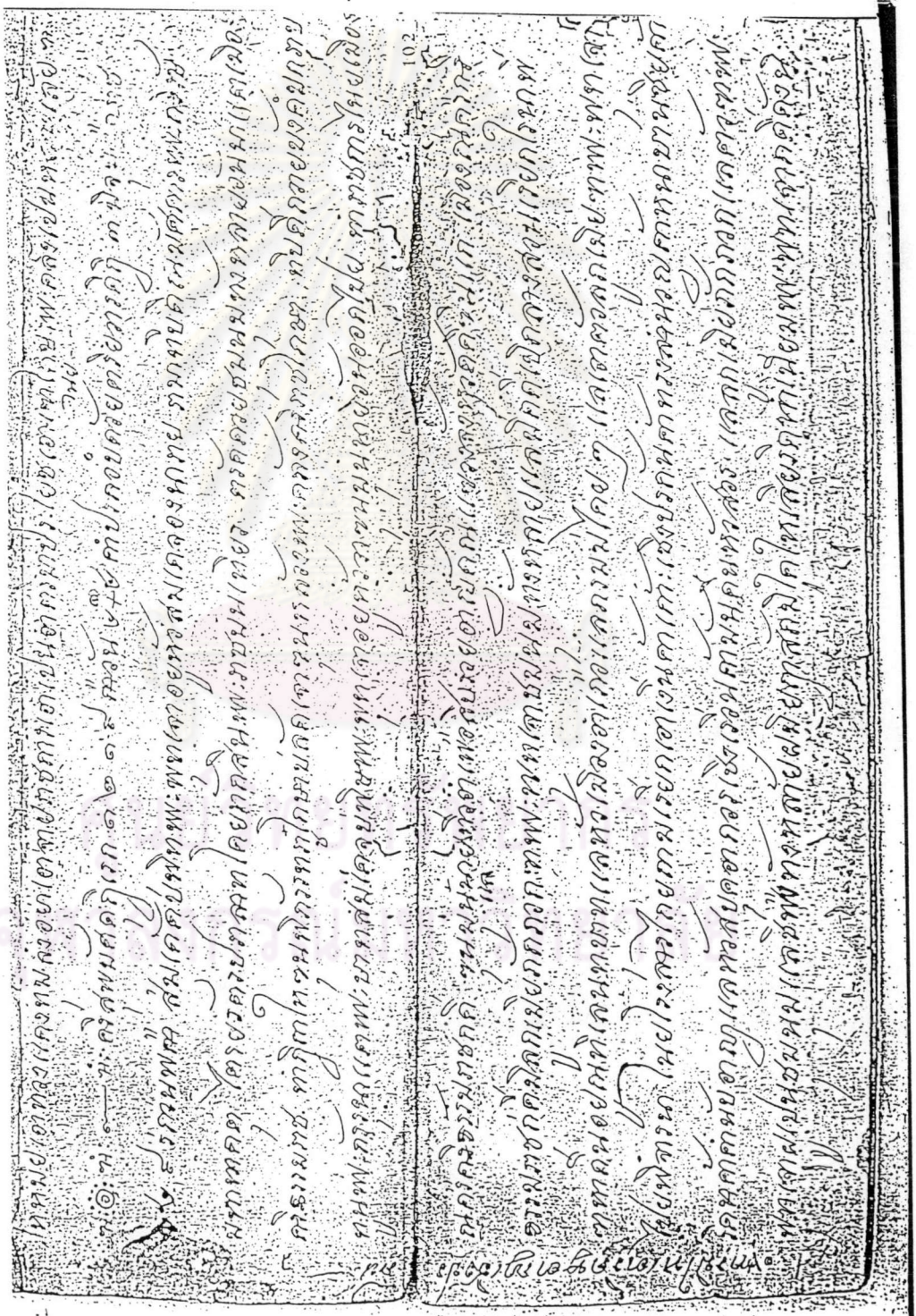
ภาพที่ 33

ต้นฉบับหนังสือбуд (สมุดข่อย, สมุดไทย)

เรื่อง "ตำนานพรหมณ์เมืองนครศรีธรรมราช"

ค้นพบ ณ เทวสถานโบสถ์พรหมณ์ กรุงเทพมหานคร

เมื่อ พ.ศ. 2527

ภาพที่ 34

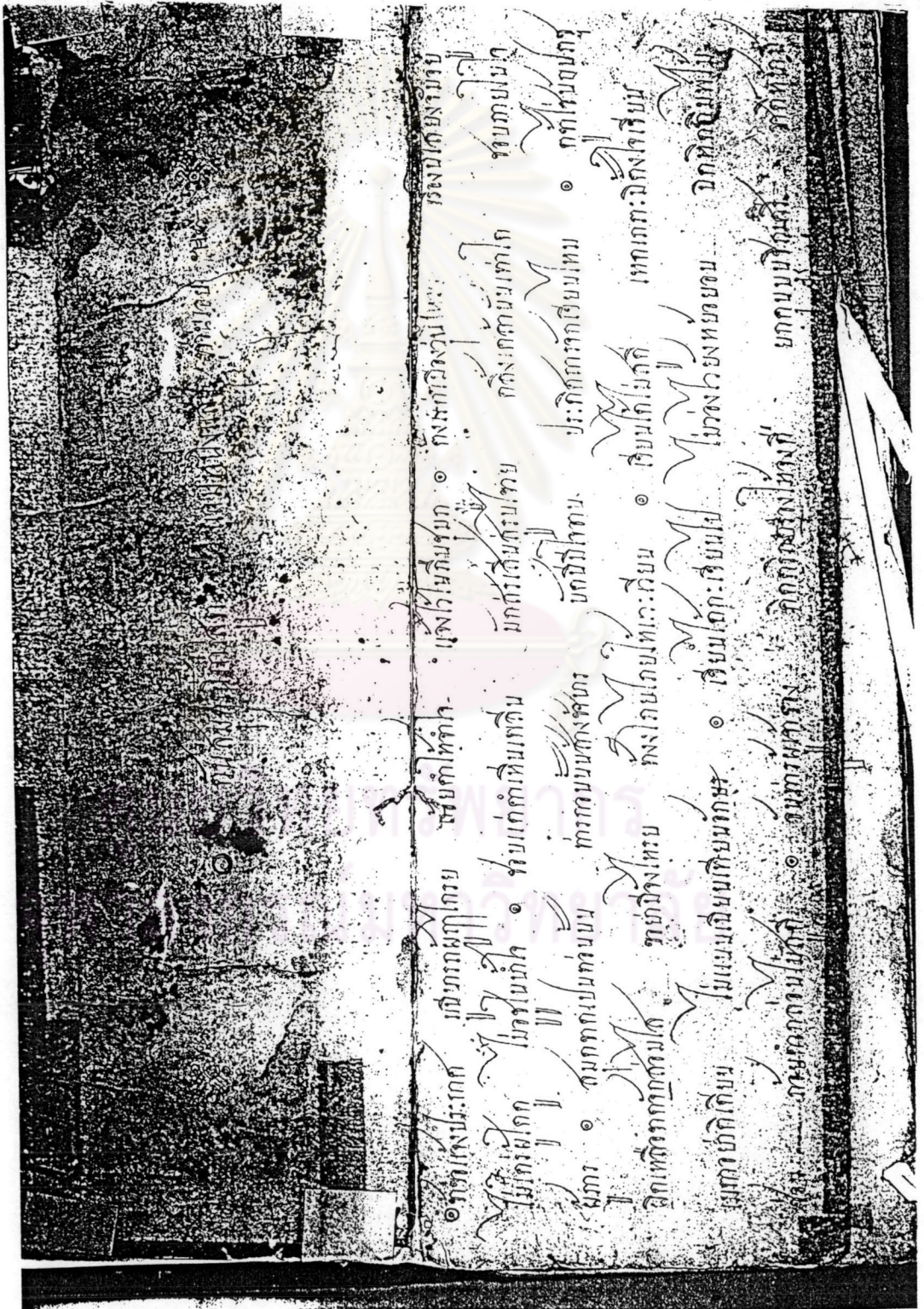
ต้นฉบับหนังสือбуд (สมุดข่อย, สมุดไทย)

เรื่อง "พระนิพพานโศตร"

ค้นพบ ณ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

เมื่อ พ.ศ. 2512

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายปรีชา นุ่นสุข เกิดเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2492 ที่อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช สำเร็จการศึกษาหลักสูตรปริญญาการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย – ภาษาอังกฤษ จากวิทยาลัยวิชาการศึกษา สงขลา (ปัจจุบัน คือ มหาวิทยาลัยทักษิณ) เมื่อปี พ.ศ. 2515 และสำเร็จการศึกษาหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโบราณคดีสมัยประวัติศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยศิลปากร กรุงเทพมหานคร เมื่อปี พ.ศ. 2527 ปัจจุบันรับราชการในตำแหน่งรองศาสตราจารย์ ระดับ 9 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย